

„Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Program

Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda

Kindergarten in Kelenvölgy-Őrmező

Székhely: 1112 Budapest Neszmélyi út 22-24.

Neszmélyi úti Óvoda Telephely: 1112 Budapest, Neszmélyi út 36.

Újbudai Napsugár Óvoda Telephely: 1112 Budapest, Menyecske utca 2.

Kelenvölgyi Óvoda Telephely: 1116 Budapest, Kecskeméti József utca 11-15.

2022.

KIVONAT

az Újbuda Német Önkormányzata
2022. május 6-i ülésének jegyzőkönyvéből

20/2022. (V.06.) ÚNÖ határozata

Az Újbuda Német Önkormányzata Képviselő-testülete úgy határoz, hogy **a nemzetiségi érdekképvisellel összefüggő feladat együtdöntési jog gyakorlása keretében**, a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. 10. § (5), a 115. § e) és a 116. § (2) bekezdésében megfogalmazott jogkörében eljárva, a nemzetiségi óvodai nevelési feladatokat ellátó – Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata fenntartásában működő – Kelenvölgy-Örmezei Óvoda/Kindergarten in Kelenvölgy-Örmező 2022. évi Pedagógiai Programját véleményezve, az abban foglaltakat támogatja.

Határidő: 2022. május 6.
Felelős: ÚNÖ elnöke

Budapest, 2022. május 17.

dr. Seifert Tibor
elnök

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
Képviselő-testülete

Iktatószám: I-154-8/2022.

K i v o n a t

a Képviselő-testület **2022. június 23-i rendes,**
nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

A NAPIREND 3./ PONTJA:

**Önkormányzati fenntartásban lévő óvodák
Pedagógiai Programja, Szervezeti és Működési
Szabályzata, valamint Háziarendje módosításának
fenntartói tájékoztatásra és egyetértésre való
felterjesztése**

Előterjesztő: Bakai-Nagy Zita alpolgármester

146/2022. (VI. 23.) XI.ÖK határozat

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda
Önkormányzata Képviselő-testülete

21 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás
nélkül úgy határozott, hogy

- a) - az Albertfalvai Óvoda (1116 Budapest,
Ezüstfenyő tér 1.),
- a Dél-Kelenföldi Óvoda (1119
Budapest, Lecke u. 15-19.),
- az Észak-Kelenföldi Óvoda (1119
Budapest, Tétényi út 46-48.),
- a Gazdagréti Óvoda Kindergarten in
Gazdagrét (1118 Budapest, Csíkihegyek
u. 11.),
- a Kelenvölgy-Örmezei Óvoda
Kindergarten in Kelenvölgy-Örmező
(1112 Budapest, Neszmélyi út 22-24.),
- a Lágymányosi Óvoda (1117 Budapest,
Bogdánfy u. 1/b),
- a Sasadi Óvoda (1118 Budapest, Dayka
Gábor u. 4/b) és
- a Szentimrevárosi Óvoda (1113
Budapest, Badacsonyi u. 20-22.)
legkésőbb 2022. augusztus 31-éig
kihirdetésre kerülő és 2022. szeptember
1-jén hatályba lépő Pedagógiai
Programjának módosításáról szóló
tájékoztatást elfogadja.

Felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2022. augusztus 31.

Felelős: dr. László Imre polgármester

...

dr. László Imre s. k.
polgármester

Vargáné dr. Kremzner Zsuzsanna s. k.
jegyző

A kivonat hiteles:
Bp., 2022. június 24.

Intézmény OM - azonosítója: 034468	Készítette: <i>Láng Hanna</i> Láng Hanna Intézményvezető P.H.
Legitimációs eljárás A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a)) bekezdése alapján <u>az óvoda szakmai munkaközössége</u> a jogszabály által ráruházott hatáskörében <u>véleményezte szakmai javaslatait megtette.</u> <i>Ópavai György</i> A szakmai munkaközösség(ek) nevében	 <i>Szék</i> Szülői Szervezet elnöke Továbbá A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a <u>tájékoztatóst megkapták</u> <i>Dienes Zoltán János</i> Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében
Újbuda Német Nemzetiségi Önkormányzata a 2011. évi CLXXIX. tv. 10. § (5) bekezdés, a 115. § (e) és 116 § (2) pontja alapján a Pedagógiai Programot <u>véleményezte</u> és a benne foglaltakat a 20../2022..... (V.06) ... sz. határozat értelmében <u>elfogadásra javasolta.</u> <i>[Signature]</i> Nemzetiségi Önkormányzata elnöke P.H. 	 <i>[Signature]</i> óvodapszichológus <i>[Signature]</i> iskola-egészségügyi szolgálat/ orvos Ph.
A 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 128.§ (8) —<u>bek</u> alapján az óvoda vezetője a <u>külső egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásához beszerzte az <u>iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét</u></u> <i>[Signature]</i> iskola-egészségügyi szolgálat/ orvos Ph. 	 <i>[Signature]</i> iskola-egészségügyi szolgálat/ orvos Ph.

<p>A Pedagógiai Program módosítása - 2022. szeptember 1-jei hatályba lépéssel – a magasabb jogszabályban - Nkt. 26. § (1) bek. - meghatározottak alapján a fenntartóra nem terhel többletkötelezettséget.</p> <p>..... <i>Ladány Katalin</i> óvodavezető </p>	
<p>Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében Nkt. 26. § (1) bek. alapján a 15/2022. (04.21.) számú határozatával jóváhagyta.</p> <p>..... <i>Ladány Katalin</i> óvodavezető Ph</p>	
<p>A dokumentum jellege a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: www.kelenvolgyormezeiovi.ujbuda.hu</p>	<p>Érvényes és hatályos: 2022. szeptember 1-jétől visszavonásig</p>
<p>Verziószám: 3./2022.</p>	<p>Készült: 2 eredeti példányban Iktatószám: 653/66-2022</p>

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető gondolatok	6. oldal
A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	8. oldal
I. Az óvoda jellemző adatai	10. oldal
II. Az óvoda bemutatása	11. oldal
III. A „Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Programunk küldetése filozófiája	21. oldal
IV. Gyermekkép – Óvodakép	22. oldal
V. A pedagógiai program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei	28. oldal
VI. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete	33. oldal
VII. A „Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Program nevelési feladatrendszere	34. oldal
VIII. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	61. oldal
IX. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	96. oldal
X. Az évismétlő nagycsoportosok (SNI, BTMN is) iskolai életmódra felkészítése	105. oldal
XI. Inkluzív pedagógia - Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással - a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	106. oldal
XII. Az óvoda kapcsolatrendszere	123. oldal
XIII. A pedagógiai munka dokumentációi - a gyermekek fejlettségi állapotának mérése.....	135. oldal
XIV. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	142. oldal
Mellékletek	149. oldal
1. Melléklet : Szakirodalom	
2. Melléklet : A székely és telephelyek műveltségtartalma	
3. Melléklet : A Neszmélyi Úti Óvoda székelyen és telephelyen megvalósuló együttnevelés	
4. Melléklet : Lehetőségek és feladatok az óvodán kívüli óvodai nevelés idején	
5. Melléklet : Intézményvezetői Nyilatkozat	
6. Melléklet : Jegyzőkönyv és jelenléti ív	
Függelék	
1. számú függelék: Kelenvölgy-Örmezei Óvoda telephelyeinek tárgyi adottságai	
2. számú függelék: Létszámadatok	
3. számú függelék: Nyári élet munkaterve	

Bevezető gondolatok

Az Óvodai Nevelés Országos Alprogramjára épülő, egyesített óvodánknek egységes alapot adó pedagógiai programunknak a „Háromszögletű Kerek Erdő” nevet adtuk.

„ A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben. Néhány magasabbra is tud repülni, mint mások, de mindegyik, a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű.”

/ismeretlen szerző/

Az idézet jól érzékelteti a pedagógus munka lényegét:

Felismerni a gyermekekben, az egyéni vonásokat, adottságokat. Segíteni Őket, a saját útjuk megtalálásában anélkül, hogy számukra teljesíthetetlen elvárásokat támasztanánk.

A megfelelő szabad választást és a sokféle önkifejezési lehetőséget kínáló, segítő és megértő felnőtt környezet, az érthető és biztonságot nyújtó értékrendszer közvetítése teszi

lehetővé azt, hogy a gyermekek az óvodánkban, valóban önmaguk teljesítőképeségének maximumát tudják megélni.

Legfontosabb feladatunk, a folyamatos változáskövetés. Követjük az óvodapedagógiai módszerek fejlődését, az óvodai nevelésre vonatkozó aktuális jogszabályokat, a társadalmi együttélés, a közösségi tudat változásait, fejlődését.

Mindezek együttesen hozták létre pedagógusmunkánk mindennapijában, a környezet – és egészségtudatos gondolkodást, a multikulturális és értékorientált közösségi nevelést, valamint, az esélyegyenlőséget hangsúlyozó, az integrált nevelésben nélkülözhetetlen egyéni és különleges bánásmódot.

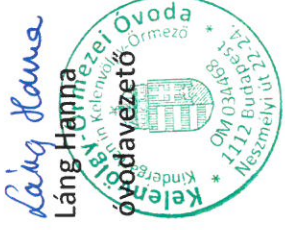
A Kelenvölgy-Örmezei Óvoda óvodapedagógusai módszertani szabadsággal élve, a gyermekek mindennekfelett álló érdekeit képviselik nevelő munkájuk során mind a 16 csoportban korszerű körülmények között. Mind a négy feladatellátási helyen, projekt módszer alapján, az óvodák lakókörnyezetének igényeit és hagyományait figyelembe véve, a gyermekek tapasztalatszerzésre építve valósul meg az óvodai nevelés.

A projektek kidolgozásának fontos alapja, a magyar kulturális értékek hangsúlyos megőrzése, a bennünket körülvevő interkulturális környezetben.

„Óvodáskorban kell lerakni a nemzeti hovatartozás alapjait. A tudatalatti nemzeti vonások legjobb megalapozója a néphagyomány...” /Kodály Zoltán/

Napjainkban egyre nagyobb társadalmi igény a közösséghez való tartozás, az adott közösség értékrendjének befogadása. Fontos értékek, a közösség által kialakított szabályokhoz való alkalmazkodás, az elfogadás, az egészséges önértékelés, önérvényesítés. Nevelési törekvésünk az, hogy az egyéni adottságokat a jobb közösség, és szebb környezet kialakításának szolgálatába állítsuk. Eszközeink a ránk bízott óvodáskorú gyermekeken kívül, valamennyi, a nevelésükben résztvevő partnerrel való kölcsönös tiszteleten és segítségnyújtáson alapuló kommunikáció.

Nevelőtestületünk külön hangsúlyt helyez, a példamutató személyiség és viselkedéskultúrára. Pedagógiai programunk működéséhez nélkülözhetetlen a család és az óvodai nevelés együttműködése. Célunk, hogy óvodásaink ne csak felismerjék, hanem megbecsüljenek minden értéket, mely a természeti és társadalmi környezetükben megjelenik. Abban hiszünk, hogy tevékeny részvétellel, a jövő generációjába vetett hittel és szeretettel a példamutatás, a fejlődés iránti igény a rugalmas alkalmazkodás, a folytonos kíváncsiság és tanulás eszközeivel, a világra nyitottá tesszük óvodásainkat.

Budapest, 2022.02.24.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyermekügyi igazgatásról és a veszélyhelyzet alatti eltérő rendelkezések (például 2020. évi LVIII. törvény 235. §)
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet 19. § (1) –(2) a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről

- 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről
- A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni 88/2020.IV. 5. Kormányrendelet alapján
- Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Budapest XI. kerület Újbuda Önkormányzat hatályos Köznevelési Koncepciója
- Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

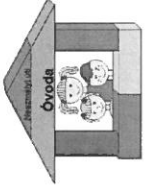

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási

Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igény_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/irányelvek_nemzetiségi_oktatáshoz
- Összevont Önértékelési kézikönyv, Hatodik, javított kiadás
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2022.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosites/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszerében_6.pdf
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

I. Az óvoda jellemző adatai

<p>Az intézmény hivatalos elnevezése: Kelenvölgy-Örmezei Óvoda Kindergarten in Kelenvölgy-Örmező</p> <p>Az intézmény címe székhelye és elérhetősége, az óvodavezető tartózkodási helye: 1112 Budapest Neszmélyi út 22-24. Telefon: +36-1-310-3415 e-mail: info@kelenvolgyiormezeiovi.ujbuda.hu Web: https://kelenvolgyormezeiovi.ujbuda.hu/ Telephelyek: Neszmélyi Úti Óvoda telephely „B” épület 1112 Budapest, Neszmélyi út 36. Telefon: +36-1-310-4882 Napsugár Óvoda telephely 1112 Budapest, Menyecske utca 2. Telefon: +36-1-310-0132 Fax: +36-1-248-1807 Kelenvölgyi Óvoda telephely 1116 Budapest, Kecskeméti József utca 11-15. Telefon: 06-1-424-8072 Fax: +36-1-424-8073</p>	 <p><small>KINDERGARTEN IN KELENVÖLGY ÓVODA 1116. Budapest, Kecskeméti J. u. 11-15. Tel.: 06-1-424-8072 email: kelenvolgyormezeiovi@ujbuda.hu</small></p>
<p>Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata 1113 Budapest, Bocskai út 39-41 Telefon: 06-1-372-4500 E-mail: web@ujbuda.hu Web: https://ujbuda.hu/</p>	

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés a Neszmélyi Úti Óvoda telephelyen magyar nyelven folyik.
- A nevelés és fejlesztés a Kelenvölgyi Óvoda és az Újbudai Napsugár telephelyen német és magyar nyelven folyik.
- A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően - évente a szülői igényekre alapozva – biztosított.

II. Az óvoda bemutatása

Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda – A mi óvodánk

**„Lehet a gyermeket könyvből nevelni, de minden gyermekhez más könyv kell”
/ Thomas Gordon/**

Intézményünk 1 székely óvodával és 3 telephellyel, 4 épületben összesen 16 óvodai csoporttal működik, 425 gyermek befogadására alkalmas.

Az egyes telephelyek nevelőközössége hosszú éveken keresztül hangsúlyt fektetett a következőkre:

- egészséges életmódra nevelés
- környezettudatos magatartásra, zöldre nevelés
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása
- német nemzetiségi nevelés
- anyanyelvi nevelés
- értékorientált, társadalmi kultúrára nevelés

A hozzánk járó gyermekek nevelését és fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok és a munkájukat segítő szakképzett gyógypedagógiai asszisztensek, dajkák továbbá pedagógiai asszisztensek végzik. Csoportjaink összetételében, törekszünk a korosztályos csoportok kialakítására, különös tekintettel az évismétlődő nagycsoportos korosztályra.

A szabad óvodaválasztás lehetőségével élve más kerületekből, esetleg vidékről érkező gyermekek felvételét is el látjuk, amit elsősorban a szülők munkahely választása indokol.

A székely óvoda és a telephelyek speciális műveltségteralommal rendelkeznek.
(1.számú Melléklet)

Neszmélyi Úti Óvoda székhely intézmény - 1112 Budapest, Neszmélyi út 22-24.

Örmező központjában a hangulatosan parkosított zöld területtel körüölelt családi lakótelepi óvodát 1982-ben adták át, mely akkor elsődlegesen a lakótelep gyerekeinek ellátásárát biztosította.

A gyermek csoportszobák tágasak, világosak. Mind a négy csoportszobának saját mosdója, öltözője, s kertkapcsolata van a játszóudvarral. Újbuda Önkormányzata , KRESZ parkkal és Zöld fallal támogatta az óvoda környezettudatos munkáját. A tágas előterek biztosítják a szülők számára a kényelmes várakozást. Mozgásfejlesztő és mozgásszervi prevenció s torna feladatellátását, a korszerűen, minden igényt kielégítően felszerelt tornaszoba, valamint az udvari állandó és mobil mozgásfejlesztő eszközök segítik.

A gyermekek aktív tevékenységét levegőzési idejében mindkét épületben az udvari állandó és mobil mozgásfejlesztő eszközök segítik. Az „A” épület füves udvara jó időben a mozgásos tevékenységek színtere. Mindkét épületben 2-2 csúszda és homokozó, mászóakák szolgájják a gyermekek vidám időtöltését.

Az óvoda mindkét épületéhez tartozó kertészekben komposztládákat használunk a természetes hulladék /gyümölcshéj és a megmaradt gyümölcs/ újrahasznosításához.

A komplex óvodai neveléshez hozzátartozik az udvarrendezés, folyamatos növényápolás, kiskert gondozása, állatok megfigyelése, valamint évszakokhoz kapcsolódó kerti munkák,

gyűjtőmunkák. Az óvoda rendelkezik kerti zuhannyal, melyet a nyári melegben a gyermekek hűtésére használunk, a baleset megelőzést szem előtt tartva.

Óvodánk 1994-ben megnyitotta kapuit a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése előtt. Az inkluzív nevelés így már mindennapjaink részévé vált, melyet saját gyógypedagógusaink és pedagógusaink szoros együttműködésben.

2016-tól a kerületi Szakmai Centrum munkájáért is felelősen, elismerten magas színvonalon látjuk el. Sokat teszünk az érzelmi intelligencia fejlesztéséért a többségi és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése során. A kerület szakmai munkáját segítjük továbbképzések, előadások, bemutatók tartásával, minden érdeklődő és intézmény számára nyitott fejlesztő munkaközösség működtetésével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni gyógypedagógiai fejlesztésére kialakított gyógypedagógiai foglalkoztató eszközeit folyamatosan gyarapítjuk, fejlesztjük, hogy minden gyermek képességeinek megfelelően hozzáférhető legyen.

Az együttneveléshez szükséges tárgyi felszereltségünk korszerű, állandó bővítése, megújítása fenntartói, illetve pályázati, alapítványi támogatásokból folyamatosan történik. Nevelőtestületünk tagjai szakmai végzettségük mellett, számos speciális tanfolyamot végeztek el, melyek a gyógypedagógia és az inkluzív nevelés módszertani kultúrájának hatékonyságát növelik.

Az óvodapedagógusok munkáját két gyógypedagógus, két gyógypedagógiai és két pedagógiai asszisztens, valamint a fenntartó által biztosított óvodapszichológus, utazó logopédus és gyógytestnevelő segíti.

A kerület szakmai munkáját korábban bázisóvodaként, 2016-tól a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését koordináló Szakmai Centrumként is segítjük továbbképzések, előadások biztosításával.

Neszmélyi Óvoda telephely - 1112 Budapest , Neszmélyi u.36

Az emelkedő gyermeklétszám folyamánaként Újbuda Önkormányzata az óvoda bővítések keretében 2011-ben megnyitotta „B” épületünket. Így az eddigi négy csoport mellett további két csoportban tudjuk a kisgyermekellátását vállalni intézményünkben.

Alapító Okiratunkkal összhangban SNI gyermekeknek kínálunk együttnevelést a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei” alapján.

A sajátos nevelési igényű gyermekek befogadása sajátos arculatot ad óvodánknak, melyet a különbözőségre való nyitottság, az elfogadás, az egyenlő esélyek biztosítására való törekvés és a tolerancia jellemez.

Az intézményünkbe járó gyerekek elsődlegesen a körzetünkől kerülnek óvodánkba, de a többségi és sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelésével a kerület távolabbi pontjairól, esetenként kerületen kívülről is befogadunk gyerekeket.

A gyermekekkel való mindennapi foglalkozás, gyermek -és családcentrikus rugalmas, a gyermekek egyéni ritmusának, önmagához viszonyítható fejlődését támogatja.

Tiszteletben tartva azt a jogot, hogy a gyermek nevelése, elsősorban a család joga és kötelessége, együttesen kialakított közös értékrend alapján az egyén szabadságának tiszteletben tartásával neveljük a gyerekeket.

A gyermekek fejlesztésében nyitottak vagyunk az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira: a mozgásra , játékra, az önkifejezés minden lehetőségére.

A hagyományokhoz és a mindennapi élethez kötődő programok kialakításában partnerként vonjuk be a szülőket, ezzel is segítve az együttnevelést. Kétcsoportos óvodánkban, vagy ahogy mi nevezzük a „Kisoviban” egyes életkorú csoportokat szervezünk. Így lehetőség nyílik a testvérek egy csoportba járására, ami sok esetben megkönnyíti a családdal való együttnevelést.

Büszkék vagyunk arra, hogy óvodánk falait a szülők és gyermekek keze nyomán született festmények díszítik, hangulatossá, esztétikussá varázsolva belső környezetünket.

A Neszmélyi Óvodában, mind a székhelyen, mind a telephelyen , a 2020-ban Zöld Óvoda cím elnyerése óta , vállalt programunknak megfelelően , fokozatosan zöldül külső környezetünk ,füvesítéssel, termő fák ültetésével, a gyermekeknek , az energiatakarékosságra,a fenntarthatóságra nevelés eszközeivel mutatunk példát számukra.

Újbudai Napsugár Óvoda telephely - 1112 Budapest, Menyecske utca 2.

A 6 csoportos óvodánk az Őrmezei lakótelepen a Dúdoló Bölcsőde, valamint az Őrmezei Általános Iskola közvetlen szomszédságában található.

Szerencsések vagyunk abban, hogy természeti környezetünk, játszódvarunk hatalmas fák árnyékában, bokros, füves, zöldsövényes jellege miatt a levegőzés közben . szinte erdőben érezhetik magukat a hozzánk járó gyermekek.

A természeti környezet megóvására , a fenntarthatóságra helyezve a hangsúlyt 2002-ben elnyertük a Madárbarát Óvoda címet. 2009-ben pedig sikeres pályázatunk eredményeként három évre, majd 2012-ben és 2015-ben újabb három évre megkaptuk a Zöld Óvoda címet. 2021-ben elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet, így továbbra is a mindennapi élettel kapcsolatos munkákhoz hozzátartozik a veteményeskert gondozása, madarak etetése, illetve a komposztálás is. Az óvoda udvarának rendbentartásáért és a biztonságos (letört gallyak eltávolítása, levelek elsöpése), esztétikus környezetéről, az óvoda kertésze a gyermekcsoportok életkori sajátosságainak megfelelő eszközökkel és feladatadással gondoskodik.

A 2021-es évre, elnyertük a Boldog Óvoda címet is, melynek továbbképzésén részt vett pedagógusaink saját csoportjukban a címhez tartozó innovatív módszerekkel fejlesztik a gyermekeket.

A címek köteleznek és meghatározóak szemléletünkre, e területen végzett nevelőmunkánkra.

- Nevelési rendszerünkben hangsúlyosan kezeljük a külső világ tevékeny megismerését.
- Egyre több természetes anyaggal ismertetjük meg és vesszük körül a gyermekeket.
- Az innovatív pedagógiai törekvések különböző elemeit (pl. Waldorf, Lépésről-lépésre) beépítjük pedagógiai nevelőmunkánk folyamatába.
- A nap folyamán biztosítjuk a gyermekek megnövekedett mozgásigényének, szükségleteinek kielégítését.

- Egyéni bánásmóddal segítjük szocializációs fejlődésüket.

- Az óvodai nevelés keretében folyó személyiségfejlesztés eredményeként különös hangsúlyt fektetünk a további egy évre maradó gyermekek iskolai életmódra való felkészítésére.

A természetességet, mint szélesebb körű általános fogalmat használjuk és értjük: az életmódban, mint egészség és környezettudatos magatartási formák kialakításában. Szellemi és tartalmi megújulásunkat felszereltségünk igényes megválasztása is szolgálja. Ezért törekszünk a természetes anyagok és kiegészítők használatára, valamint az

egészséges táplálkozás, mindennapi természetessé tételére. Fontos számunkra, hogy korszerű, esztétikus és az érdeklődést spontán módon felkeltő szerep és képességfejlesztő játékok álljanak a gyermekek rendelkezésére.

Csoportszobáink világosak, berendezésükkel hangulatos családi légkört árasztanak. Kihúzható napvédő ernyővel felszerelt, fedett teraszaink, redőnnyel felszerelt ablakainkkal biztosítjuk a megfelelő árnyékolást.

A gyermekek testi-lelki egészségének megóvása és erősítése érdekében a legtöbb időt a szabadban töltünk.

Ennek lehetőségei

- a tornaszobában korszerű sporteszközökkel, az időjárástól függően a friss levegőn
- az udvaron természetes anyagokból készült fával-, kötéllal kombinált mászófalak, mászófal, kisvonat, egyensúlyozó játékok, rollerek, futóbiciklik, kismotorok
- focipálya
- relaxációs kert
- munkakert napi használatával biztosítjuk.

Pedagógusaink szakmai képzettsége mellett, az új generációhoz alkalmazkodó, a módszertani megújulást célzó továbbképzéseken, elsősorban a fenntarthatósággal, környezet-és egészségudatossággal, valamint az informatikai eszközök óvodai alkalmazhatóságával kapcsolatos továbbképzéseken tanultat építik bele a mindennapi munkába.

2013 júniusában az alapító okiratunkat a törvényi változásoknak megfelelően a Fenntartó - az alkalmazotti közösség és szülői vélemény kikérésével - módosította. Így az alaptervekenység átfogalmazásra került, és bővült az adatlapon részletesen leírt feladatokkal.

2016 óta telephelyünkön német nyelvű érzékenyítés folyik. 2021-es nevelési évtől már 3 csoportban is van lehetőség ennek igénybevételére, német nemzetiségi óvodapedagógus segítségével.

Kelenvölgyi Óvoda telephely - 1116 Budapest, Kecskeméti József u. 11-15.

Óvodánk a főváros délnyugati részén, Kelenvölgyben helyezkedik el. A 4 csoportos óvoda családi házzal körülvett zöldövezetben helyezkedik el. Nagy múltú, óvodánkra méltán lehetünk büszkék.

Az óvoda építése 1962-ben kezdődött, az épület átadására 1964-ben került sor. Óvodánk megalapítója Pellády Lujza kapta 1973-ban az ország első állami díjas óvónője címet az itt folyó magas színvonalú szakmai munkájáért. A Kelenvölgyi Óvoda „úttörő” pedagógusainak, elismerései, oklevelek, díjak, és képek mai is az óvodában vannak kiállítva. Nevelőkörösségünk ma is ezt a hagyományt kívánja folytatni: a gyermekeket szakmailag felkészült, melegszívű óvodapedagógusok és dajkák várják, akik a rájuk bízott gyermekek testi- lelki szükségleteinek maximális kielégítésén fáradoznak.

Újbuda Német Önkormányzata támogatásával, a német nemzetiségi nevelés irányelvei és az óvoda lakókörnyezetének nemzetiségi hagyományait ötvözve, alakítottuk ki óvodánk helyi programját. Második nyelvünket, a németet úgy építettük be az óvoda mindennapi életébe, hogy elsődlegesen a gyerekek szókincsét bővítjük olyan területeken, amelyekben anyanyelvükön már biztosan mozognak. A magyar és nemzetiségi óvodapedagógus közösen kialakított témakörei teszik lehetővé a nemzetiségi kultúra bensővé válását. A német nemzetiségi kultúra megismerése mellett a magyar hagyományok ápolása is alapvető jelentőségű.

A Kelenvölgyi Általános Iskola.,pedagógusaival napi kapcsolatban állunk, hiszen gyermekeink nagy része itt kezd meg iskolai tanulmányait, de körzetünkön kívüli nyelvi iskolákba is gyakran a beiratkozás.

Célunk, hogy a gyerekek egyéni adottságaiknak megfelelően, saját ütemükben, a bennük rejlő képességeket, készségeket változatos tevékenységek végzése során, szorongás és frusztráció nélkül, sikerélménnyel gazdagodva kibontakoztathassák.

Óvodapedagógusaink olyan mintákat közvetítenek, melyek fejlesztik a gyermekekben lévő pozitív tulajdonságokat, érzelmileg gazdag, alkalmazkodó, környezetükben biztonságosan eligazodó, toleráns emberekké neveljük őket.

Észtétikus, barátságos, világos, jól felszerelt csoportszobákkal, tornateremmel és ápolt, rendezett kerttel, nagy teraszokkal várjuk a hozzánk érkező gyermekeket. Mind a külső feltételek, mind a nemzetiségi nevelés magas színvonala jelentős mértékben segítik a gyermekek komplex személyiségfejlődését. Az óvoda ápolt, rendezett kerttel, nagy teraszokkal biztosítja az ide járó gyermekeknek a megfelelő időtöltést a levegőzés ideje alatt.

Az óvoda udvara füvesített és burkolt felületű, napos, ill. árnyékos, udvari csappal és két kerti zuhannyal rendelkezik. A mozgásfejlesztő játékok faból készültek, a gyermekek testméreteinek megfelelőnek.

A gyermekek számára 3 homokozó nyújt még játszási lehetőséget és árnyékot adó fák biztosítják a gyermekek jó közérzetét.

A Kelenvölgyi Óvoda 2020-tól Zöld Óvoda címet viseli, melyben vállalt programjának megfelelően folyik az óvoda udvarán évszakoknak megfelelően végezhető munkák: csíráztatás, ültetés, virágoskert gondozása, falevél gereblyézése. A szülők felé nyitott, partnerközpontú, szemlélettel, a családokkal szoros együttműködésben , közösen kialakított szabályok mentén folyik az együttnevelés.

III. A „Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Programunk küldetése – filozófiája

1. Válasz a kor kihívásaira

A világ rohamos változásaival, a mai modern élet stressz hatásaival szemben különösen óvni, és védeni kell a gyermekeket. Egyre nagyobb a szülők és az óvodapedagógusok felelőssége, hogy megőrizték a gyermekkor nyugalmát, derűjét, ugyanakkor felvértezzük a gyermekeket mindazzal a tapasztalattal, amellyel eligazodhatnak a világban. A mai gyermekek szükségletei, az egyén boldogulásához szükséges személyiségjegyek hangsúlyai változtak a társadalmi folyamatok hatására. Az internet világában született generációnak sok pozitív információszerzési lehetősége van.

Mindennapjainkat az optimizmus, a megújulásra való törekvés jellemzi. Korunk jelenségeit felelősséggel figyelve úgy látjuk, hogy a ma óvodánkba járó gyermekeknek, a jövő új kihívásokat hordoz magában. Ilyen kihívásoknak véljük:

- hazájukat elhagyni kényszerülő családok megjelenésével a kulturális, nemzeti sokszínűség megjelenését,
- az értelmi intelligencia túlsúlyát, illetve az érzelmi intelligencia háttérbe szorulását,
- a családi összetartozás erejének gyengülését, napjainkban gyakori diszfunkcióját, széthullását.
- a gyermekvédelmi szabályozás és gyakorlat gyakori ellentmondásait.

2. A pedagógiai program alappillérei

- *Egyén a közösségben:* Minden gyermek egyenlő, egyedi, megismételhetetlen, s minden gyermek számára fontosnak tartjuk az óvodai élet folyamatában való teljes részvételt.
- A nevelőközösség pedagógiáját meghatározó tanulási környezet
- *Együtt a családokkal:* Pedagógiai Programunk épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődés- és nevelés-lélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel. Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézményként a családi nevelést kívánja kiegészíteni, a gyermek harmadik életétől az iskolába lépésig. A családi nevelést a gyermek életében elsőrendűnek tekintjük, ezért arra törekszünk, hogy megismerjük a családok kultúráját, hagyományait és segítségükértékközvetítő szerepének erősítését. A szülők elkötelezettségének és elvárásainak

megismerése az óvodai neveléssel kapcsolatban. A szülői igényekhez igazodó kapcsolattartási formák felajánlása, eltérő lehetőségek keresése.

IV. Gyermekkép – Óvodakép

1. Gyermekképünk

Az egyenlőség pedagógiájának értelmében fontos, hogy minden gyermek érezze, kíváncsiak vagyunk az élményeire, a kérdéseire, minden gyermek egyformán értékes számunkra.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést, az óvoda harmóniára törekszik, amely türelmet, érdeklődést, és olyan szabályozó erőt jelent, amely rendet teremt az értékek között egyfajta tendencia irányába.

A gyermek fejlődő személyiség; életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak, melyek maradéktalan kielégítéséért felelősek vagyunk.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik jól érzik magukat társaik és nevelőik körében. Fontosnak tartjuk, hogy sikerorientáltak legyenek, környezetükben jól eligazodjanak, környezettudatos magatartást gyakoroljanak, problémájukra saját megoldást találjanak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezzenek. Választékosan használják anyanyelvüket, gondolataikat világosan fejezzék ki, nyílt, barátságos, érdeklődő, és érzelem teli iskolásokká váljanak. Mindezekhez gyermekközpontú, befogadó, szeretetteljes, előítéletektől mentes légkört biztosítunk, egyúttal a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az esetleges hátrányok csökkentésére törekszünk.

2. Óvodaképünk

- Az óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítse az óvodásaink sokoldalú, harmonikus, környezettudatos fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (beleértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, és ebben az óvodának csak kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepe van a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépéséig.
- Nevelési programunk a hagyományokra, a tevékenykedtetésre épül, amely a mindennapi óvodai élet során a projekt módszer alkalmazásával valósulnak meg, valamint ünnepeinket és programjainkat is áthatják.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- Az óvoda miközben teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- A sajátos nevelés igényű, a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő, valamint a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének érdekében biztosítjuk a rugalmas szervezeti kereteket, egyéni foglalkoztatásuk és a közösségbe való minél teljesebb beilleszkedésük megvalósítása érdekében.
- A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása érdekében biztosítjuk a folyamatos tájékoztatást az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak között, együttműködünk a sérült gyermek családjával.
- Minden gyermek számára biztosítjuk a segítséget, hátrányainak leküzdése érdekében.
- Óvodapedagógusaink biztosítják az egy-egy probléma megoldásához szükséges alternatívákat, alkalmazkodnak az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez. Együttműködnek a különböző szakemberekkel, iránymutatásaikat, javaslataikat beépítik a pedagógiai folyamatokba.
- A hazánkba betelepülő más nemzetiségű családok és a különböző nemzetiséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálódását, a multikulturális nevelésén alapuló integráció lehetőségét.

3. Az óvoda nevelési alapelvei és értékei

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermek személyiségének, készségeinek és képességeinek teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; a gyermekek mindennek felett álló érdekének védelmében.

Kiemelt figyelmet fordítunk:

A Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvének érvényesítésére, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvének érvényesítésére, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékközpontú közösségi nevelésre:

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Úgy gondoljuk, hogy a társadalmi hatásokat az óvoda kevésbé tudja befolyásolni, ezért azokra a nevelési területekre tesszük programunkban a hangsúlyt, melyeken belül úgy érezzük, hogy komplex nevelő hatást tudunk kifejteni a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Alapvetően a következő tényezők befolyásoltak minket óvodánk alapelveinek, célrendszerének újragondolása és megfogalmazása során:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott követelmények, valamint a gyermekek életkora által meghatározott feladatok, és új lehetőségek.
- A szülők elképzelései és elvárásai az óvodai neveléssel kapcsolatban.
- Jövőre vonatkozó meglátásaink és megérzéseink.
- Az óvoda felnőtt közösségében rejlő erőforrások.

Alapelveink:

- Az óvodai nevelés az egyenlő hozzáférés biztosításával, a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatásának megerősítésére, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásának megerősítésére irányuljon oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben.
- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom öveze, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illesse meg.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a hogy igazodjanak.
- Az óvodai nevelésben különböző pedagógiai – köztük innovatív – törekvések érvényesülnek.
- Egészségüket, környezetüket tudatosan megóvó ember válják belőlük. Ismerjék az egészségükre káros hatásokat, tudatosan kerüljék azokat. Tiszteljék a természetet, az állatokat, környezettudatosságukkal óvják azokat.
- Tegyük lehetővé és segítsük a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek és képességeinek kibontakoztatását, saját fejlődési ütemének figyelembevételével.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Gondoskodunk, a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- Biztosítjuk a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységeket, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékot, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületeket, emberi értékek közvetítését; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet.
- A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.
- Valljuk az emberi értékek jelenlétét, az integrált nevelés hatékonyabb fejlesztő szerepét és erőteljesebb szocializáló hatását.

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
 - Kialakítjuk a sajátos nevelési igény által megkívánt környezetet. A megfelelő környezet, a szükséges tárgyi feltételek és eszközök megléte biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, amennyiben a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges. A gyermek habilitációs, rehabilitációs segítő fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.
 - A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti.
 - A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszköz rendszer minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.
 - Az integrált nevelés során az illetékes szakértői bizottság szakvéleményének figyelembevételével egyéni fejlesztés valósul meg.
 - Olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi az egészséges és a sajátos nevelési igényű gyermek igényeit, a tünetek változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket. Ezáltal kialakul a testi, szociális, értelmi képesség.
 - Megfelelő feltételekkel biztosítjuk a tehetséges gyermekek gondozását, bizonyos területeken elmaradást mutató gyerekeknél a felzárkóztatást.
 - Lehetővé tesszük, hogy a gyermek a szülői igény szerint egyházi jogi személy által szervezett hitoktatásban vehessen részt.
 - Fejlesztő munkánk alapeve a támasznyújtás, a követve vezetés elve, amely a gyermek fejlődési üteméhez, genetikai adottságaihoz és életkori sajátosságaihoz igazodik (differenciált nevelés).
- 4. Az óvoda célkitűzései – a „Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Program célrendszere, a 3-7 éves gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:**
- Célunk, hogy az egyéni adottságokhoz igazodó pedagógiai módszerekkel, testileg, lelkileg és szociálisan egészségesen fejlődő gyermekeket neveljünk.

- Óvodánk, mint nevelési intézmény, családi, egymásra figyelő, elfogadó, pozitív tulajdonságokat megerősítő légkört kell, hogy biztosítson a gyermekeknek. Az optimális környezeti feltételek – beszélő környezet - megtervezése és megszervezése az óvodánkban dolgozók közös érdeke, melyet az óvodapedagógusok alakítanak, formálnak.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésére, a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatására, a tehetséges gyerekek felkutatására és gondozására.
- A társadalmi együttéléshez szükséges attitűdök, értékek és normák tevékenységeken és hagyományokon keresztül történő kialakítása sokszínű tevékenységeken keresztül, kiemelve a szabad játéktevékenység elsődlegességét, amelyben a gyermek sajátélményű tapasztalatszerzéssel szeresheti meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére.
- Célunk, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.
- Célunk, az együttérzés, önzetlenség, figyelmesség kialakítása.
- Célunk, a gyermekek önismeretének, önálló döntési és véleményalkotási képességének fejlesztése.
- Nevelési célunk, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban, és az óvodában dolgozó dajkáiban, gyógy- és pedagógiai asszisztensekben, a gyógypedagógusokban és óvodapszichológusban is társra, ha kell, természetesen segítő támaszra találjon.
- Változatos tevékenységformák felkínálásával, a felnőttek beszédpéldájával feladatunk az értékközvetítés, mintaadás, mely folyamatot áthatja az anyanyelvi nevelés, kiemelt jelentősége.
- A többségi és sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése által magasabb érzelmi töltésű gyermeki személyiségek kibontakoztatása.
- Célunk a gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságra törekvésének kialakítása, melyhez megteremtjük személyi biztonságát, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek multikulturális nevelésén alapuló integráció lehetőségét.
- A hazánkba betelepülő más nemzetiségű családok gyermekeinek óvodai nevelésében az alapvető emberi jogok és szabadságok figyelembevételének biztosítása, az

önazonosság megismerésének és az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének megteremtése.

- Célunk, hogy a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettségünk az óvoda mindennapi életébe beépülő folyamatként jelenjen meg.
- Az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek (szülő, pedagógus, dajka) példamutató magatartását elengedhetetlennek tartjuk.
- A további egy évre maradó gyermekeket ellátó csoportok játékos tanulási folyamatai teszik gördülékennyé, az óvodai -iskola átmenetet.
- Közvetetten elősegítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- A gyermeki jogok, az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A mindennapos pedagógiai gyakorlatunkat a megengedő, bátorító, gondoskodó, nevelési stílus jellemezze.
- Aktuális szükségleteknek megfelelően igénybe vesszük az Együttműködési Megállapodás alapján az óvodai szociális segítő szolgáltatást.

V. A pedagógiai program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

1. Humán erőforrás

Cél:

A gyermekek megfelelő ellátása minden csoportban két szakképzett, főiskolai végzettséggel rendelkező óvodapedagógussal történik. Közvetlen segítőik szakképzett dajkák, gyógy- és pedagógiai asszisztensek, óvodapszichológus, valamint szükség szerint a pedagógiai szakszolgálat munkatársai /logopédus, pszichológus/.

A gyermekek felügyeletét 8.00 óra előtt és a délutáni időszakban, szükség esetén a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozó személy is elláthatja.

Létszámadatok, humánerőforrás (2.számú Függelék.)

Az óvodapszichológus feladatai:

- Az óvodapszichológus tevékenységének fő célja az oktató-nevelő munka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme. Az óvodapszichológus közvetlen segítséget nyújt a nevelő-oktató munkához, valamint konzultációs lehetőséget biztosít a szülők számára is gyermekük nevelésével, fejlesztésével, óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben.
- Munkáját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, és az azt kiegészítő végrehajtási rendeletekben meghatározott feladatok alapján végzi.
- Az óvodapszichológus a szülőkkal és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzi munkáját. Csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekek tevékenységét. Játék és foglalkozás közben, segíti a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését. Figyelemmel kíséri a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban. Pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végez, főként az iskolára való felkészülés érdekében. Terápiás vagy más fejlesztés szükségessége esetén:
 - A szülőkkal és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezi a gyermek továbbirányítását a megfelelő szakellátó intézménybe.
 - Egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhet, a szülők beleegyezésével és együttműködésével.
- Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a szülőket is gyermekeik nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában. A szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődés lélektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben.
- Az óvodapszichológus közreműködik:
 - az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés
 - személyközi konfliktusok terén szükséges prevenciók tevékenységében.
 - Az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével végzi tevékenységét.

Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága:

A továbbképzések területei a közös szakmai értékrendünkhöz kapcsolódó szakmai többletek megszerzésére irányulnak. Így segítik a helyi pedagógiai programunk gyakorlati megvalósítását, képviselétét. Az aktuális továbbképzési irányultságokat, célokat, az 5 éves Továbbképzési Tervünk, és az évente a nevelőtestület igénye és a kötelező pedagógus továbbképzésben meghatározottak szerint, a Beiskolázási Terv tartalmazza.

Az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – a „Háromszögletű Kerek Erdő” pedagógiai programunk cél és feladatrendszere határozza meg.

Alapvető céljaink:

- A pedagógusok önértékeléséhez, tanfelügyeletéhez kapcsolódó feladatokra felkészítő továbbképzések, melyek a szakmai reflexiót, a pedagógiai munkánk hatékonyságát jelzik.
- A változó generációra irányuló módszertani megújulás lehetőségeinek kihasználása.
- A környezettel, testi-lelki egészséggel kapcsolatos tudástár bővítése, köztük a diabeteszes és allergiás gyermekek ellátásához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Korszerű fejlesztő módszerek eszközök megismerése, mindennapi használatának gyakorlata.

Részcélok:

- Olyan, fejlődési szempontból megfelelő tevékenységrendszer előtérbe helyezése, amelyek mind a kognitív, mind a nem kognitív készségek (érzelmi intelligencia, karakter és szociális készségek) elsajátítását elősegítik, ugyanakkor elismerik a játék fontosságát, amely a kudarcmentes iskolakezdés, eredményes tanulás szempontjából kulcsfontosságú;
- A színvonalas kisgyermekkorai nevelés biztosítása minden gyermek számára, különösen a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, a hazánkba betelepülő más nemzetiségű családok vagy roma háttérrel rendelkező, illetve a sajátos nevelési igényűel rendelkező, ezen belül a fogyatékkal élő gyermekek részére;
- Az óvodai nevelés minőségbiztosításának előmozdítása valamennyi kulcsszereplő, köztük a családok, a szakszolgálati, a szociális és az egészségügyi hálózatok bevonásával;

- Az óvodapedagógus, az óvodavezető, és a pedagógiai és nevelő munkát segítő (gyógy- és pedagógiai asszisztens, dajka), valamint a technikai személyzeti ellátottság javítása, a foglalkoztatottak szakmai felkészültségének fejlesztése;
- Jól képzett szakemberek intézményünkbe történő vonzása, képzése és megtartása;
- A szülők támogatása azon szerepükben, hogy az első életévekben ők gyermekeik első számú nevelői, valamint az óvodapedagógusok arra való ösztönzése, hogy alakítsanak ki szoros együttműködést a szülőikkel, a családokkal és a különböző helyi közösségekkel annak érdekében, hogy megismertessék velük a kisgyermekkori nevelés és gondozás kínálta lehetőségeket és a kisgyermekkori tanulás fontosságát.

2. A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák szervezeti egységeken belüli történő átadásának módszertana, eljárása

Fontosnak tartjuk a pedagógiai program célkitűzéseit támogató továbbképzéseken való részvételt, valamint, hogy a különböző továbbképzéseken szerzett ismereteket és kompetenciákat a kollégák a gyakorlatban is alkalmazzák, hasznosítsák, és egymásnak is átadják.

A továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák átadásának színterei:

- óvodavezető és közvetlen pedagógus kolléga tájékoztatása (szóban)
- a telephelyek kollégáinak - különös tekintettel a gyakornok kollégákra – tájékoztatása a soron következő óvodapedagógusi fórumon (szóban)
- óvodaközi szakmai munkaközösségek munkája során megvalósuló információ átadás önként vállalt, és munkaterv tartalmának megfelelő gyakorlati bemutatás
- lehetőség szerint a továbbképzésen kapott szakmai anyagok kollégák közötti megosztása (elektronikusan, nyomtatott formátumban)
- szakmai munkaközösségi foglalkozásokon, nevelés nélküli napokon

3. Az intézmény belső továbbképzési rendszere

Minden program működésének alapja a művelt óvodapedagógus személye, ezért tartjuk fontosnak az önképzést és a továbbképzést.

Szakmai munkaközösségeink és munkacsoportjaink irányultságát a kollégák igényeire és elvárásaira alapozottan - évente határozza meg a nevelőtestület.

Az óvodaközi szakmai munkacsoportok tevékenysége szakmai szervezettefejlesztésünk meghatározó bázisa. Munkaközösségeink valamelyikének minden óvodapedagógus tagja. A munkaközösségek vezetőit – akik a téma megalapozott ismerői, szakmai tudásukat továbbképzéseken és különböző írott anyagokból folyamatosan bővítik, és a nevelőtestület

segítségére vannak – a nevelőtestület választja meg, működésüket pedig az SZMSZ szabályozza.

Az elkövetkezendő évek belső továbbképzéseit az alábbi szempontokat határozzák meg:

- Működési folyamataink törvényhez igazítása → szabályozó dokumentumaink naprakészségének biztosítása
- A pedagógiai programunkban kitűzött célok, a szerzett kompetenciák alkalmazhatósága, a tanult ismeretek és kompetenciák beépítése a mindennapok nevelési gyakorlatába
- Telephelyek speciális műveltségtartalmai A gyógy- és pedagógiai asszisztensek, dajkák intézményközi és az egyes megvalósítási helyeken történő szakmai fejlesztésének, folyamatos továbbképzésének célja munkaköri feladataik minőségi szinten való ellátásának segítő támogatása: a gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, a közvetlen munkatársakkal, és a szülőkkel való kapcsolat eredményességének területein.

Az óvodapedagógusok továbbképzéseinek egyéb színterei:

- Humán szolgáltató szervek rendezvényei, tanfolyamai,
- főiskola, egyetem, posztgraduális képzés,
- elvárások az elkötelezettség és a szakmai fejlődés terén,
- ismeri és elfogadja az óvodában rá váró feladatokat, azokat eredményesen oldja meg,
- saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti,
- a szakmai visszajelzéseket elfogadja, hatásukra képes gyakorlatán változtatni, szakmailag fejlődni,
- a szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában. Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját,
- tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz,
- rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket,

- rendszeresen tájékozik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat,
- aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek,
- élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is,
- munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket,
- részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

4. Reflektív pedagógiai szemlélet és gyakorlat

Az igényes óvodapedagógus képes elemezni munkáját, tudja, hogy mit, miért és hogyan csinál. Nem elégszik meg a puszta rutinnal, azzal, hogy „így szoktam, szoktuk, ez korábban már bevált”. „A reflexióra, azaz megfigyelésre, elemzésre és értékelésre való képesség a pedagógiai professzió alapköve.” (Hunya Márta)

Az óvodapedagógusok feladatai:

- az alkalmazott módszerek folyamatos figyelése, értékelése, és szükség szerinti módosítása
- szükség és lehetőség szerint a folyamatos, értékelő magatartás és figyelem adatokra, a gyermekek folyamatos megfigyelésére épül
- Hospitálást követő egy héten belül reflexió eljuttatása az érintett kolléga számára
- a szakmai fejlődés tudatos irányítása

VI. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

Törekvésünk az egészséges és biztonságos környezet biztosítása. Pedagógiai tevékenységrendszerünkben telephelyenként, sajátos környezetben segítenek az óvodapedagógusok és a munkájukat közvetlenül támogató dolgozók.

1. Tárgyi adottságok és feltételek

Foglalkoztató szobák:

- Minden épületünkben otthonosak, barátságosak és jól felszereltek.
- A tudatosan kialakított tárgyi környezet a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását is támogatja.

- A gyermeki tevékenységek szinterei valamennyi csoportunkban az éppen aktuális témaprojekteknek megfelelően berendezettek és felszereltek.
 - A foglalkoztató szobák esztétikus, harmonikus, színekkel berendezett környezetben biztosítják a gyermekek számára, a fejlődéshez szükséges legoptimálisabb feltételeket.
- A Kelenvölgy-Örmezei Óvoda telephelyeinek tárgyi adottságai (1.számú Függelék).

2. A program megvalósítását támogató eszközök, felszerelések

A kötelező eszközök jegyzékét az 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete tartalmazza.

A digitális technikák mindennapi használata olyan kihívásként jelentkezik a nevelésben, amelyek alkalmazásához kibővült digitális eszköztárunkat használjuk (projektorok, laptopok).

A már meglévő eszközöket célszerűen és megfelelően használjuk, hozzájárulva ezzel a nevelési-tanulási céljaink és feladataink eredményeihez.

Megtörtént a wifi elérés kiépítése, így több számítógép, illetve laptop csatlakozási lehetőségünk lett a pedagógusok részére, melyeken, többek között belső képzés során segítséget tudunk nyújtani a kollégáknak. A rendelkezésre álló nyomtatót, fénymásolót és a lamináló gépet a tevékenységekhez való előkészületekre is használhatnak a pedagógusok.

2.1. A tárgyi környezet és eszközök felszerelése, fejlesztése:

Minden telephelyünkön a tárgyévi költségvetési és pályázati lehetőségektől függően, valamint a telephelyek alapítványainak tevékenységéből származó bevételi források kihasználásával bővítjük és fejlesztjük tárgyi környezetünket és eszközeinket.

VII. A „Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Program nevelési feladatrendszere

1. Általános nevelési célok :

Célunk a gyermek mindenekfelett álló érdekében végzett hatékony nevelés, személyiségfejlesztés. Ezért a prevenciót alkalmazzuk, mely csak akkor hatékony, ha időben

felismerjük a gyermekek hátrányos helyzetéhez vagy a veszélyeztetettség kialakulásához vezető problémákat. Keressük ezek okait és a megoldás lehetőségeit.

Célunk, hogy a pedagógiai tevékenységrendszerünk és a tárgyi környezet biztosításával segítsük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Lehetőségeinkhez mérten a természet legyen az óvodások ismereteinek, élményeinek egyik fő forrása.

A gyermeket értő, elfogadó, bizonyos kereteket, elvárásokat közvetítő, biztonságot adó, egészséges környezetben kívánjuk nevelni harmonikus személyiséggé, a játék és a különböző műveltségterületek segítségével. Biztosítva ezzel az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Ezekre a szálakra fűzzük a különböző társadalmi és eddig kialakított saját elvárásoknak, külső – belső igényeknek megfelelő további céljainkat.

Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek (szülő, pedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka) példamutató magatartását elengedhetetlennek tartjuk. Nevelési célunk, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban és a munkájukat segítőkben társra, ha kell, természetes segítő támaszra találjon.

Fontosnak tartjuk a családok nevelési szokásainak megismerését, az eltérő nevelési szokások közelítését. Nevelési célunk a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Feladatunk a meglévő és jól működő funkciók támogatása. A meglévő kapcsolattartási formák felajánlása mellett törekszünk a szülői igényekhez igazodó lehetőségek keresésére.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeten, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek az átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek ön maga szerez meg.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

2. Általános nevelési feladatok

- A legkülönbözőbb jellemű gyermekek, magatartásának megismerése, bizalommal való segítése.
- A családok nevelési szokásainak megismerése, az eltérő nevelési szokások közelítése.
- A meglévő kapcsolattartási formák felajánlása mellett, a szülői igényekhez igazodó lehetőségek keresése.
- A 3-7-éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával harmonikus személyiségfejlesztés, mellyel előkészítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedést.
- Testi, lelki és szellemi szükségletek kielégítése, az óvodai élet tartalmas megszervezése.
- Tevékenységrendszerünkkel, valamint a „beszélő környezet” megteremtésével, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselével a környezettudatos magatartás alakulásának segítése.
- A csoportban fellelhető fejlődési szintekhez, eltérésekhez való alkalmazkodás (egyéni differenciálás), választási lehetőségek nyújtása a gyermekek egyéni képességeihez mérten.
- Óvodai nevelésünk során olyan készségek, képességek kialakítása, amely segíti a gyermekeket abban, hogy "megismerje", "megértse", "elfogadja" önmagát, valamint segíti őt a jövő világában való tájékozódásban. Ez fokozottan érvényes a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelése tekintetében.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamatban feladatunk megvalósítása érdekében megteremtjük a tanulást segítő támogató környezetet, törekszünk minél több időt biztosítani a gyermekek szabad játékához.
- Az énkép, önismeret, önértékelés fejlesztése, a gyermekek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményeire adott konkrét és pozitív megerősítések által.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- A hátrányos helyzetű gyerekeknél a hátrány okainak feltárása után a család megsegítése a különböző szakszolgálatok igénybevitelével is.
- Óvodánk ellátja az átlagos fejlődésű gyermekek nevelése mellett az Alapító Okiratban meghatározott típusú sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, habilitációját.

- Munkánk során figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési igényeit, és külön gondot fordítunk arra, hogy minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését a kortárs csoportban megélt élményekkel, mintákkal és tapasztalatokkal segítjük.
- Sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus személyiségfejlődésének érdekében elfogadó, az eredményeket észrevevő és értékelő környezetet biztosítunk.
- A fenti feladatok megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk a természetes élethelyzetek kihasználását a fejlesztésre, az intenzív, jól strukturált és a meglévő töredékkész- ségek használatát is elváró, egyénileg motiváló, speciálisan a gyerekek szükségleteihez alkalmazkodó módon.
- Megteremtjük azokat a lehetőségeket, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg az élményeket és tapasztalatokat.
- Óvodai nevelésünk teljes folyamatát áthatja az anyanyelvi nevelés. A beszédfejlesztés természetes színtere a játék, ahol a felvállalt szerepekben, élethelyzetekben kerülnék egymással kontaktusba a gyermekek.
- Az egészséges életmód kialakítása
- A gyermekek érzékenyítése a német nyelv iránt

3. Az egészségnevelés és környezeti nevelés alapelvei - az egészséges életmód alakítása

Cél:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban – melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez kiemelt jelentőségű.

Az óvodai nevelés feladatai:

- a gyermek gondozása,
- egészségének védelme, edzése, óvása,
- egészséges táplálkozás,
- mozgásigény kielégítése, testmozgás
- testi képességek fejlődésének segítése,
- betegségmegelőzés,

- baleset megelőzés,
- környezettudatos magatartás megalapozása,
- szakemberek bevonásával prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok, a diabéteszes és allergiában szenvedő gyermekek ellátása,
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Feladatok a diabéteszes gyermekek óvodában történő ellátásában:

1. Felismerni a gyermekkori diabétesz tüneteit:

- sokszori és bőséges vizeletürítés (óvodáskorban a már szobatiszta gyermeknél éjjeli ágybavizelés)
- a fokozott vízvesztés következtében kialakuló kínzó szomjúságérzet, megnövekedett folyadékfogyasztás
- nagy étvágy, állandó éhségérzet, ennek ellenére fogyás
- gyakori hasfájás
- állandó fáradtság, bágyadtság
- nehéz sebgyógyulás
- acetonos lehelet (alkoholos jellegű lehelet)

2. A gyermek stabil egészségi állapotának megőrzését segítő feladatok:

A helyes életmód segítése: A kezelés sikerének kulcsa a megfelelő, segítő családi háttér, valamint a gyermek, a család és a kezelőorvos szoros és hatékony együttműködése. A családnak és életkorától függően a gyermeknek is naprakész ismeretekkel kell rendelkeznie. A cukorbetegség nem indokolja a sport abbahagyását, pontosan ellenkezőleg, a rendszeres mozgás a megfelelő kezelés szerves része. A mozgás csökkenti a szervezet inzulinigényét.

Étrendi kezelés: Kerülni kell a bélcsatornából gyorsan felszívódó, a vércukorszintet hirtelen emelő egyszerű szénhidrátokat (pl. csokoládé, cukorkák, cukortartalmú üdítőitalok

stb.) fogyasztását. Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására. A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztásának preferálása a fehér lisztből készütekkel szemben. Elengedhetetlen a megfelelő folyadékbevitel is.

Inzulinterápia:

Az 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a gyermek hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni injekció formájában.

Inzulinterápiát csak az arra elméleti és gyakorlati képzésen részt vett, végzettséggel rendelkező óvodai dolgozó, az óvoda SZMSZ-ében meghatározott szabályok szerint végezhet.

Feladatunk a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítése az önállóság további fejlesztésére az együttműködés lehetőségeinek biztosítása az alábbi fejlesztési tartalmakban:

Gondozás terén:

Az óvodai életükben a gondozási teendők szervezése kiemelt szerepet kap.

A következetes és rugalmas szokásrendszer kialakításával a gyermekek számára biztonságot nyújtunk, a szabályok kialakításánál arra törekszünk, hogy azok betarthatóak legyenek számukra, ezzel is segítjük a normarendszerük fejlődését.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztésének elősegítése.
- A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítése.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezettudatos magtartás megalapozása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

- *Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.*

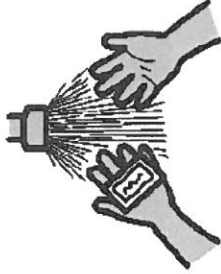
Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- A gondozási feladatokban való aktív részvétel az óvodapedagógus irányításával.

Dajka feladatai:

- A megfelelő higiéniai feltételek és tisztaság biztosítása.
- Higiéniai eszközök rendelkezésre állásának biztosítása.

A./ Testápolás

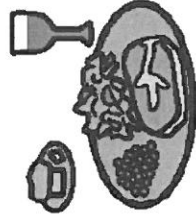

A testápolás a gyermek egészségének védelmét, testének, ruházatának gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodását szolgálja.

Fontos a gyermekek fogainak ápolása, ezért ebéd után lehetőség szerint öblítsenek szájat vagy mossanak fogat.

Járványhelyzetben és azon kívül, különös gondot kell fordítanunk a helyes kézmosási szokás kialakítására.

B./ Étkezés

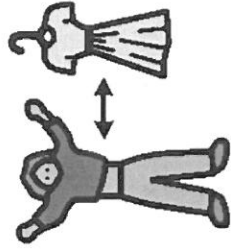

Speciális feladatunk az ételallergiás gyermekek ellátásának megszervezése, figyelemmel kísérése, segítése. Nálunk a gyermekek naponta reggelit, tízórait, ebédet, uzsonnát kapnak. Ügyelünk arra, hogy a gyermekek nap közben elegendő mennyiségű folyadékot fogyasszanak, különösen meleg időben. Természetes vitaminforrás pótlása érdekében

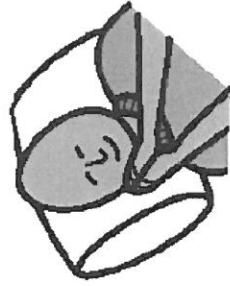
szülői támogatással is, a gyermekek naponta fogyasztanak gyümölcsöt. Felnőttek segítségével a gyermekek alkalmanként készítenek különböző gyümölcs- vagy zöldségsalátát, amivel az étrendjük kiegészül. Ünnepek alkalmával koruknak megfelelően készítenek süteményt is, amit közösen fogyasztanak el. Ezekhez a megfelelő alpanyagot a szülők biztosítják. Külön figyelmet fordítunk az esztétikus és kulturált étkezésre. Megkülönböztetett figyelem kell, hogy irányuljon az étel és egyéb érzékenységgel (pl. mogyoró) élő gyermekekre.

C./ Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, amely során alakítjuk a gyermek önállóságát és esztétikai érzékét. A mindennapok gyakorlata alapján igényeljük a váltócipőt, szabadidő ruhát, fehérneműt, a mozgásos tevékenységhez tornaruhát, tornacipőt. Időjárásnak megfelelő, réteges öltözködésre ösztönözzük a gyermekeket. A szülőktől elvárjuk, hogy a gyermeket tiszta ruhában hozzák óvodába.

D./ Pihenő idő

Az óvodás gyermeknek egészséges fejlődéséhez szüksége van a pihenésre. Nálunk a nyugodt légkört minden csoport saját szokásai, hagyományai alapján teremti meg; lefekvéskor meseolvasás, altatódal éneklése, alkalmanként relaxációs zene bekapcsolása a nyugodt pihenés érdekében. Tiszteletben tartjuk a gyermekek otthonról hozott alvási szokásait. A kevesebb alvásigénnyel rendelkező iskolába készülő gyermekek számára – rövid pihenés után – csendes elfoglaltságra van lehetőség, míg a többi gyermek alszik.

E./ Mozgás

Óvodánk sajátos lehetőségei: részben napvédővel ellátott teraszok, nagy napfényes és árnyas udvar. Évszakoknak megfelelően kihasználjuk a kedvező környezeti lehetőségeinket annak érdekében, hogy minél több időt töltsenek a gyermekek a szabadban (szabad játék, mozgás).

Helyes életritmus – napirend, hetirend

Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez, kihasználjuk a ritmikusan ismétlődő tevékenységek én-erősítő hatását, amelyek érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermeknek. Ennek érdekében rugalmas napirendünk, heti rendünk kialakításánál figyelembe vesszük a gyermek élettani fejlődését, a helyi adottságokat, igényeket, lehetőségeket, szokásokat. Olyan feltételeket teremtünk, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Óvodánk minden telephelyén a heti rend csoportonként kerül kialakításra.

A szervezett tevékenységeket az óvodapedagógusok a hét folyamán rugalmasan alakítják, alkalmazkodva a telephelyi sajátosságokhoz (tornaterem beosztás), a gyermekek pillanatnyi állapotához és az aktuális programokhoz. A gyermekek testi és lelki egészségének szolgálata érdekében növeljük a szabad játék és az udvari játéktevékenységek időtartamát. A gyermekek számára egyéni érésközhöz igazodó rugalmas befogadási időkeretet alakítunk ki, melyet a folyamatosság is jellemez.

Megteremtjük annak a feltételét, hogy a gyermek minden tevékenységet elvégezzen, befejezzon.

A napirendünk szerint a gyermeknek jut elég ideje az életkorából fakadó legfontosabb tevékenységre, a játékra, valamint a délelőtti folyamán - amikor a figyelme még koncentráltabb - olyan tevékenységekben való részvételre, melyek biztosítják számára a személyiség sokrétű kibontakozását, a felkészülést az iskolai életre.

Tevékenységek és időtartalmuk a napirendben

A telephelyek mindenkori napirendjét az intézményi Házirend tartalmazza.

Alapellátásba tartozó tevékenységként biztosított a gyógytestnevelés és a logopédiai ellátás, valamint a diabéteszes gyermekek ellátása.

3.1. Teljes körű egészségfejlesztés és környezeti nevelés

„Az egészség a testi, lelki és szociális jólét állapota, nemcsak a betegség, vagy egyéb fogyatékoság hiánya.” (WHO)

Egészségközpontú alapelveink;

- a testápolás
- tisztálkodás
- étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése
- a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- fogmosás
- öltözködés
- pihenés
- egészségmegőrzés, a betegség megelőzése

A gyermekek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája a mozgás is csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt a gyerekek bioritmusához igazodva kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzik.

A testi nevelés feladatrendszerét elsősorban a gondozás és mozgás által kívánjuk megvalósítani.

Fő feladatok gondozás terén:

- Következetes, rugalmas és betartható szokás,-és szabályrendszer kialakítása.
- A nevelésre alkalmas lehetőségek kihasználása.
- Családi higiénias szokások kiegészítése.
- Testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés következetes gyakorlása.

Fő feladatok mozgás terén:

- Rendszeres mozgás megszerettetése
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése
- Prevenációs és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása szakemberek segítségével

3.2. Az egészségnevelés és környezeti nevelés intézményi alapelvei, céljai

- Rendszerszemléletre nevelés elve

Képessé tesszük a gyermekeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

- Természet és társadalom harmóniájának elve

Megalapozzuk gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet - benne az ember harmóniájának - megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

- Fenntarthatóság elve

Kialakítjuk gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

- Testi- lelki egészség elve

Óvodánk célja, hogy a hozzánk járó gyermekekben kialakítsuk az egészséges életmód iránti igényt. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, - tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát, utasítsák el a számukra károsat. A gyerekek ismerjék meg az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

Az intézmény minden dolgozója törekszik a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására.

- Társas készségek fejlesztésének elve

Megismertetjük gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Úgy neveljük gyermekeinket, hogy alakuljanak ki bennük a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

- Tevékenységek közti integráció elve

A pedagógusok legyenek képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása, személyi higiéné:

- Védőnő általi szűrésen való részvétel évente több alkalommal
- A ruházat tisztántartásának igényének kialakítására
- Az időjárásnak, évszaknak, napszaknak megfelelő öltözködési szokás kialakítása
- A gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozásának elemi szabályainak betartatására nevelés, szülők tájékoztatása
- Szükség esetén az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének javaslása (fogorvos, védőnő, orvos...)
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozásra nevelés
- Az étkezést biztosító konyhánk az életkornak, gyermekélelmezési normáknak megfelelően állítsa össze az étrendet.
- Az egyes ételallergiás gyermekek speciális étkeztetése megoldott.

Környezettudatos magatartásformák kialakítása:

- Mindhárom óvodánk elnyerte a Zöld Óvoda címet, köztük a Napsugár telephelyünk Örökös Zöld Óvoda lett, így a mindennapi tevékenységünket meghatározza a természeti-környezeti fenntarthatóságára való nevelés.
- Szelektív hulladékgyűjtés: óvodánkban az Önkormányzattól igényelt sárga /PET palack/ és kék /papír/ 240 l-es műanyag kukákban szétválogatva gyűjtjük az újra hasznosítható hulladékot. A csoportszobában a használt papírokat külön gyűjtik a gyerekek.

- Valamennyi épülethez tartozó kertészen komposztládákat, esővíz gyűjtőket használunk a természetes hulladék /gyümölcshéj és a megmaradt gyümölcs/ újra hasznosításához.
- Minden évben elemet is gyűjtünk szelektíven, az ebből származó bevételt pedig a csoportok eszközkészletének bővítésére fordítjuk.
- Programok a jeles napokra épülve
- Környezetvédelmi pályázatokon, programokon való részvétel

Lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében, mentális egészség:

- A kiscsoportos gyermekek befogadásának segítése.
- Az újonnan érkezett gyermek beilleszkedését segítő tevékenység az óvodai környezetbe az óvodai hagyományok felhasználásával.
- Humánus, kellemes óvodai légkör fenntartása.
- Az újonnan érkezett óvodai dolgozók beilleszkedésének segítése.
- Az óvodapszichológus pedagógusokkal, szülőkkel, gyermekekkel folytatott munkája.
- Az óvodapedagógusok számára mentálhigiénés programok szervezése, továbbképzések ajánlása.

3.3. Mindennapos mozgás lehetőségének megteremtését és megvalósítását szolgáló program

Cél:

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet. Ennek megakadályozása, a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében óvodánk biztosítja a mindennapos testmozgást. Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembevétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

- Lehetőség szerint minden gyerek minden nap vegyen részt a mozgásos tevékenységben.
- Az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás.
- Érvényesüljön a mozgás, a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása.

- A mindennapos testnevelés az életkori sajátosságok figyelembevételével játékos, táncos elemeket tartalmaz.
- Prevenációs céllal a mindennapos testnevelés alkalmanként gerinctornát, lábboltozatot erősítő mezítlábas tornát is tartalmaz.
- A mindennapos testmozgás az életminőség javítását szolgálja.
- Heti 1-2 testnevelés foglalkozás, melynek keretében figyelmet fordítunk az elemi mozgások és játékok tanítására, gyakorlására, amelyek egyrészt sokoldalú mozgástapasztalatot biztosítanak ügyességük fejlesztésére, ugyanakkor hozzájárulnak fizikai képességeik életkoruknak megfelelő fejlesztéséhez, az egészséges életmód szokásainak megalapozásához, mozgásigényük felkeltéséhez, kielégítésükhöz és a sport megszerettetéséhez.
- Fejlesztjük térbeli tájékozódó képességüket, egyensúlyérzéküket.
- Megalapozzuk az egészséges életmód és a rendszeres fizikai aktivitás szokásainak igényét.
- A tevékenységek tervezésénél, szervezésénél figyelmet kell fordítani arra, hogy a gyerekeknek sikerélménye legyen, így a mozgást örömmel végezzék.
- A heti 2X30 perc gyógytestnevelés biztosított az ortopédiai szűrés alapján javasolt gyermekeknek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mindennapi játékos mozgáslehetőség biztosítása (spontán és szervezett, szabad levegőn és csoportszobában).
- Változatos mozgásos játékanyag felhasználása.
- Megfelelő hely és eszköz biztosítása a biztonságos mozgáshoz.
- Érvényt kell szerezni az egyéni képességek kibontakoztatásának a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.
- Differenciált segítségnyújtás:
 - fokozottabb figyelem a speciális eszközöket igénylő gyerekekre,
 - fokozottabb figyelem a sajátos nevelési igényű gyerekekre.
- A nagy mozgások játékos utánzásával az utánzókézség fejlesztése.
- A mozgás és a pihenés egyensúlyának biztosítása, a gyermekek egyoldalú igénybevételének elkerülése végett.

- Mondókák, versek, énekek segítségével a mozgás és a ritmus összehangolása, ami át-
szövi a mindennapi mozgásos tevékenységet.

Gyógypedagógiai asszisztens feladatai:

- mozgásfejlesztő pedagógusokkal egyeztetve egyéni fejlesztési terv alapján végzi a
tevékenységet

Pedagógiai asszisztens feladatai:

- A gyermekek segítése a mozgásos feladatok végrehajtásában.
- Az óvodapedagógus segítése a terem átrendezésében.
- Megfelelő eszközök biztosítása.

Dajka feladatai:

- A tevékenység közbeni gondozási feladatok ellátása.
- Tevékenység után a használt eszközök tisztán tartása.

3.4. Biztonságos közlekedés program

Az óvodás gyerekek a közlekedés szabályait még nem ismerik, s veszélyérzetük, veszélyfelismerő képességük még nem alakult ki, nem megfelelő, éppen ezért napjainkra a „legkisebbek” védelme a legfontosabb közlekedésbiztonsági feladatok egyikévé vált.

Újbuda Önkormányzata célirányos intézkedéseket indított a gyermekek életének, testi épségének és egészségének védelme érdekében. A beavatkozások nem maradtak eredmény nélkül. Elmondható, hogy a gyermekek ma már jóval biztonságosabb környezetben közlekedhetnek, mint egy évtizeddel ezelőtt.

A gyermekek védelmére, közlekedésük biztonságosabbá tételére a közlekedésre nevelés, a prevenció és a közúti ellenőrzések egyaránt nagyszerű lehetőséget nyújtanak.

Cél:

- A gyerekek közlekedési veszélyeztetettségének csökkentése.
- Olyan tapasztalatokkal, ismeretekkel történő megismertetése, melynek birtokában jól eligazodik a környezetben.
- A biztonságos közlekedéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.

Feladat:

- A közlekedési környezet megismertetése évszakokhoz kapcsolódóan.
- A közlekedési tapasztalat- és ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése és biztosítása.

- A közlekedéshez szükséges erkölcs, akarat tulajdonságok kialakítása.
- Modell nyújtása /KRESZ park, példamutatás.../.
- A környezettel való ismerkedés a bölcsődei és óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti-társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- Saját és az óvoda által biztosított járműveik napi használatával segítjük a közlekedési szabályok gyakorlati alkalmazásának lehetőségét.
- Segíteni a gyerekek irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozását.
- Fejleszteni a megfigyelőképességüket, gondolkodásukat, emlékezetüket.
- Folyamatosan figyelemmel kísérni a gyerekek természeti és társadalmi környezetükből szerzett ismereteinek játékukban történő felhasználását úgy, hogy folyamatos gyakorlatatással, munkatevékenységükben tudják azt alkalmazni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a közlekedésben.
- Tudatosan törekedjenek arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- Biztosítsanak minél több eszközt és lehetőséget a gyermekeknek a mini és a mobil KRESZ parkban való folyamatos tevékenységhez.
- Minél többször biztosítsák a hozzáértő szakemberek segítségét /rendőrség, tűzoltóság stb../
- A helyes viselkedés pozitív megerősítése.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- A séták közben a gyermekek kísérése, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Dajka feladatai:

- Részvétel a sétákon.
- Higiéniai eszközök rendelkezésre állásának biztosítása.

A differenciálás lehetőségei:

- Gyermek egyénenkénti megismerése; képességek, erősségek, gyenge pontok regisztrálása
- Gyermek érdeklődési körének ismerése,
- A sajátos nevelési igényű gyermekek megismerési funkciói minőségileg és mennyiségileg is eltérnek a többségi társaiktól. Még nagyobb hangsúlyt kell kapnia a cselekvésbe ágyazott gondolkodásnak, a szemléltetésnek, a vizualitásra épülő információ átadásnak egészen az óvodáskor végéig.
- Fokozottabb figyelem a speciális eszközöket igénylő és a sajátos nevelési igényű gyerekekre.

Az óvodás korban megkezdett és folytatott közlekedésre nevelésnek több szempontból is létjogosultsága van a kisgyermek életében:

- A közlekedés része ő is, bár még segítségre van szüksége.
- Életkori, pszicho-fiziológiai adottságai révén egy-egy közlekedési helyzetben rosszabb teljesítményt nyújt, mint egy felnőtt.
- Még nagy az eltérés a közlekedésnek a vele szemben támasztott követelményei és ezek teljesítése között (így relative nagy a valószínűsége annak, hogy egy közlekedési helyzetben rossz döntést hozhat).

A biztonságos közlekedés tapasztalatszerzésének módjai:

KRESZ-parkban:

- alkalmi- és folyamatos megfigyelések
- szerep- és szabály játékok
- szimulációs játékok
- szituációs gyakorlatok, valós helyzetek

Lakókörnyezetben:

- kirándulás
- séta
- vizuális tevékenységek (pl.: barkácsolás).

a) A gyalogos közlekedés szabályainak megismertetése, gyakorlása, melynek részei:

- közlekedési környezet megismertetése
- lakás, óvoda környéke
- séták útvonala
- közúti jelzések
- helyes viselkedési modell nyújtása
- közlekedési készség, képesség fejlesztése

b) Járművekről szerzett ismeretek, melynek részei:

- járművek sebességének, hangjának és mérete- összefüggésük felfedeztetése a gyermekekkel, valós helyzetben szerzett tapasztalatok,
- szituációs, szimulációs játékok (séta, közlekedési park, terepasztalon),
- valós helyzetek (autó-kiállítás, séta, átkelés zebrán),
- spontán alkalmak (séta, kirándulás, úttesten való átkelés, kerékpározás).

3.5. „Közös a Napunk” Érzékenyítő program

Cél: A pedagógusok, szülők és gyermekek érzelmi nyitottságának alakítása, a társadalomban előforduló másság elfogadásának elősegítése az Érzékenyítő program módszereinek felhasználásával a jellem formálásán keresztül.

A Kézenfogva Alapítvány "Közös a Napunk!" óvodai komplex érzékenyítő és integrációs programja, amelyen óvodaközpontunk minden telephelyéről részt vettek óvodapedagógusok.

A Kézenfogva Alapítvány az általános iskolákban már jól működő "Osztályfőnöki óra" modellje alapján az Újbudai Önkormányzat és a Montágh Imre Általános Iskola együttműködésével érzékenyítő programot valósított meg a nagyon fogékony 3-7 éves korosztály, azaz az óvodások számára.

- A program első elemeként a pedagógusok akkreditált képzés keretében 30 órás továbbképzésen vettek részt. Ismereteket kaptak a fogyatékosok és az esélyegyenlőség témaköréből, valamint sajátélmény programokon keresztül nyerhettek bepillantást a fogyatékosággal élő gyermekek és szüleik életébe.
- A program második elemeként olyan rendhagyó előadáson vehettek részt az óvodások (a Montágh Imre Általános Iskola tanulóinak közreműködésével), amely nemcsak integrált, de interaktív is. a "Zene a dombtetőn" című mese didaktikailag is

megalapozott történet, amely óvodapedagógiai és gyógypedagógiai szempontokat figyelembe véve is helytálló.

- A program harmadik elemeként az óvodás gyermekek szülei egy szakember segítségével beszélgethetnek gyermekeikről és a sérült, fogyatékkal élő gyermekekről, a szülői nehézségekről, nevelésről, elfogadásról - mindarról, ami a mese kapcsán felmerül bennük.

Az érzékenyítő programban való részvétel, a pedagógusok képzését a fenntartó finanszírozza, melyben minden évben 1-2 pedagógus részt vesz.

4. Érzelmi és erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása

4.1. Érzelmi nevelés és szocializáció

A személyiségfejlődésben a 3-7 éves életszakasz kiemelt jelentőségű. Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság.

Célunk derűs csoportlétkörben érzelmi biztonság nyújtása, a gyerekek önállósági és öntevékenységi vágyának segítése, pozitív magatartási modellek megmutatása, erkölcsi, érzelmi, akaratni tulajdonságok fejlesztése.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek kapcsolatában pozitív attitűd, érzelmi töltés kialakítása.

A jövő tekintetében a szolidaritást, a humanizmust és együttérzést olyan nélkülözhetetlen személyiségvonásnak érezzük, hogy alakításukat nevelőmunkánk további céljának tekintjük. Közösségi nevelésünk alapelve, hogy a gyermek találja meg helyét a közösségben. Nevelési célunk, hogy igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor - ha arra van igénye - egyedül is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszközeinek a játékok tartjuk, ahol a gyermek a leginkább megismerheti legbelsőbb világát, kipróbálhatja önmaga hatását másokra. A szociális tanulás legfőbb eszközeinek az utánpótlást, mintakövetést, a felnőttek és a társas viselkedésének átvételét tartjuk.

Ehhez az érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd mellett alapvető feladat, hogy a gyermekben kialakuljon és erősödjön:

- Az érzelmi beleélés, empátiás átvétel képessége,
- az érzelmeik felismerésének képessége,
- a saját érzelmeik kifejezésének képessége,
- a késleltetett megerősítés kivárásának (frusztrációtűrés) képessége,
- az indulati élet elvárható kontrollja.

A belső harmónia megteremtéséhez szükséges attitűdök alakítása, az azt segítő életviteli technikák gyakoroltatása, modell értékű kommunikációval, bánásmóddal.

Önismeret, énkép formálása, önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek biztosítása, a csoport nyújtotta segítő tartalmak aktivizálása.

Az egymáshoz való viszony formálása, gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek kapcsolatában pozitív érzelmi légkör megteremtésére és fenntartására való nevelés, a közösségi szokások, normák nevelőtestületi szintű kimunkálásával, a dajkák felelős bevonásával, modellértékű a kommunikációval.

A hazánkba betelepülő más nemzetiségű családok gyermekek nevelésében biztosítjuk az öazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A feszültségek, konfliktusok, ellentétek feloldására, egyéni problémamegoldásra igyekszünk nevelni óvodásainkat, sok türelemmel, empátiával, személyiségük tiszteltben tartása mellett az erőszakmentes kommunikáció segítségével.

A gyermekek érzelmi, szocializációs nehézségeinek megelőzésében és kezelésében az óvodapszichológus nyújt segítséget, valamint szükség esetén a gyermeket továbbirányítja külső szakemberhez.

A szülőföldhöz való érzelmi kötődés fenntartásának kimunkálása. A gyermek nyitottságára építünk nevelőmunkánk során, hozzásegítve a gyermeket ahhoz, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetünket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, valamint a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatózó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Élményeket biztosító közös tevékenységek során a jellem formálása, erkölcsi tulajdonságok finomítása.

Hagyományrendszerünkre épülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységekkel, ünnepekkel is mélyítjük az összetartozást. Az ünnepek hangsúlyozott lehetőséget biztosítanak a nemzeti identitástudat megalapozására, éppen ezért kiemelt figyelmet kell fordítanunk az ezeket előkészítő élmények megteremtésére.

Óvodaszintű hagyományok:

- Őszi, Tavasz napos kirándulás
- Kerületi tanulmányutak, kirándulások
- Múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvétel
 - Színház látogatás

Gyermekünnepek:

- Mikulás
- Adventi készülődés
- Farsang csoportonként
- Húsvét
- Gyermeknap

Óvodai ünnepek:

- Anyák napja
- Évzáró
- Ballagás, Nagyok búcsúztatása

Nemzeti ünnepek:

- Március 15.

Formája: ráhangolódás, megemlékezés

Egyéb közös rendezvények:

- Munkadélutánok szervezése (kertrendezés, gyermekek részére ajándékkészítés, adventi készülődés).
- Sportnap – Őrmezei óvodákkal, iskolákkal közös tavaszi játékos sportvetélkedő.
- Alkalmazottak hagyományos rendezvényei – Karácsony, Pedagógus-nap.

Csoporthagyományok:

- gyermekek születésnapjának, névnapjának közös ünneplése
- hosszabb ideig távol levő gyerekeknek ajándékkészítés

- gyermek munka tevékenységek (kiskert gondozás, szoba közös kitakarítása)

Szakmai hagyományok:

- évi 2 alkalommal szülői értekezlet
- szülői fórumok szervezése előzetes igény alapján
- nyílt napok szervezése
- negyedévente megbeszélés a Szülői Szervezet képviselőikkel.

4.2. Az erkölcsi nevelés alapelvei, tartalma és feladatai

„ A nevelés nem maga az erkölcs, hanem az erkölcsi cél elérése érdekében alkalmazott kommunikáció, amelynek állandóan új formában kell artikulálnia a jó erkölcs igényeit.”

/Dr. Pálvölgyi Ferenc- Értékközvetítés, értékszocializáció és erkölcsi nevelés./

Az erkölcsi nevelésben alapvető jelentősége van az érzelmek kezelésének, hiszen csak a belülről, érzelmi úton motivált gyermek képes a nevelés által közvetített értékekkel azonosulni.

Az érzelmek forrása az anyai empátia - az anya és a gyermek összehangolódása, érzelmi tapasztalatok szerzése - az érzelem legelső iskolája.

Az óvodának tovább kell erősíteni a családban lerakott jó alapokat, erősíteni és építeni rájuk. Abban az esetben, ha ezek az alapok hiányosak vagy kevésbé megfelelőek, az óvodának - saját kompetenciakörén belül - törekednie kell ezek minél teljesebb körű pótlására, kiegészítésére. Bármilyen bánásmód mély, tartós hatással van a gyermek érzelmi erkölcsi életére.

Leggyakoribb hibák:

- 1./ az érzelmek semmibevétele (elutasítás),
- 2./ túlzott engedékenység (gyengesség),
- 3./ lenézés, tiszteltelenség a gyermek érzelmeivel szemben (lekicsinylés).

Feladataink:

- A gyerekek bizalom és megfelelő mérlegelési képesség alakuljon ki.
- Érzelmi átélési képesség kialakítása. A gyermekkorban elsajátított szokások berögzülnek, s később már nehezen törölhetők ki onnan.
- A gyermeki félelmek racionalizálása, törekvés azok feloldására.

- A szülőktől való elválás nehézségeinek oldása a családi légkör kialakítása révén.
- A kölcsönös szeretet, a kapcsolatok harmóniájának kialakítása, mert ez sokat segíthet a gyermek érzelmi viharai közepette. Legyen, kihez forduljon!
- Egységes elvárások közvetítése, és egységes pozitív minta adása a gyermekek felé

Az óvodás gyermekekre nemcsak a szülő és a nevelő befolyása hat, hanem társas környezete is befolyásolja, alakítja jellemét, vagyis a személyére jellemző attitűdrendszert. A társas befolyásolás és a szocializáció azt jelenti, hogy a szociális környezet, amelyben élünk, direkt vagy indirekt módon hat ránk, befolyásol minket.

Célkitűzések:

- Az erkölcsi fejlődés egymást követő szakaszainak felismertetése ugyanakkor a különböző a jellemző tulajdonságok, sajátosságok megismerése.
- Az erkölcsi nevelés önmagában nem létezik csakis a nevelés teljes folyamatában.
- Az óvodáskorú gyermekekre jellemző, kifejezetten 5-7 éves korban.
- Az erkölcsi törvények igazsága a gyermek és felnőtt pozitív viszonyából, a gyermekek felnőttek iránti tiszteletéből fakad.
- A gyermek mindent igaznak és kötelezőnek fogad el, amit a felnőtt mond.
- Normák betartása inkább a szófogadás eredménye, kevésbé a normák ismeretének, vagy megértésének következménye.

Az erkölcsi nevelés módszerei:

- szervezett és alkalomszerű beszélgetések
- erkölcsi magyarázat
- erkölcsi gyakorlás
- példaadás: A nevelő személyes példája közvetlen és döntő hatású!
- erkölcsi helyeslés: egyetértés, dicséret, jutalmazás
- erkölcsi helytelenítés: a büntetés a helytelenítés leg súlyosabb formája így alkalmazása csak kivételes esetekben indokolt. Büntetésmentes, erőszakmentes nevelés a cél.

5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.1. Anyanyelvi nevelés

Az óvoda szerepe az anyanyelvi nevelésben kiemelt, hiszen a 3-6 éves kor a legszenzitívabb időszak a beszédfejlődésnek, ekkor fejlődik legintenzívebben a gyerek beszéde.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről.

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása,
- a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása,
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
- a gyerekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciált, egyénre szabott fejlesztése,
- a beszéd és a kommunikáció fejlesztése, és az anyanyelvi nevelés során különböző funkciók fejlesztése: a hangok, hangzók tiszta ejtése összefüggő beszéd, aktív és passzív szókincs, beszédészlelés és értés,
- a népi hagyományos jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő dramatikus játékok átörökítését, élményszerű megélését.

Az anyanyelvi nevelés óvodai életünk egészét hatja át. A gyermek beszédfejlődését meghatározza az otthoni nyelvi környezet. A fejlesztését ez, és az egyéni képesség(ek) egyaránt befolyásolják. A különböző tevékenységek közben elsajátítja anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszerét.

Éppen ezért az anyanyelv használata szerves része az óvodai életünk minden mozzanatának, a nevelésünk egész folyamatában jelen van. Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatnak tekintjük.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezet kialakításával, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel történik.

Feladat:

- Speciális prevenció és korrekciós munka a hátrányos helyzet felszámolására.
- A gyermeki beszéd eszközként való használatának fejlesztése, szókincsbővítés, „beszélő környezet” biztosítása.
- A gyermeki érdeklődésre épített, egyéni képességeihez igazodó élményközpontú és a személyes megtapasztalást, tevékenykedtetést lehetővé tevő fejlesztés biztosítása.
- A beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása, beszéd megértés fejlesztése.
- A gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének felkeltése, kielégítése, a kreativitás fejlesztése.
- Élményekkel tudatosan tervezett közös tevékenységek, ismeretek bővítése.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Az anyanyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetere való nevelés.
- Modell értékű nyelvi jelenléttel a helyes mondathangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédritmus és szünet, beszédsebesség és a helyes szó nyomaték alakítása.
- A beszédértés fejlesztése anyanyelvi és nyelvi játékok segítségével.
- Nyelvi környezet biztosítása annak érdekében, hogy gyermekeink mindkét iskolarendszerben sikeresen folytathassák tanulmányaikat.
- Kommunikációs képességek alakítása, fejlesztése (beszédöröm, beszédképesség, beszédértés, beszédtechnika, beszédfigyelem, szókincsbővítés).
- A szabad önkifejezés lehetőségének megteremtése a drámajáték eszközeivel, valamint a tevékenységet kísérő beszélgetések képezik a fejlesztés alapját.
- Verbális és nonverbális érdeklődés fenntartása.
- A hallás, fonémahallás, beszédértés egyénenkénti megismerése, játékos fejlesztése.
- Lehetőségek megteremtése arra, hogy a gyermekek kreatívan rögtönözhessenek, improvizálhassanak, a nyelvvel is játszhasssanak, ezzel segítve a szabad önkifejezést.
- A gyermekek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése.
- Az anyanyelvi fejlesztés három alaphelyzetének tudatos megvalósítása:
 - Spontán helyzetekben és tevékenységekben
 - Irodalmi nevelés során
 - Az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben

Óvodai nevelésünk során a sajátos nevelést igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, képességhatáraituk elérésére – a fogyatékos típusának, súlyosságának, figyelembe vételével.

A beszédfejlesztés természetes színtereként tartjuk számon a játékot, ahol a felvállalt szerepekben, élethelyzetekben kerülnek egymással kontaktusba a gyermekek. A beszédképesség fejlesztését szolgálva a játékban és egyéb tevékenységekben a gyermekek tapasztalják meg a „segítő felnőtt” magatartását.

5.2. Értelmi fejlesztés

Cél:

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladat:

Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése: figyelem, érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás.

A megvalósítás formái:

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve, változatos tevékenységeken keresztül szerezzenek tapasztalatokat a természeti és társadalmi környezetről.
- Sokirányú tevékenységben szerzett spontán ismereteiket - óvodapedagógusi közreműködéssel - bővítsék, rendszerezék.
- Megfelelő időt kell adni, és lehetőséget kell teremteni a gyermeknek az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre és újrakezdesre, szankciók nélkül

Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a pedagógiai módszertani felkészültség terén

- A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.

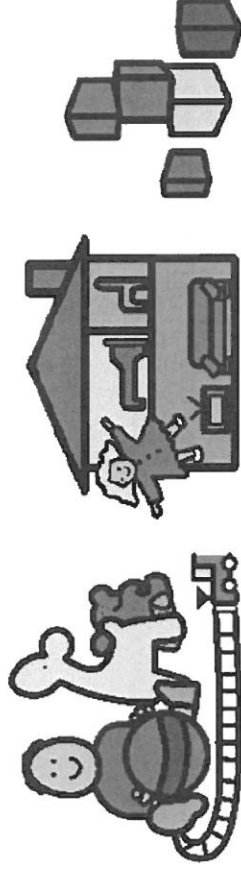

- A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembevételével választja meg az alkalmazott módszereket.
- Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket.
- Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.
- A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző.
- Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Különböző problémahelyzetek biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését, tapasztalatszerzést.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.
- Pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Alkalmazott módszerei segítik a tanítás-tanulás eredményességét.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető (PDCA-ciklus).
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.

VIII. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

1. Játék

Játék és tanulásértelmezésünk:

- Értelmezésük szerint a játék a tanulás alapvető formája. A spontán és aktív felfedező játékot öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást
- *.A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.*
- Óvodai életünket ezért úgy szervezzük, hogy abban a játék feltételei a lehető legoptimálisabb mértékben biztosítva legyenek. A játék az ismeretszerzésben és az ismeretek elmélyítésében alapvető szerepet tölt be A sajátos nevelési igényű és ép gyerekek együttnevelésének egyaránt meghatározó módszere.
- A pedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- Napirendünkben a legtöbb időt a gyermeki szabad játék számára biztosítjuk
- Játéka során fejlődik önállósága, értelmi-, motoros-, kommunikációs képessége, érzelmi-akarati, erkölcsi tulajdonsága, szocializációja. Ezért mindennapjainkban különös hangsúlyt fektetünk e tevékenységi formára.

Cél:

Olyan ösztönző játékkörnyezet kialakítása, amelyben a gyermekek kreativitása megnyilvánulhat. A sajátos nevelési igényű gyerekeknél cél az együttjátszás, együttes cselekedtetés, ahol az ép gyermek játéka modellértékű, ugyanakkor az adekvát játékhasználat elsajátítása egyben a kognitív funkciók fejlesztésének is az eszköze.

Feladat:

- Biztosítani a nyugodt légkört, hosszantartó játékidőt és sokféle játékeszközt a gyerekek játék iránti szükségletének kielégítésére.
- A nevelés folyamatában a játékot olyan eszköznek tekintjük, amelynek érvényesítése, fejlesztése megfelelően formálja a gyermek személyiségét, mozgását.
- Játéka során fejlődik önállósága, értelmi-, motoros-, kommunikációs képessége, érzelmi-akarati, erkölcsi tulajdonsága, szocializációja. Ezért mindennapjainkban különös hangsúlyt fektetünk e tevékenységi formára. Általa észrevétlenül tanul, fejlődik a gyermek és olyan helyes viselkedési formák elsajátítására válik képessé, melyek későbbi életében meghatározóak lesznek.
- Tiszteletben tartjuk, hogy a játék valóságyszerű, de nem valóságos, nem érvényesek a valóság idő- és térbeli korlátai, a játékban minden lehetséges.
- Gyermeink számára a biztonságot az állandóság adja, amely személyekre, környezetre, szokásokra, szabályokra épül.
- Arra törekszünk, hogy gyermekeink azt kapják az őket körülvevő felnőttektől, amire szükségük van: Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
- Gyermeink a különböző életszakaszaikban fejlődésüknek megfelelően alakítják játékvilágukat. A mobil bútorokkal kedvükre szűkíthetik, vagy növelhetik a teret. A természetes anyagokból készült berendezési tárgyak (fa játékeszközök, fonott eszköztartók, kelmék) segítségével izlésüket is formáljuk és a játék intimításához is segítséget nyújtunk. A környezetünkben gyűjtött anyagokat felhasználják játék során.

Szívesen barkácsolnak fonalakkból, papírgurigákból, dobozokból. Ezek az újrahasznosítható eszközök jelentős helyet kapnak a gyermekek életében.

- Felfogásunk szerint fontos, hogy a környező világ természetes tárgyai (kavics, kagyló, termékek, újrahasznosítható anyagok stb.) beépüljenek a gyermekek játékába. Így minden érzékszervükkel tapasztalathoz jutnak: megismernek sokféle minőséget, mennyiséget, különbözőséget.
- Csoportjainkban - ahogy a napirend is tükrözi - a nap nagy részét az önfeledt szabad játék tölti ki, melyhez az óvoda biztosítja a gyermekként élés lehetőségét. Ez gazdagítja a gyermekek személyiségét, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúan, hogy elegendő lehetőséget biztosítson minden képesség fejlődéséhez. Ilyenkor szükségesnek tartjuk a tudatosan kezdeményezett, irányított játékot (társasjáték, kártya, dominó, kirakó, memóriakártya, stb.) a részképességek fejlesztése érdekében.
- Tudjuk, hogy a mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.
- Felismertük, hogy a mi gyermekeinknél – a helyi adottságok miatt – a mozgásigény kielégítését a játékban is kiemelt feladatnak kell tekintenünk. Fontos, hogy az állóképességük, ügyességük, harmonikus, összerendezett mozgásuk természetes módon is fejlődhessen. Erre rugalmas napirendünk és eszközeink nagyon sok időt és lehetőséget biztosítanak.
- A játékidőn belül minden gyermeknek módja van igényének és fejlettségének megfelelő gyakorló-, szimbolikus-szerep-, konstrukciós-, építő- és szabályjátékban részt venni, kedve szerint barkácsolni, dramatizálni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az önkéntes, spontán, elmélyült, szabad játék feltételeinek biztosítása:
 - léggör (nyugodt, biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott),
 - hely (mozgásos-, elkönyölést igénylő-, szabad játékfajtákhoz, egyéb tevékenységekhez),
 - idő (napirendünkben foglaltak szerint),
 - eszköz (lehetőség szerint természetes anyag),
 - élmény (élményszerzési lehetőség).

- Szülői hozzájárulással, megismerkedni a gyermekek otthoni játékfeltételeivel, szokásaival.
- A differenciált fejlesztés feladatainak megvalósítása: a gyermekek egyénenkénti megismerése, képességek, erősségek, gyenge pontok regisztrálása, a tehetséggondozás feladatainak megvalósítása, a gyermekek egyéni produktumainak elemzése, a gyermekek egyéni érdeklődési körének megismerése.
- A gyermekcsoportban a változó szükségletek kielégítése (a csoport életkori összetétele, a gyermekek egyéni szükségletei, érdeklődése, fejlettsége, aktuális élmények).
- A gyermekek részére választási, döntési lehetőségek biztosítása (minden helyzetben több lépcsőfok felkínálásával a választhatóság elvének érvényesítése).
- Szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság, konfliktusmegoldások, tolerancia, egymás megajándékozása).
- A társas kapcsolatok megfigyelése és alakítása (magányos gyermek esetében kapcsolatépítés).
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki tapasztalat feldolgozásának biztosítása a szabad játékban.
- Egyéni élményeken túl közös élményszerzések kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- Figyelemmel kísérni a gyermekek fejlődését a szabad játék, irányított játékon keresztül (a játék irányítását ehhez igazítani).
- Közbelépni, a nem kívánt, durva viselkedésforma kialakulásánál.
- Törekedni, ösztönözni a gyermekeket a közöttük kialakult konfliktusok önálló megoldására.
- Játékhelyzetekben támogatónak, engedőnek és elfogadónak lenni, segíteni azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.
- Figyelemmel kísérni a szerepjáték tartalmát, melynek megfigyelésével ismeretet szerez a gyermek kreativitásáról, élményeiről, fantáziájáról, ügyességéről, vágyairól az együttműködési készségeiről, figyelmé tartósságáról, feladat és szabálytudatáról.
- A gyermekek pozitív megerősítése értékelése az egyéni igényekhez, szükségletekhez igazodó hangúlyokkal.

- Szabályjátékon kívül minden más játéknál az indirekt játékirányítás elvárásainak betartása: ötletadás, eszközbiztosítás, kérésre szerepvállalás, metakommunikációs eszközök alkalmazása.
- A gyermekek beszédképességének, beszédkultúrájának fejlesztése.
- A prevenció – és ha szükséges a korrekció - érdekében a tudatos megfelelő eszköz kiválasztása és használata.
- A játékszerek és eszközök vonatkozásában a félkészek előnyben részesítése, mivel a kreativitás megőrzését és fejlesztését feladatunknak tartjuk.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek játékának támogatása, segítése.
- Felhívni a szülők figyelmét a játék kiemelkedően fontos szerepére óvodáskorú gyermekeik életében.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- A gondozási feladatokban való aktív részvétel az óvodapedagógus irányításával.
- A szabad játék segítése, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél.

Dajka feladatai:

- A szabad játék segítése.
- Gondozási feladatok ellátása.
- Higiéniai eszközök rendelkezésre állásának biztosítása.

Tartalom:

- A játékot a belső leképződés szintjei határozzák meg, amely lehet: cselekvéses, képi és szimbolikus. E szintek összjátéka, belső arányai meghatározzák a játék jellegét, információs sajátosságait, a kapcsolatok rendszerét.
- A játékok egyszerűbb változatai után döntően mozgásos és képi képzetrendszerekre alapozottan jönnek a rendszerbe foglalt játékformák.
- A szerepekkel hordozott fantáziajáték már olyan bonyolult kognitív funkció, amely ebben az értelemben szimbolikus folyamatok nagyon magas arányát is jellemezheti.
- A szabályjáték nem korlátozódik pusztán társasjátékokra és a hagyományos fogalmi háttérre. Az alapozó játékok is szabályjátékok: mozgásosak, képiak, egyéniek vagy társasak abban az értelemben, hogy a magányos játéktól az együttműködésen át jutnak el a gyermekek a legmagasabb kooperációig.

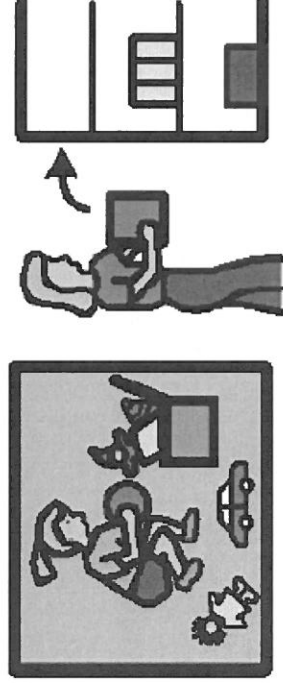

- Az énekes gyermekjátékok sokaságával megalapozzuk a zenei anyanyelvet.
- A mondóka, a grammatikus szöveges gyermekjáték eleve mozgásos játék is.
- A festés, gyurmázás, rajzolás, barkácsolás önmagában is játék, valamint a játék kelléke lehet az elkészült eszköz.
- A bábozás, dramatizálás az óvodáskor kezdetén óvodapedagógusi kezdeményezéssel történik, később mind önállóbbá válnak a kezdeményezésben és cselekvésben.
Játékban tanulás.

A differenciált fejlesztés feladatai:

- A pedagógus viselkedjen elfogadóan az óvodai keretek között nehezen kezelhető gyerekekkel szemben.
- A negatív viselkedést utasítsa el.
- A destruktív viselkedésnél a pedagógusnak azonnal közbe kell lépnie.
- Mindig kísérelje figyelemmel a gyerekeket ebben a tevékenységközpontban, ne jelentsenek veszélyt önmagukra és társaikra.
- Tegye lehetővé a feszültségek oldását bizalom és szituációs játékok tervezésével.
- Lehetőség szerint testileg is legyen jelen a gyermek terében (a testi kontaktus megnyugtató lehet).
- Tegye lehetővé a pihenő sarokba történő elbújást (függő fotel, hintaló, mesesarok).

2. Munka jellegű tevékenységek

A munkára nevelés egyfelől a pozitív munka-attitűd kialakulását jelenti, másfelől azoknak a készségeknek a megalapozását, melyekre a felnőtt életben- különösen a munka világában- szüksége lesz a gyerekeknek.

A gyermekek a munkát általában könnyedén, örömmel és aktívan végzik. A munka elvégzését külső szükségesség motiválja, felelősséggel jár, a végeredménye hasznos, szükséges, melyet a gyermekek tapasztalat útján fedeznek fel. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvő tapasztalással megvalósuló tanulással sok vonatkozásban azonosított mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, felnőtteknek nyújtott segítség, alkalmi megbízatások teljesítése, a csoporttársaknak nyújtott segítség, az elvállalt naposi munka, a környezet-, növény- és állatgondozás stb.).

Cél:

Önálló munkavégzésre való képességek fejlesztése, a munka megbecsülésére nevelés. Aktív tevékenység: a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Környezetvédelemmel kapcsolatos munka jellegű tevékenységek

- Papírgyűjtés
- Papír újrahasznosítás
- Komposztálás
- Szelektív hulladékgyűjtés

A differenciált fejlesztés feladatai:

- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munka jellegű tevékenységek, megbízások felajánlása.
- Egyedi segítség nyújtása a munkafolyamatokban.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Fokozatosan alakítsa ki a gyermekekben: tudják, hogy mikor végeznek hasznos, eredményt létrehozó tevékenységet, munkát.
- Motiválja őket úgy, hogy örömmel, szívesen, önként vállalják a munkában való részvételt.

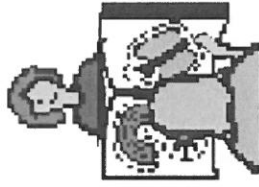

- Ismertesse meg a gyermekeket a munkavégzés pontos menetével és az eszközök rendeltetészerű használatával.
- Tudatosítsa, hogy saját és mások munkáját el kell ismerni, meg kell becsülni.
- A közös tevékenység alatt tudjanak alkalmazkodni egymáshoz, pozitív viszony alakuljon ki bennük a munkához.
- Teremtse olyan feltételeket, hogy a gyermekekben kialakuljon az esztétikus, tiszta rendezett külső és környezet iránti igény.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges helyet, időt és a gyermekek számára megfelelő munka- és barkács eszközöket.
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják azokat.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység kipróbálásához, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- Tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos, a gyermek számára konkrét, reális, saját magához mért, fejlesztő értékelést adása.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- A munka jellegű tevékenységek segítése.
- Dajka feladatai:**
- A megfelelő eszközök biztosítása, naposi munka segítése.
 - A gyermekek bevonása az egyszerű munka jellegű tevékenységekbe
 - A környezettudatos hulladékgyűjtésben való részvétel.

3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodáskorú gyermekekre jellemző, hogy spontán, önkéntelen módon tanulnak. Ezért, támaszkodunk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen

figyelmére, kíváncsiságára. A tanulást nem szűkítjük le csupán ismeretterjesztésre, hanem jelen van az egész nap folyamán adódó helyzetekben, a természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, sétákon. Ezáltal is segítjük a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését.

Az óvodáskorúak tanulásában fontos szerepet tulajdonítunk minta- és modellkövetésnek, utánzásnak, cselekvéses tanulásnak, a magatartás- és viselkedéstanulásnak (szókások alakításának) spontán játékos tapasztalatszerzésnek. Tevékenységünk, minden megnyilvánulásunk minta a gyermekek számára.

Kifejezetten célzott fejlesztési területek:

- kreatív és stratégiai gondolkodás,
- problémamegoldó képesség,
- mozgáskoordináció,
- koncentráció,
- figyelem,
- szövegértési- szövegalkotási képesség,
- számfogalom,
- szókincs,

Cél:

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek alapkészségeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése az attitűdök erősítése, annak érdekében, hogy az egész életen át tartó tanulás adottságát elsajátítsa.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodáskori tanulást egyértelműen a nevelés eszközeként kezeljük, mellyel a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatjuk.

A tanulást folyamatos jelentős részben utánzásos, spontán tevékenységnek tekintjük, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, és az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben. Valódi tudásnak azt tekintjük, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes

kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékban megvalósuló önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

A beszéd fontos eleme a tanulásnak. A beszélgetés, kérdésfeltevés, spontán közlés elősegíti a gondolkodás fejlődését és a tanulás eredményességét.

Tudjuk, hogy a gyermekek eltérő ütemben fejlődnek, ezért fontos számunkra, hogy minden gyermek önmagához képest maximálisan fejlődjön. Ezt kívánjuk elősegíteni a különböző tevékenységek, lehetőségek, eszközök, módszerek, feladatok differenciált megválasztásával.

A spontán tanulási helyzetek mellett rendszeresen szervezett, tervszerű különböző tevékenységekben megvalósuló tanulás is folyik intézményünkben.

Nálunk minden korosztály számára a tervezett mozgás kötelezően szervezett.

A 3-4 éveseknél minden egyéb tevékenység kötetlen tanulási folyamat részeként jelenik meg. Ez nekünk azt jelenti, hogy a gyermek számára a részvétel önkéntes, az óvodapedagógus pedig megfelelő időben megteremti a tanulás feltételeit, ehhez szervező és előkészítő munkát végez.

A 4-7 éveseknél egyaránt van kötetlen és kötött tanulási forma, amit az óvodapedagógus szabadon választhat céljai és feladatai eredményesebb elvégzése érdekében.

Bármelyik szervezési forma alkalmazásánál komplex tevékenység felépítésére törekszünk. Mert minél több érzékszervet vesz igénybe a felfedezés lehetőségének biztosítása, a cselekvő aktivitás, a tapasztalás, annál eredményesebb a gyermekeink optimális fejlődése szempontjából. Törekszünk ezekben a helyzetekben a kreativitás erősítésére is.

Különösen odafigyelünk nagycsoportosainkra; kiemelten a speciális pedagógiai ellátásra jogosult (SNI, BTM), a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdesre felkészítő foglalkozásokra.

A tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosított - iskolakezdesre felkészítő - célirányos foglalkozások:

- Csoportközi foglalkozások szervezése (szociális kompetencia, mozgásfejlesztés, stb.)
- Differenciált foglalkoztatás a csoportban dolgozó felnőttek részéről
- Óvodapszichológusi foglalkozások
- Gyógypedagógusi, fejlesztőpedagógusi foglalkozások

- Játékos tevékenységek az óvodában nyáron – Fókuszban a tanköteles gyermekek (módszertani anyag alkalmazása) (3.számú függelék)
- Egyénre szabott, óvodapedagógus által, gyógypedagógus bevonásával készített játékos fejlesztő füzet

Figyelünk arra, hogy a meglévő eredményekre építsünk, ahhoz választunk további fejlesztő tevékenységeket, amelyek megfelelnek a gyermek tudásának, képességeinek.

Tevékenységeinket többnyire egyéni, páros, mikrocsoportos és csoportos munkaformában szervezzük. Így a gyermekek munkáját és fejlődését külön-külön figyelemmel tudjuk kísérni, könnyebb kiküszöbölni a sikertelenséget, kudarcot, differenciált segítséggel, feladatadással, gyakorlati problémamegoldással hatékonyabban tudjuk növelni önbizalmukat, teljesítményüket. A gyermekeknek lehetőségük van önmaguk korrigálására.

Rugalmas napirendünkben a tanulási tevékenység időtartama sem behatárolt, a gyermekek életkorától és érdeklődésétől függ.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni adottságaihoz és egyéni üteméhez alkalmazkodó tervezőmunka.
- Kialakítani a nyugodt tevékenységekben történő tanulás feltételeit (élmény, hely, idő, eszköz, szervezés).
- Gyermekek értelmi képességeinek - érzékelés - emlékezet- képzelet – kreativitás – fejlesztése.
- Témákhoz, tevékenységekhez úgy válasszon tanulási/munkaformát, hogy az a legeredményesebb legyen.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit.
- Változatos tevékenységre készítse a gyermekeket, egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Beszédészlelés, beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése.

- Mindig találjon időt és módot arra, hogy válaszoljon a gyermekek kérdéseire, illetve ösztönözze őket kérdés feltevésére, beszélgetésre.
- Figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését a játékba ágyazott tanuláson keresztül.
- A tehetségigéretetek felkutatása, fejlesztése, segítése.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kintartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- A tanulás támogatása aktív részvétellel, az óvodapedagógus irányításával.
- A szervezett tevékenységtől távol maradó gyermek zavartalan játékának biztosítása, illetve, annak biztosítása, hogy ők se zavarják a tevékenységben résztvevő gyermekeket.

Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása a szervezett tevékenység közben.
- Higiéniai eszközök rendelkezésre állásának biztosítása.

A differenciálás lehetőségei:

- A gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe vevő tervezőmunka által a megfelelő tanulási formák tervezése.
- Egyedi segítség nyújtása a tanulási folyamatokban.
- A szervezett tevékenységtől rendszeresen távolmaradó gyermekek egyéni segítése, tevékenységbe való motiválása.

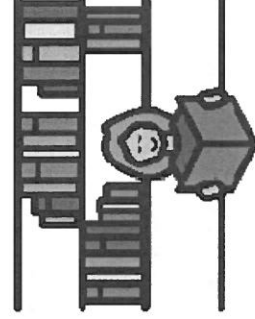
Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a tanulás támogatása terén:

- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
- Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- Kiháználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.

- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét.
- Figyelembe veszi az új generáció egyéb információszerzési lehetőségeit (internet, interaktív játékok stb.) Ennek érdekében rendszeresen használja az IKT-eszközöket is.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.
- Épít a gyermekek előzetes tudására, tapasztalataira, motivációira, az énkép sajátosságaira, aktuális állapotára.

4. Verselés, mesélés

Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: a vers és a mese. A verselés és a mesélés élmény a kisgyermek számára. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal a mozdulatok és a szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. Irodalmi verselésről csak akkor beszélhetünk, ha a gyermek szereti a verset és a mesét, ha az örömet szerez neki, ha várja az ismételt vele való találkozást. Kezdetben a gyermek a befogadó, az óvodapedagógus az előadó.

Az irodalom eszköze a nyelv, ezért nagyrészt a magyar népmesék, népi mondókák, magyar népköltészet gyűjteményéből mesélünk, melyek jó alkalmat, erős alapot kínálnak a

mindennapos mondókázásra, verselésre. Vigyázunk a versek, mesék helyes arányának megtartására. Ezért szívesen válogatunk a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből. Verseink, meséink komplexen kapcsolódnak az évszakokhoz, ünnepekhez, egyéb aktualitásokhoz. A hangulati egység fokozottan biztosítja a gyermekek számára az érzelmi és művészi élményt. A mesén való részvétel játékidőben gyermekeink számára mindig önkéntes.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népmeséknek, műmeséknek, néphagyományokat felelevenítő mondókáknak, rigmusoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Sokszor szemléltető eszközök nélkül mesélünk, ezzel a belsőkép alakítására ösztönözzük őket.

A mese segítségével a tér, az idő, az egymásutánosság fogalmát jól érzékeli a gyermek. Az érzelmi élet sokszínűségét nemcsak a szavak játékában, hanem a mese cselekményén keresztül is megéli. Az emberi érintkezés sokféleségét tapasztalja és társas kapcsolataiban is utánozza. Így a mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világlképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

Az ismétlés a gyermekeknél én-erősítő hatású, ezért lehetőségük van többször találkozni kedvenc versükkel, meséjükkel.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Fontosnak tartjuk, hogy minden nap legyen vers-, mese élményük a gyerekeknek, ezért nem ragaszkodunk csupán a tevékenységi kereteken belüli verseléshez, meséléshez.

Biztosítanunk kell a lehetőséget a gyermekeknek, hogy önállóan mondjanak mesét, verset, saját meséket alkossanak és azokat el is játszassák.

Az óvodapedagógus bábjátéka, dramatizáló kedve, gyakori mesélése növeli a gyermekek bábozó, mesélő, dramatizáló kedvét. A gyermek saját vers- és mesealkotásával annak

mozgásával_és/vagy ábrázolásával történő kombinálásával segítjük a gyermeki önkifejezést. Eközben a szorongásos, visszahúzódó gyerekek is megfedelkeznek gátlásaikról és elmerülnek a tevékenységben.

Nevelőmunkánk során a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Cél:

- Az érzelmi biztonság megteremtése, az anyanyelvi nevelés eszközei: a játékos mozgással összekapcsolt mondókák, dúdolóok, versek.
- Igény kialakítása az irodalmi élményekre – irodalmi fogékonyság alapozása.
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátítása.
- A gyermeki fantázia, önkifejezés alakítása.
- Változatos, sokszínű irodalmi anyag biztosításával, változatos tevékenységformák felkínálásával a felnőttek beszédpéldájával szókincsüket bővítjük, alapvető kommunikációs képességüket és a helyes nyelvhasználatukat kialakítjuk.
- A beszédmegértés képességének fejlesztése, a beszédkezd felkeltése és megőrzése.
- A mesei kettőtudat az átélés lehetőségét jelenti: feszültséghordozó, feszültségteremtő és feszültség elvezető.

Feladat:

- Óvodai nevelésünk teljes folyamatát járja át az anyanyelvi nevelés.
- Fejlettségüket és életkori sajátosságait figyelembe véve megfelelő mennyiségű és minőségű népi és irodalmi anyag biztosítása.
- A mindennapos mesehallgatás a kisgyermek mentális higiénájának elmaradhatatlan eleme.
- Dramatizálással, bábozással az élmények feldolgozása, elmélyítése, a versek, mondókák zeneiségének, ritmusosságának megéreztetése.

- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát.
- Beszédművelés: beszédhallás, beszédmegértés fejlesztése.
- Hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, ritmusgyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok.
- Könyvekkel, folyóiratokkal való ismerkedés.
- Könyvtárlátogatás.
- Színházi élmények nyújtása.
- Óvodánkban a népi, a klasszikus és a kortárs műveknek egyaránt helyet biztosítunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítsa a lehetőséget a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre,
- Őrizze a népköltészet remekeit: ismertesse meg a népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat.
- Kapjanak helyet a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi.
- Emlékezzen meg a Népmese Napjáról.
- Erősítse a gyerekek ösztönös, spontán kezdeményezéseit.
- Őrizze a népköltészet remekeit.
- Válogasson a kortárs irodalomból.
- Más népek meséit is ismertesse meg a gyerekekkel.
- Készítsenek a gyerekekkel közösen képeskönyvet, mesét, találjanak ki meséket, mondókákat.
- Rendszeresen látogassák a könyvtárat, lehetőség szerint a szülők bevonásával vegyenek részt a gyerekek koncerteken és báb- és színházi előadásokon.
- A megfelelő, irodalmi értéket képviselő anyag kiválasztása. Igényes, gyerekek korának megfelelő irodalmi anyag közvetítése. Rövid, könnyen tanítható versek, klasszikus népmesék, és kortárs irodalmi művek sokszori ismétlése.
- Ismerje biztosan a kiválasztott műveket.
- Érzelmileg azonosuljon a kiválasztott művel.
- Tartsa be helyes hangsúlyozás, hanglejtés, hangszín, mimika, beszédtempó, szabályos mondatszerkesztés, mondatfűzés, nyelvhelyességi szabályait.
- Ragaszkodjon a mindennapi verseléshez, meséléshez.

- Alakítson ki megfelelő szokás- és normarendszert a zavartalan tevékenységhez.
- Biztosítson minél több irodalmi élményt és ezekhez megfelelő légkört, helyet, időt a mű befogadásához, gyakorlásához, éréséhez, reprodukálásához.
- Teremtse meg és segítse a bábjáték, dramatikus játék kialakulásának feltételeit.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek különböző eszközök elkészítésére.
- Teremtse meg a lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mese mondásához.
- A gyermekek számára ismeretlen szavakat, fogalmakat magyarázza el, ezáltal bővítsa a gyermekek szókincsét.
- Biztosítson lehetőséget a gyermek számára saját vers, mese alkotására, annak mozgással, vagy ábrázolással történő kifejezésére.
- Óvodánk Kelenvölgyi Óvoda telephelyén a kétnyelvűségéből adódóan a magyar és a német gyermekirodalom egyaránt meg kell jelenjen a mindennapi mesélés, verselés során.
- Egyszerű mesék, versek megjelennek mindkét nyelven.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus segítése a nyugodt légkör fenntartásában.
- A mesehallgatástól, dramatizálástól távol maradó gyermek zavartalan játékának biztosítása, illetve, annak biztosítása, hogy ők se zavarják a tevékenységben résztvevő gyermekeket.

Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása a szervezett tevékenység közben.
- Higiéniai eszközök rendelkezésre állásának biztosítása (pl bábok tisztán tartása).

A differenciálás lehetőségei:

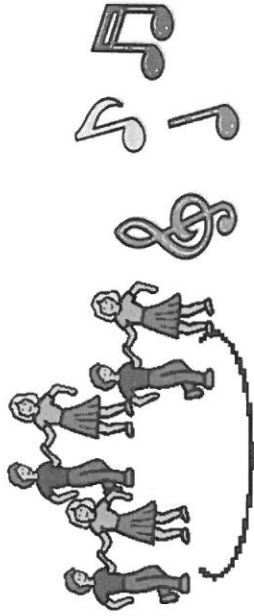
- Lehetőség szerint minden korosztály igényeinek és érdeklődéseinek kielégítése.
- A kicsiknek szóló irodalmi tevékenység minden korosztály számára lehet kötelezően választható.
- Az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetésének ajánlása.
- Az irodalmi élményt sokféle egyéb tevékenységgel kapcsolhatjuk össze, így biztosíthatjuk számukra az optimális fejlődést.

- Az anyag kiválasztás lehetőségeinek kihasználása.
- Az egyéni képességek figyelembevétele.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek kommunikációját spontán is segítik az óvodai közösségben tapasztalt élmények, az óvodapedagógus és a társak kommunikációs mintái. Az irodalmi nevelés fejlesztő hatására verbális emlékezetük fejlődik, szókincsük bővül.

A speciális beszédfejlesztést az teszi szükségessé, hogy beszédük, kommunikációjuk gyakorta minőségileg és mennyiségileg is eltér ép társaiktól: később indul, szükség lehet beszédindításra, lassúbb ütemben fejlődik és az artikuláció területén is sajátosságokkal bír. A beszédfejlesztés elsődleges célja a hatékony kommunikáció (expresszív és receptív oldala egyaránt) kialakítása, illetve a kommunikáció nonverbális elemeinek elsajátítása.

5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zene érzelmeinken keresztül ható emberformáló erő, mely komplex módon kihat egész személyiségünkre. A közös együttlételek alkalmat adnak a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésére, formálja ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, fejleszti empátiás készségüket, kreativitásukat.

A énekes játékok, a gyermektánc, a népdalok éneklése, hallgatása, az együtt éneklés, mondókázás a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. Tehát ezt a tevékenységet sem korlátozzuk csupán a tevékenységek időtartamára (amely lehet kötött vagy kötetlen szervezésű).

Olyan zenei eszközöket használunk gyermekeinkkel, amelyek zenei hallásukat, ritmusrészük fejlesztését segítik (harangok, xilofon, metalofon, ritmus-kocka, saját készítésű hangszerek stb.).

Amikor gyermekeink igénylik és a lehetőségek is megengedik, énekelünk, énekes játékot játszunk, táncolunk, ezért sok lehetőség nyílik a próbálkozásokra, ismétlésekre, van idő az egyéni fejlesztésre. Alkalom van az önmegevalósításra, önállóságra, utánzásra, működhet a

képzelet, fantázia. A zene és a mozgás segíti a gyerekek érzéseinek kifejezését, így az önkifejezés eszközévé válik. Lehetőséget teremt az érzelmek átélésére, szorongások oldására, szavak nélküli kommunikáció kifejezésére.

A zenei képességek fejlesztése során megfigyeljük a gyermekek tiszta éneklését, zenei hallását, ritmuserzékét, spontán zenei alkotókedvét. Egyéni adottságaikat figyelembe véve segítjük mind a részképeségeket, mind a tehetséges gyermekek gondozását. A pozitív élmények megtapasztalása, a differenciált zenei feladatok megoldása segíti az optimális fejlődést és a sikerélmények megtapasztalását.

Zenei anyagunkat elsősorban népi játékokból, mondókákból, gyermekdalokból és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokból választjuk, melyek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Mindemellett meghatározó és irányt adó Kodály Zoltán és Forrai Katalin által megteremtett és kidolgozott óvodai zenei nevelés. Alkalmanként válogatunk más népek zenéjéből is. Ezzel biztosítjuk a gyermekek zenei anyanyelvének megalapozását és a néphagyomány ápolását.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Cél:

- A gyermek életkorához és fejlettségéhez mért zenei élmény nyújtása.
- Zenei érdeklődés felkeltése, zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság kialakítása.
- Óvodapedagógusok tiszta, szép éneklése példa nyújtása a gyermek számára.
- Zenei hallás, ritmuserzék, mozgáskultúra fejlesztése.
- Közösségi élmények nyújtása a közös játékon, zenélésen keresztül, a közös éneklés örömeinek felfedeztetése.
- A hagyományok megismerése, továbbélése.
- A népi, klasszikus és kortárs zeneművekkel megismertetése meg a gyerekekkel.

Feladat:

- Az érzelem és gondolat legjobb kifejező eszköze a zene.

- A zenei anyanyelv kialakítása.
- A nap minden szakában kihasználni és lehetőséget adni (kötött és kötetlen formában), hogy a gyerekek zenei élményekhez jussanak.
- A közös zenélés az összetartozást erősíti, s a különféle hangszerek használata a zene iránti fogékonyságot alakítja ki a gyerekeknél.
- Fokozatos, életkorukat és kulturális hovatartozásukat figyelembevevő zenei dalos anyag megismertetése, ritmus és egyenletes lüktetés kialakítása, különböző játékos formában a belső hallás fejlesztése, igény kialakítása az igényes zenei anyagok befogadására.
- A képességfejlesztésen túl a zenei élmény az egyik legfontosabb örömszerzési forrás.
- Az óvodapedagógus hangszeres játéka, a hagyományosan szervezett koncertprogramok nagy erejű élményhatásuk miatt gazdagítják a gyermek zenei kultúráját.

Tartalom:

Korosztályuknak megfelelő

- dalanyag,
- zenehallgatási anyag,
- környezet, élővilág zörejei, hangjai,
- egyszerű játékos mozgások – nehezebb játékformák,
- táncos jellegű mozdulatok,
- mozgás improvizáció zenére,
- népdalok, népi játékok, a népzene és néphagyományok óvodai szinten való ápolása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tegye az éneklést, zenélést a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé.
- Készítsenek a gyerekekkel közösen hangszereket, találjanak ki dalokat, mondókákat.
- A gyermek fejlettségének megfelelő hangterjedelmű, állandó értéket képviselő zenei anyagok kiválasztása, zenei ízlésük formálása.
- A néphagyományok megismertetése és megszerettetése. A zenehallgatásra szánt mű kiválasztásában a zene szépsége és művészi értéke legyen a szempont.
- A dalokat egyszerű természetességgel illessze a tevékenységekbe vagy a nap folyamán magától adódó helyzetekbe.

- Spontán zenélésre, éneklésre, táncra, mozgásra való lehetőség biztosítása.
- Segítse a gyermekek esztétikai fogékonyságát.
- A hangszerek és a környezet hangjainak felfedezésével és megismerésével még több élményhez juttassa a gyermeket.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus segítése a nyugodt légkör fenntartásában.
- A tevékenységhez szükséges teremrendezésben való részvétel.
- Az énekes játéktól távol maradó gyermek zavartalan játékának biztosítása, illetve, annak biztosítása, hogy ők se zavarják a tevékenységben résztvevő gyermekeket.
- Szükség esetén a gyermekek segítése a körjátékban való részvételben.

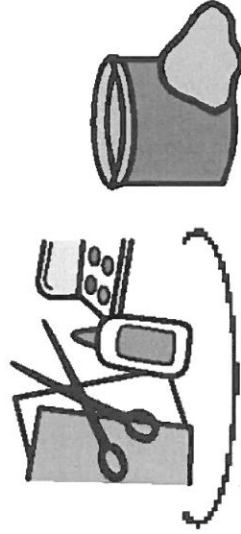
Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása a szervezett tevékenység közben.
- Szükség esetén a gyermekek segítése a körjátékban való részvételben.
- A tevékenységhez szükséges teremrendezésben való részvétel.

A differenciálás lehetőségei:

- Lehetőség szerint minden korosztály igényeinek és érdeklődéseinek kielégítése.
- A zenei tevékenység minden korosztály számára szabadon választható.
- Az egyéni képességek figyelembevétele.

6. A rajzolás, mintázás, festés, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és tehetségek bátorítására.

Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermekek számára egyéni fejlettségükhöz és képességükhöz igazodva, melyre az egész nap folyamán teret biztosítunk.

Sokszínű nevelési terület, ami magába foglalja:

- a rajzolást,
- festést, képalakítást,
- mintázást,
- vágást,
- ragasztást,
- az építést,
- a konstruálást,
- a kézi munkát,
- műalkotásokkal való ismerkedést.

A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. E tevékenység közben a gyermekek élmény-, és fantázia világának képi, szabad önkifejezésére van mód.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikái alapelemeivel és eljárásaival.

Az építő-, ábrázoló-, alakító tevékenység segíti a gyermekek téri, formai és szinképzeteinek kialakulását, gazdagodását. A természet színeire, formáira való rácsodálkozással, a művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, képi alkotások nézegetésével elősegíti a szépség iránti vonzódás és értékelő képesség alakulását.

Cél:

- Nem a tevékenység során létrejövő alkotás esztétikai értéke, hanem maga cselekvés. Az alkotás örömeinek megtapasztalása a cél.

- A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális látásmód fejlesztése.
- Esztétikai érzékenyséjük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása.
- A gyermeki élmény és formavilág gazdagítása és annak képi kifejezése.
- A gyermekek képzeletének, fantáziájának kibontakoztatása, alkotó kedvük serkentése, készségük fejlesztése.
- Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segíteni a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását.

Feladat:

- Olyan környezet kialakítása, amelyben a gyermekek kreativitása megnyilvánulhat.
- Életkoruknak megfelelő vizuális tapasztalatok nyújtása.
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák).
- A képi, - plasztikai, - konstruáló kifejezőképeségek kibontakoztatása.
- A vizuális percepció fejlesztése.
- Taktilis (tapintási) ingerek fejlesztése.
- Szín és formavilág gazdagítása.
- Különböző anyagok, technikák megismertetése, a kézi-munka technikai alapelemeinek megismertetése.
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt.
- Finommotorika fejlesztése.
- Sokféle lehetőség megmutatása a képi, térbeli megjelenítésre.
- Térbeli tájékozódó - és rendezőképeség fejlesztése.
- Mozgáskoordináció alakítása.
- Kreativitás fejlesztése.
- A feltételek, eszközök folyamatos, biztosítása a nap folyamán.

Tartalom:

- Képalakítás:
 - Emberalakok, környezet, tárgyak rajzolása elképzelés, emlékezet alapján, különböző cselekményes jelenetek, mese, vers megjelenítése.
 - Tetszés szerinti színválasztás, színhasználat, színkeverés.
 - Képi elemek, részformák egymáshoz rendezése.

- Ábrázolás különböző formájú, színű, nagyságú képfelületen, változatos anyagú papíron.
- Képek készítése festéssel, rajzolással, tépéssel, vágással, textil alapra applikálás papírragasztással, agyagalapba rajzolással, nyomattal.
- Színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok, megfigyelések szerzése.
- Tájékozódás a kép síkján, térvizonyok jelzése.
- Vonalak, tagolt formák, részformák, színek, színtoltok ritmusba rendezése díszítésekben.
- Különböző technikák megismerése, gyakorlása (kollázs, batik, gyertyacsepegtetés, domborművek, viaszkarca...).
- Plasztikai munkák:
 - Természeti tárgyak gyűjtése, válogatása, csoportosítása nagyság, szín, forma, felületi tulajdonságaik szerint.
 - Képlékeny, könnyen megmunkálható anyagok (hó, homok, agyag, gyurma, papírrok, textildarabok, stb.) használata.
 - Tapasztalatszerzés az anyagok tulajdonságairól.
 - Ismerkedés különböző technikákkal, alkalmazásuk gyakorlása (nyírás, tépés, hajtogatás), plasztikus formálás (gömbölyítés, bemélyítés, ragasztás, szövés, karcolás, stb.).
 - Formákra, alakíthatóságokra vonatkozó tapasztalatszerzés.
 - Emberalakok, állatok, tárgyak mintázása, - formatagoltság - kompozícióba rendezése.
- Építés:
 - Különböző formák rakosgatása térbeli alakzatok építése.
 - Építés homokból, hóból.
 - Téralkotás eszközökből.
 - Makettek, modellek építése.
 - Térbeli tapasztalatok és megfigyelések.
 - Statikus tapasztalatok, arányviszonyok.
- Műalkotások nézegetése:
 - Festmény, szobor, épület, népművészeti és formatervezett esztétikus tárgyak megismerése.

- Múzeum, kiállítás lehetőség szerinti látogatása.
- Művészeti albumok nézegetése.
- A környezetben látható esztétikus jelenségek megfigyeltetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.
- Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, lehetőséget biztosít.
- Igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Egyéni fejlettséghez igazodva a képességek fejlesztése:
 - a térbeli tájékozódás, a képi – plasztikai kifejező képesség
 - a komponálás, rendezés képességének fejlesztése
 - a gyermekek tér – forma és színképzetének fejlesztése.
- Egyszerű művészeti alkotásokkal való ismerkedés.
- népi kismesterségekkel való ismerkedés
- vizuális (és egyéb más tevékenységek során) a nemzeti jelképeinkkel: zászlóval, koronával való élményszerű ismerkedés biztosítása
- Törekedjen a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására
- Láttassa meg, amit a természet és az ember létrehozott, ami gyönyörködtető, ami esztétikus.
- Törekedjen arra, hogy a művészeti tevékenységek minél jobban összekapcsolódjanak.
- A gyermekek munkáinak megfigyelése, elemzése.
- A képi megjelenítés és a verbális megfogalmazás összekapcsolása.
- Alkalomszerű kiállítások rendezése a szülők bevonásával.
- A felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése és tárolás: hasznos hulladékok újbóli felhasználása (flakonok, dobozok, tojástartó, sajtos doboz, dugók, stb.).

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus segítése a nyugodt légkör fenntartásában.
- A feltételek biztosítása
- Az ábrázoló tevékenységtől távol maradó gyermek zavartalan játékának biztosítása, illetve, annak biztosítása, hogy ők se zavarják a tevékenységben résztvevő gyermekeket.
- Szükség esetén a gyermekek segítése az alkotó tevékenységben.
- Gondozási tevékenységek segítése.

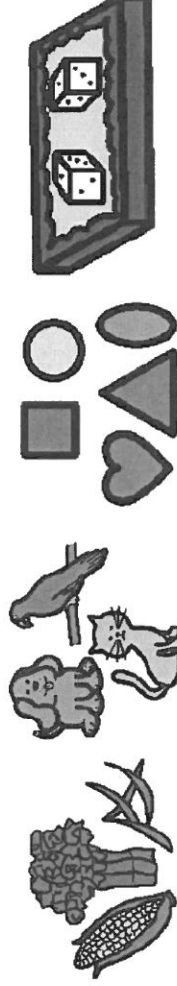
Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása a szervezett tevékenység közben.
- A tevékenységhez szükséges eszközök, tisztító eszközök biztosítása, szükség esetén cseréje.
- Az ábrázoló tevékenység után a terem rendberakása.

A differenciált fejlesztés lehetőségei:

- A tevékenységközpont eszközeinek folyamatos biztosítása.
- Választási lehetőségek nyújtása az egyes gyermek saját képességeihez mérten.
- Az adott csoportban fellelhető fejlődési szintekhez, eltérésekhez való alkalmazkodás.
- A gyerek részéről választási, döntési lehetőség biztosítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek finommozgása és a vizuomotoros koordináció a nagymozgásokhoz hasonlóan lassabban - illetőleg azokból - fejlődik, ezért a gyermek fejlődési üteméhez kell az elvárásokat hangolni.

7. A külső világ tevékeny megismerése

Tartalom:

A természeti és társadalmi környezet témakörei átfogják, körülölelik a többi nevelési területet. Ezek mozgásos játékra, cselekvésre és az érzékszervi tapasztalásra épülnek.

Környezetünk védelmének elemei, pozitív érzelmekkel (fejjel, szívvel, kézzel) átszőtt szenzitív megélését alkalmazzuk.

A hazánkba betelepülő más nemzetiségű családok gyermekek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A tiszta, rendezett, nevelő környezet kialakításával, megóvásával a megfelelő szokásokat alakítjuk ki.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi és adott telephelyen német hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Fontos számunkra, hogy úgy neveljük a gyermekeket: ismerjék, szeressék és védjék a természetet, madárbarát óvodaként fogékonyak legyenek a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt.

Cél:

Környezet megismerése terén

- A szülőföld, a hazai táj, helyi néphagyományokhoz való érzelmi kötődés fenntartásának kimunkálása.
- Környezettudatos magatartás kialakítása a különféle szocio-kulturális környezetből érkező gyermekek mindennapjaiban, ahol öröm játszani, élni.
- Teljes biztonságban tudjanak tájékozódni és eligazodni a környezetükben.
- A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, alaki, téri viszonyok kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában.

Feladat:

- Tudatos törekvés az óvodapedagógus részéről arra, hogy minél több élményt gyűjtsek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- A lehetőségekhez képest biztosítani minden eszközt és alkalmat a gyermekeknek a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez.
- Törekedni kell a tevékenységek szabad természetben való szervezésére.
- Szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, esővizgyűjtés, megújuló energiaforrások, fenntarthatóságra való nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kérdésfeltevésekre biztassa a gyerekeket.

- Tapasztalatszerzés biztosítása több érzékszerv bevonásával.
 - Ötletek, témák javaslata, amik a gyerekeket foglalkoztatják.
- Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:**
- Az óvodapedagógus segítése a nyugodt légkör fenntartásában.
 - Szükség esetén a gyermekek segítése a tevékenységben való részvételben.

Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása a szervezett tevékenység közben.
- A tevékenységhez szükséges teremrendezésben való részvétel.

A differenciált fejlesztés feladatai:

- Gyermekek produktumának elemzése (verbális megnyilvánulások).
- Gyermekek érdeklődési körének ismerése.

8. Mozgás

A **rendszeres egészségfejlesztő testmozgás**, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. **Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás**, mely a tapasztalatszerzés egyik formája. Egész nevelési rendszerünkben jelen van, **semmi mással nem helyettesíthető** és nem pótolható a testi és lelki fejlődés során. A mozgás hatással van a gyermek egész életére, növekedésére, segíti őt önmaga megismerésében, növeli önbizalmát, segíti a társaira való odafigyelést. Ha a gyermek sokat és szabadon mozog, akkor az egész személyisége fejlődik. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal segítjük elő. Ezel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását. **Jól felszerelt**

tornaszobák és a nagy zöld területek lehetővé teszik, hogy gyermekeink mozgáspasztalokat szerezzenek: cselekvő-, feladatmegoldó képességük, ügyességük, testi erőnlétük, gyorsaságuk, állóképességük fejlődjön.

Cél:

- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése.
- Testi fejlődés elősegítése (légző-, keringési-, csont- és izomrendszer).
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, rugalmasság, állóképesség
- A térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A mozgáskoordináció (nagymozgások, finommotorika) fejlesztése.
- Döntés és alkalmazkodóképesség, a személyiség akarati tényezőinek alakítása.
- Testrészek megismertetése, testséma alakítása.
- Egyensúlyérzékkelő rendszer ingerlése, ezáltal az egyensúly fejlesztése.
- Egészség megőrzése, megóvása, egészséges életmódra nevelés.
- A helyes táplálkozási, egészség megőrzési szokások alakítása mellett a gyermekek mozgásigényének kialakítása úgy, hogy az minden esetben az egyes gyermek fejlettségéhez, terhelhetőségéhez és egészségi állapotához is igazodjon.
- Jelentsen a mozgás a gyermek számára örömet, mely a szervezet növekedése, teherbíró képességére és az egyes szervek teljesítőképességére pozitívan hat.
- A gondozás és mozgásos tevékenység a gyermekek életében az egészséges életmódra neveléssel együtt szoros kapcsolatot alkotnak.

• **Feladat:**

- Mindennapi játékos mozgáslehetőség biztosítása (spontán és szervezett, szabad levegőn és csoportszobában).
- Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.
- Érvényt kell szerezni az egyéni képességek kibontakoztatásának a mozgásélmény sokirányú megtagasztalásával.
- Differenciált segítségnyújtás:
 - fokozottabb figyelem a speciális eszközöket igénylő gyerekekre,
 - fokozottabb figyelem a sajátos nevelési igényű gyerekekre.

- A gyermekekre ebben az életkorban a cselekvésbe ágyazott gondolkodás jellemző, ezért a gondolkodás fejlesztésében a mozgásos tanulásnak óriási jelentősége van.
- Fontos a szenzoros és motoros információk összerendezése.
- A nagy mozgások játékos utánpótlásával az utánpótlókészség fejlesztése.
- A mozgás és a pihenés egyensúlyának biztosítása, a gyermekek egyoldalú igénybevételének elkerülése végett.
- Mondókák, versek, énekek segítségével a mozgás és a ritmus összehangolása, ami át- szövi a mindennapi mozgásos tevékenységet.
- A mozgásos játékok, tevékenységek rendszeres alkalmazásával, sportversenyek, kirándulások, séták alkalmával az erő, az állóképesség, a teherbíró képesség, edzettség- növelése.

Tartalom:

- játékok: szerep-, utánpótló-, futójátékok
 - szabályjátékok
 - küzdőjátékok
- Rendgyakorlatok-szabálygyakorlatok:
 - kartartások, nyakizom gyakorlatok
 - kar-, láb és törzsgyakorlatok
 - testhelyzetek ellenoldal irányban
 - kereszt mozgások kialakítása
- Koncentrációs mozgásgyakorlatok:
 - kézi szerygyakorlatok (bot, babzsák, stb.)
- Járások, futások:
 - természetes járás irányváltásokkal
 - speciális járások, állatjárások utánpótlása
 - ritmikus járás
 - futás egyenes vonalban és irányváltásokkal
 - lassítás, gyorsítás
 - akadályok leküzdése

- versenyfutás
- Mondókák
- Szökdelések, ugrások:
 - helyben és haladva (páros lábon, váltott lábbal)
 - akadályokon át (le, fel, át)
- Dobások, labdás gyakorlatok:
 - labdafogások, labda észlelés
 - labdagurítások, labdavezetések
 - labda fel-, és ledobások (alsó és felső dobások)
 - labdahajítások
- Támasz-, függés és egyensúlygyakorlatok:
- Talajon csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás vízszintes és részútos irányban, gurulások, függeszkedések.
- Foglalkozások a szabadban:
 - téli játékok (hógolyozás, szánkózás)
 - atlétikai vonatkozású gyakorlatok

A differenciált fejlesztés lehetőségei:

- A speciális tényezők szem előtt tartása.
- A gyermekek fizikai képességeinek, korlátainak, egészségi állapotának figyelése, megfigyelése.
- A speciális mozgással rendelkező gyermek állandó figyelemmel kísérése (mozgáskoordináció, mozgásrendezés, tehetséggondozás, stb.) önbizalom erősítése („te erre már képes vagy” „próbáld meg”). Segítséget adhatunk, de mindig abba kapcsolódhasson be, amihez kedve van, amit képes megcsinálni.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Alakuljon ki a természetes mozgásigény.
- Örömmel, szívesen mozogjanak.
- Tudjanak mozgást utánozni.

- Értsék a verbális utasítást.
- Az alpmozgásokban szerezenek jártasságot.
- Biztosan mozogjanak a tornaszereken, játszótéri eszközökön.
- Tudjanak figyelni a felnőltre és egymásra.
- Elemi szabályokat ismerjenek és tartsanak be.
- Az alapvető téri irányokkal legyenek tisztában.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek esetében különösen nagy hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés. *Esetükben megkészt idegrendszeri fejlődés, értelenség tapasztalható, tartósan fennmaradó csecsemőreflexek. Az egyensúlyérzék és a nagymozgások fejlesztése a szenzoros integrációs terápia segítségével megalapozzák a kognitív, a finommotoros és a beszédmotoros funkciókat is. A speciális nagymozgást felmérő eszközök és terápiák alkalmazásával képet kapunk a gyermek aktuális mozgásállapotáról, illetve elindulhatunk a megfelelő fejlesztési úton. Az utánzókézséget a nagymozgások utánzásával lehet a legjobban fejleszteni. Területe: játékos utánzó gyakorlatok alapmozgások kialakítása, korrigálása, gyakorlása, mozgásos játékok.*

9. Szabad tér – udvar, kert, terasz

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítsa, hogy a szabad területen a gyerekek önállóan játszhassanak, csendes foglalatosságot is végezhessenek.
- Figyelemfelhívás a biztonságos játék szabályaira.
- A szabadtéti tevékenység összekapcsolása tanulással, ismeretbővítéssel.

Gyógy-, pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus segítése a biztonságos környezet megteremtésében.
- Gyermek segítése a megfelelő öltözet fel/levételében.

Dajka feladatai:

- A gondozási feladatok ellátása az udvari élet közben.

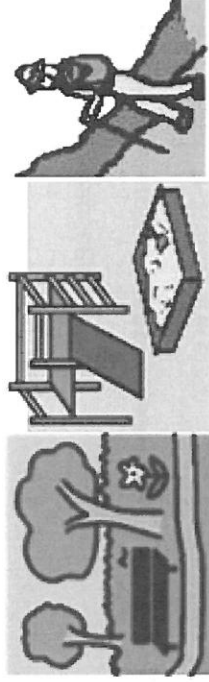

- Gyermek segítése a megfelelő öltözet fel/levételében.

A differenciált fejlesztés lehetőségei:

- A kevesebb mozgásigényű gyermekeknek egyéb tevékenység lehetőségének biztosítása a szabadban /építőjáték, rajzolás, babázás/.
- Az öltözékben az egyéni sajátosságok figyelembe vétele.

10. Az óvodai játék és tanulás további szinterei

Az óvoda mikro -és makro környezete által nyújtott lehetőségek :

Óvodánk azokra a nevelési területekre, lehetőségekre helyezi a hangsúlyt, melyeken koncentráltan tud pozitív nevelő hatást kiváltani.

A környező világ megismerésébe ma már szorosan beletartozik a technikai világ megismerése is. Nem zárkozhatunk el ez elől, beengedjük az óvodába kellő mértékletességgel és tudatossággal.

A következő lehetőségek kihasználása:

- A külső világ megismerésének lehetséges színhelyei a kerületben
- Kerületen kívüli, tágabb környezet adta lehetőségek (évente, a szülőkkel történő megállapodás szerint
- Az ismeretszerző-, és kulturális programok tervezeteit a nevelési évre vonatkozó intézményi munkaterv tartalmazza.

11. Az óvoda hagyományos ünnepei

Óvodai ünnepek

A hagyományok, ünnepek ápolása elválaszthatatlan a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésétől, érzelmi életük gazdagításától. Megalapozzák a szűkebb és tágabb

környezethez fűződő pozitív viszony alakulását, a népi kultúra ápolását. A felnőtt közösségekben hozzájárulnak az összetartozás, a kölcsönös megbecsülés értékeinek erősítéséhez.

Az óvodai ünnepeket, hagyományait a gyerekek közösségére vonatkozóan az óvoda Pedagógiai programja tartalmazza.

Az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, időpontját, a rendezvényekkel kapcsolatos felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg, melyet az intézmény évente, a közzétételi listában elektronikus formában az óvoda honlapján is megjelentet. A felelősök a rendezvényekre vonatkozó feladatterveiket a munkatervben jelölt határidőre elkészítik, és tartalmuk szerint szervezik meg az ünnepséget.

Az ünnepélyek, megemlékezések a gyermekek nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, türelem alakítására, a közös cselekvés örömére, közösség formálására szolgálnak. Az ünnepek, megemlékezések, a hagyományok ápolása, bővítése az intézmény jó hírnevének megőrzése az óvodai közösség minden tagjának kötelessége.

Az ünnepek, megemlékezések, mindenkor a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodnak. Az intézményi megemlékezések, a nemzeti és nemzetiségi, valamint az egyéb ünnepek megünneplésének rendjét és módját a Pedagógiai program, jelen Szabályzat, továbbá a nevelési év rendjére vonatkozó éves munkaterv határozza meg.

Ünnepeinkhez kapcsolódóan fontos feladatunknak tekintjük a kötődés alapját is szolgáló keresztény kulturális értékek megismerését és megtapasztalását, úgy, mint szeretet, öröm, békeesség, türelem, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.

Hagyományok

- A hagyományápolás az intézmény valamennyi dolgozójának, illetve ellátottjának feladata, tagjai közreműködése révén gondoskodik arról, hogy az intézmény hagyományai fennmaradjanak.
- A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja az új intézményünk hírnevének megalapozása, és a telephelyek meglévő hírnevének megőrzése, növelése.

A hagyományápolás eszközei:

- Ünnepségek, rendezvények

- Egyéb eszközök (pl. kiadványok)

Az intézmény hagyományai érintik

- az intézmény ellátottjait
- a felnőtt dolgozókat
- a szülőket

A hagyományápolás érvényesülhet az intézmény

- jelkép használatával
- gyermekek, felnőttek ünnepi viseletével
- az intézmény belső dekorációjával

A nevelőtestület feladata, hogy a meglévő hagyományok ápolásán túl újabb hagyományokat teremtsen, majd gondoskodjon az újonnan teremtett hagyományok ápolásáról, megőrzéséről is

Intézményi szintű hagyományok, ünnepek, „jeles napok”

A telephelyek egyéni környezeti sajátosságaihoz igazodóan kerülnek megrendezésre.

- Szüret
- Mihály nap
- Márton napi hagyományok ápolása
- Mikulás látogatása a csoportokban, akit a gyerekek verssel, dallal köszöntenek.
- Adventi készülődés, közös barkács délután szülőkkel
- Farsangi mulatság
- Március 15-ei megemlékezés
- Húsvéti hagyományőrzés
- Anyák napja
- Gyereknaphoz kapcsolódó rendezvények
- Évzáró alkalom
- Iskolába menők búcsúztatása
- Alkalomszerű ünnepi rendezvények
- Születésnap, névnap - a csoportok saját hagyományaik szerint ünneplik ezeket a napokat.

Természettel összefüggő „leles napok”

- Állatok Világnapja
- Víz Világnapja
- Föld Napja
- Madarak és Fák Napja

IX. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Tudjuk és elfogadjuk, hogy minden gyermek fejlődésében vannak egyéni átmenetek és fejlődési különbségek, amit figyelembe vesszünk a nevelés során. A fejlődés harmóniájára törekszünk, de ez nem egyszerre és nem ugyanabban az életkorban érhető el a gyermekeknél. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Ezért nem határoztuk meg kategorikusan a fejlődési szinteket a tevékenységeknél sem. Célunk, hogy gyermekeink az óvodáskor végére testileg, lelkileg, érzelmileg, szociálisan, értelmileg, erkölcsileg gazdagodjanak, éretté váljanak. Olyan képességeik bontakozzanak ki, amelyekre a sikeres iskolakezdéshez szükségük van.

Testileg egészséges gyermek:

- Megváltoznak testarányai, megkezdődik az első fogváltás.
 - Teste arányosan fejlett, teherbíró.
 - Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
 - Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan képes irányítani.
- Elfogadja esetleges korlátait, megtanul együtt élni velük (ételallergiás gyermekek), és egészségének megfelelő szinten tartásához, magatartásával hozzájárul.

Lelkileg egészséges gyermek:

- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés

fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

- Megjelenik az önkéntelen felidézés és bevésés.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Megnő a megőrzés időtartama és nagy szerepet kap a felidezés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermekek:

- Érthetően folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondatfajtaikat alkot.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását.
- Felismeri a napszakokat.
- Gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét.
- Ismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Ismeri életkorának megfelelő szinten a környezettudatos életvitel és az egészséges életmód szabályait.

Szociálisan érett gyermek:

- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival egyaránt.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb-szükség szerint kreatív-elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Tudja a születési adatait (hely, idő), lakcímét, szülők adatait.
- A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően tájékozódik és igazodjon el a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetben.
- Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik környezete iránt, megismeri a város nevezetességeit, büszkeségeit.
- Különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri azok közlekedésre gyakorolt hatását és jellemzőit.
- 10-es számkörben biztonságosan számol, összehasonlít (több-kevesebb-ugyanannyi) mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Ismeri az irányokat (balra, jobbra, le, föl) és alkalmazni tudják síkbeli, térbeli tevékenységek során, beszélgetésekben.
- Helyesen használja a névutókat (alatt, fölött, mellett).
- Segítséggel közlekedik a gyalogos közlekedés szabályainak megfelelően.
- Rendelkezik a közlekedéshez szükséges alapvető ismeretekkel és képességekkel.
- Ismeri a járműveket, életkorának megfelelően a jelzőtáblákat, a rendőr jelzéseit és munkáját.

Értelmi fejlődés

- Akaratlagosan szabályozza figyelmét,
- önuralommal rendelkezik,
- meg tud különböztetni alakzatokat, elkülöníteni a háttértől,
- felismeri a rész-egész viszonyokat,

- meg tudja nevezni a téri irányokat, és végrehajtja a térben való mozgásra vonatkozó utasításokat,
- tudjon szándékosan emlékezni a közeli és régebbi eseményekre is,
- képes új ismereteit beilleszteni a már meglévő ismereteinek rendszerébe,
- kudarcűrő képesség kialakult,
- felelősségérzettel, kötelesség- és feladattudattal, feladattartással rendelkezik

Játék

- A gyermek játéka során elsősorban önmagát tanulja. Belső feszültségeit oldja, kielégíti vágyait.
- Velezületett kíváncsisága arra ösztönzi, hogy keresse az újabb és összetettebb ingerhatásokat. Egyre nagyobb hatékonyságra, önállóságra törekszik önmaga és a tárgyi-társas környezet felett.
- A játék belső indítékai normális környezetben elegendőek ahhoz, hogy a gyerek tanuljon. Minden új ismeret akkor épül be igazán a gyerek gondolkodási sémáiba, ha nyitott és befogadó állapotban van.
- A játék sokoldalú felhasználásával megalapozódnak az iskolai tanuláshoz szükséges képességek.
- Fontos az élősarok, a sok séta, kirándulás, amelyek folyamatos és alkalomszerű tapasztalatszerzésre is lehetőséget nyújtanak.
- Lehetőséget és időt kell biztosítani a spontán szabad játékban való tanulásnak és a tervszerű játékban tanulásnak.

Munka jellegű tevékenységek

- Ismerjék fel saját képességeik határait, a segítségnyújtás lehetőségeit. A munkavégzésük legyen célirányos, a felnőttek megbízásait pontosan teljesítsék.
- Legyenek képesek az eszközök és saját testi épségük megóvására. Munkaeszközök és szármok helyes használata.
- Gondozzák, óvják a környezetükben levő növényeket, élőlényeket.
- Önálló feladatellátás.
- Munkaeszközök és szármok helyes használata.

- Saját, társaik és a felnőttek munkáját becsülik meg.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

- A gyermekek eljutnak a pontos, valósághű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek.
- Képesek lesznek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel.
- Kialakulnak azok a jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.

Verselés, mesélés:

- Az irodalmi nevelés akkor éri el fejlesztő hatását, ha a gyermekből, mint „befogadóból” maga is „elfogadóvá” válik, és az élmény, a gyakorlás hatására játékában, nyelvi kifejezőképességében, egyéb esztétikai területen is ez tapasztalható.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédjét.
- Tudjon önállóan mondókákat, verseket elmondani.
- Értse a hallott vers témáját, költői képeit a hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében.
- Tudja figyelemmel, csendben végighallgatni a mesét, a vers bemutatását.
- Tudja összekötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait.
- Tudjon mesei motívumokat bábozni, dramatizálni, rajzolni, valamint játéktevékenységében jelenítse meg kedvelt mesehősét.
- Szívesen nézegetsen könyveket, azokra vigyázzon.

Ének, zene, énekes játék, gyermekjáték

- Tudjon természetesen járni, segítség nélkül tempót tartani.

- Énekeljen hat hangterjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat.
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, mély-magas, gyors-lassú fogalom-párokat dallamban, ritmusban.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (zenei és zörejhangot), hangszereket.
- Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget, egyszerűbb tánclépéseket.
- Próbálkozzon dallamrögtönzésekkel, találjon ki dallamhoz mozgást, játékot.
- A gyermekek örömmel énekelnek.
- Ritmusérzékük legyen koruknak megfelelő.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- Használja a képi kifejezés eszközeit.
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásban jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Alkossanak képet élmények, emlékezet alapján.
- Tudjon kifejezni a képfelületen elemi térvizonyokat.
- Megfelelően használja az eszközöket – rendelkezze helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térvizonyokat.
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Rendelkezzék koordinált szem és kézmozgással.

Külső világ tevékeny megismerése

- A környezetben nyitott szemmel járó, a szép iránt fogékony természetet tiszteletben tartó gyermekek nevelése.

- Elemi ismeretekkel rendelkezzenek önmagukról és környezetükről.
- Legyenek egymással toleránsak, tartsák tiszteltben egymás véleményét, gondolatait.
- Ismerjék az alapvető viselkedési normákat, melyek szükségesek a természeti és társadalmi környezet megbecsülésére, megóvására.
- Szeressék a környezetüket, ismerjék a környezetükben élő növényeket, állatokat, érzzenek ahhoz kötődést azáltal, hogy gondozzák, védelmezik azokat.
- Megfelelő ismereteket szerezzenek ahhoz, hogy eligazodjanak a szűkebb és tágabb környezetben (térbeni és időbeni tájékozódás).
- *Tudják az időjárás és a növényfejlődés közötti összefüggést.*
- *A megismert állatokat környezetükben elhelyezik.*
- *Váljon igényükké a természet gondozása, védelme, megújulásának elősegítése.*
- Életkori sajátosságaiknak, illetve képességeiknek megfelelően a gyermek környezettudatos viselkedésének megalapozása.
- Ismerjék fel az elemi ok-okozati összefüggéseket.
- Jussanak el minél több matematikai tapasztalathoz, amelyek az iskolába lépést elősegítik.
- Matematikai képességek kialakítása.
- Legyenek képesek önálló feladatmegoldásra.
- Elemi mennyiségi ismereteik legyenek.
- *Képesek jól ismert tulajdonságok alapján válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére.*
- *Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb-rövidebb).*
- *Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.*
- *Azonosítani tudnak különféle helyzetekben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.*
- *Értik és követni tudják az irányokat (balra-jobbra), illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé).*

Mozgás

- Alakuljon ki a természetes mozgásigény.
- Örömmel, szívesen mozogjanak.
- Tudjanak mozgást utánozni.
- Értsék a verbális utasítást.
- Az alapmozgásokban szerezzenek jártasságot.
- Biztosan mozogjanak a tornaszereken, játszótéri eszközökön.
- Tudjanak figyelni a felnőltre és egymásra.
- Elemi szabályokat ismerjenek és tartsanak be.
- Az alapvető téri irányokkal legyenek tisztában.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek esetében különösen nagy hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés. *Esetükben megkészt idegrendszeri fejlődés, éretlenség tapasztalható, tartósan fennmaradó csecsemőreflexek. Az egyensúlyérzék és a nagymozgások fejlesztése a szenzoros integrációs terápia segítségével megalapozzák a kognitív, a finommotoros és a beszédmotoros funkciókat is. A speciális nagymozgást felmérő eszközök és terápiák alkalmazásával képet kapunk a gyermek aktuális mozgásállapotáról, illetve elindulhatunk a megfelelő fejlesztési úton. Az utánozókézséget a nagymozgások utánozásával lehet a legjobban fejleszteni. Területe: játékos utánozó gyakorlatok alapmozgások kialakítása, korrigálása, gyakorlása, mozgásos játékok.*

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett közelíthető csak meg / érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. A megközelítés mértékét jelentősen befolyásolja a gyermek diagnózisa, állapota és egyéni adottságai, és családi háttere is. Iskolába lépésük időpontjáról és az iskola típusáról a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat illetékes Szakértői Bizottsági Intézményei szakértői vizsgálat alapján döntenek, az óvoda véleményének figyelembe vételével.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlődésének jellemzői:

- Nevelés hatására a sérült gyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Az integrált nevelés segíti a gyerekeket az altruizmus, a tolerancia megtapasztalásában, ezáltal mind a sajátos nevelést igénylő, mind az ép gyerekek szocializációjának fejlődésében.
 - Az integrált nevelés segíti a gyerekeket az altruizmus, a tolerancia megtapasztalásában, ezáltal mind a sajátos nevelést igénylő, mind az ép gyerekek szocializációjának fejlődésében.
 - A sajátos nevelési igényű gyerekek tanulási folyamata bizonyos területeken sokkal lassúbb, és esetenként a tanulás módja is eltér ép társaiktól. Sérülésükből fakadóan nagyobb hangsúlyt kap a multiszenzorilitás, vagyis a több érzékszerven keresztül történő tapasztalatszerzés, a cselekvésbe ágyazott gondolkodás, és a szóbeli információk vizuális úton való megerősítése. Mindemellett a segítségnyújtás mennyisége és módja is eltérő lehet. Alapelvünk, hogy a gyermek a továbblépéshez csak a szükséges, de elégséges mennyiségű segítséget kapja meg.
 - Integrációt követően harmonikusan fejlődik testileg-lelkileg és képességeihez mérten elsajátítja az egészséges életmód szokásait és azokat alkalmazza.
 - Saját testképe, testsémája fejlődik, mozgása összerendezettebbé válik önmagához képest.
 - Megismerő funkciói, feladattudata kiinduló állapothoz és önmagához képest fejlődést mutat.
 - Elemi gondolkodási műveletekre képes segítséggel (képességéhez mérten). Így együttesen biztosítjuk az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését, a differenciálást (inklúziót), az érzelmi légkört, a játék elsődlegességét, valamint az együttműködő, felelősséget vállaló, óvodai normákat, erkölcsiséget figyelembe vevő légkört.
- Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség terén.

X. Az évismétlő nagycsoportosok, valamint évismétlő SNI, BTMN gyermekek iskolai életmódra felkészítése

1. Módszerek:

- egyéni fejlesztési terv összeállítása,
- feladatmegosztás és együttműködés a segítő szakemberekkel (gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, pszichológusok, konduktor)
- a napirendben rögzített beérkezési idő igazítása az iskolai napirendhez (reggel 8 órai beérkezés),
- beszédfigyelem, feladattudat, feladattartás szabályainak következetes betartása, az iskolai jelrendszer használata (jelentkezés),
- teljes önállóság biztosítása a tevékenységekhez szükséges eszközök terén
- iskolában használt eszközök választható használata.

2. Eszközei:

- a gyermek aktuális fejlődési szintjéhez igazított, egyéni feladatlaprendszer használata
- az általános iskolákban használatos eszközök használata (korongok, logikai készlet, golyós számoló, stb)
- saját jellel ellátott iskolai készletek (tolltartó, vonalzó, papír mappa, tornaszák, füzetek)

Az iskolába való átmenet támogatásának lehetőségei SNI és BTMN gyerekek esetében, valamint az óvodapedagógusok és a gyógypedagógusok együttműködésének lehetőségei:

Példák az iskolaelőkészítő foglalkozások témáiból:

- Különbségek az óvoda és az iskola között pl. játékidő, alvás, napirend Iskolai szabályok pl. Hogyan viselkedhetek az órán/szünetben? Társas kapcsolatok az iskolában pl. Hogyan szerezzek barátokat? (Példák az iskolaelőkészítő foglalkozások témáiból Önellátás pl. Mi kerül az iskolatáskába)
- Piktogram rendszer használata az SNI egyéni és csoportos fejlesztéshez.

A megvalósítás gyakorlatának lépései:

- Egyéni fejlesztési tervek; megfigyelések, csoportbeli tapasztalatok fontossága
- Fejlesztések rendje a fejlesztőszobában és a csoportban

- Kapcsolattartás, kommunikáció Konzultációk, team-megbeszélések, közös fogadóórák
- Szakmai Centrum, Újbudai Ovis TámPont gyógypedagógusai általi ellátás
- Iskolai életmódra felkészítő foglalkozások;
- Diagnózis tekintetében vegyes összetételű csoportok .

A Neszmélyi Úti Óvoda székhelyen és telephelyen megvalósuló együttnevelés.
(3.számú Melléklet).

XI. Inkluzív pedagógia - Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással - a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.

1. Differenciálás:

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése: Óvodánk székhelyén és telephelyein az óvoda Alapító Okiratában megjelenő kódok szerinti integráció folyik.

Óvodánkban ellátható integrációs lehetőségek:

- Olyan különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek óvodai nevelése akinek Szakértői Bizottság által kiállított szakértői véleményében az alábbi diagnózis szerepel:
 - Enyhe értelmi fogyatékoság
 - Down-szindróma és hozzá társuló, enyhe értelmi fogyatékoság, vagy, Nem osztályozott mentális retardáció, vagy
 - Kevert specifikus fejlődési zavarok
 - kevert specifikus fejlődési zavarokkal küzd (amennyiben a szakértői bizottság megállapítása szerint a tanulási képességek zavara áll fenn)
 - Autizmus spektrum zavarral küzd
 - a BNO-10 szerinti megnevezésekkel: Gyermekkori autizmus, Asperger-szindróma
 - Egyéb pervazív (átható) fejlődési zavar
 - Nem meghatározott pervazív (átható) fejlődési zavar

- és a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető és az együttnevelés gyakorlatában az óvodában dolgozó, együttnevelésben jártas óvodapedagógus és gyógypedagógus szakemberek értékelése alapján is együttnevelhetőnek bizonyult.
- Olyan különleges bánásmódot igénylő, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermek óvodai nevelése, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

2. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések és a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek, intézkedések.

Az óvodánkban megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések közvetlen céljai

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a valamilyen okból hátrányos helyzetű családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése. A pedagógiai és az egyéb lépések tehát nem szociális, hanem nevelési/pedagógiai irányultságúak. Minden lépés a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a beiskolázhatóságot biztosító - fejlődését szolgálja

A szociális hátrányok kompenzálása

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a családot, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülővel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az

ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- a teljesítmények értékelése során
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- gyermeki jogok gyakorlása során
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások)
- az óvoda feladata az is, hogy a tehetségigéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson
- érvényesíteni kell az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során
- a gyermek csoportban való elhelyezése során
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben részesüljön
- megfelelő számú szülői igény esetén nemzetiségi nevelésben részesül

Specifikus célok

- A HH/HHH és az SNI gyermekek óvodai felvételének megvalósítása.
- A HH/HHH és SNI gyermekek egyenlő intézményi- és csoportos elosztása.
- A speciális nevelést igénylő gyermekek fejlesztéséhez a munkatársak továbbképzése.
- A pedagógus közömbösségének, kiégésének megelőzése / kezelése.
- A HH/HHH és SNI családok partneri együttműködésének biztosítása az együttnevelésben, a szülők megnyerésével, bevonásával, szükség szerinti támogatás keresésével.
- A HH/HHH gyermekek gyakori, indokolatlan hiányzásának megszüntetése, a hiányzások megszüntetésével az iskolára alkalmassá tétel biztosítása.
- Speciális végzettségű pedagógusok alkalmazása (gyógypedagógus, logopédus, óvodapszichológus, fejlesztő pedagógus), illetve gyermekek optimális fejlődésének

biztosításához elegendő létszámú gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása. Utazó szakemberek igénybevétele.

- Az intézményben ügyelni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód követelménye ne sérüljön valamely személy, vagy csoport:
 - intézménybe való felvétele, átvétele során,
 - hátrányos megkülönböztetése az intézményen belül, illetve az azon belül létrehozott csoportokban, szeparáció megelőzése,
 - intézmény által szervezett kötelező foglalkozásokon kívüli foglalkozásokon, rendezvényen való részvételének lehetőségében,
 - a követelmények teljesítésének értékelésekor,
 - a mulasztások kezelésénél (igazolt, vagy igazolatlan),
 - a gyermekek balesetet követő ellátásakor, illetve a gyermekbalesetek kivizsgálásakor,
 - méltóságát sértő bánásmód során,
 - neveléshez való jogának korlátozása, az intézményi nevelési rendszer kialakítása vagy az intézmény átalakítása és fenntartása során.

Az óvodai szociális segítő alkalmazása prevenció, illetve szociális hátránykompenzáló céllal

Óvodai szociális segítő:

Feladatait az óvoda és a kerületi Humán Szolgáltató Központ közötti együttműködési megállapodás alapján látja el. Ennek alapján:

- Gyermekek részére nyújtott szociális és mentális segítségnyújtás:**
 - Információnyújtás és tanácsadás – szociális ügyintézésben, jogok és kötelezettségek témakörében, iskolaválasztás és minden ügyben, amivel a gyermek szülei vagy a pedagógus a szociális segítő felé fordul, és a kérdés annak kompetencia-körébe tartozik.
 - A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek részére adományok közvetítése, szolgáltatásokhoz jutás elősegítése, szociális ügyintézés, közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez
- „körön kívül került” gyermekek támogatása.
- Kríziskezelés.

- A családsegítő és az esetmenedzser munkájának támogatása az intézménybe járó gyermekek eseteiben, prevenció és szabadidős programok.

b. **Szülők részére nyújtott szociális és mentális segítségnyújtás:**

- Szülők, családok részére nyújtott tanácsadás, szülőikkel kapcsolattartás, információnyújtás elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális rendszer működéséről, ügyintézésben való segítségnyújtás értékeit, normákat közvetítő szerep az óvoda és a családok között.
 - Közvetítés a szülő és az intézmény dolgozói közötti konfliktusban, részvétel a pedagógus és a szülő közötti megbeszélésen.
 - A szükséges erőforrásokról az együttműködők között közvetítés.
 - Részvétel szülői értekezleten, fogadóórán.
 - Felkérésre részvétel a szülői munkaközösségek ülésein, közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez.
 - Részvétel a köznevelési intézmény által szervezett családi programok lebonyolításában.
- c. **Köznevelési intézmény részére nyújtott szolgáltatás:**
- Rendszeres kapcsolattartás az intézményvezetéssel, óvodapedagógusokkal, a gyermekvédelmi felelősökkel, valamint együttműködés kialakítása az intézmény más segítő szakembereivel (team).

2.2. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel, a gyermekvédelmi munka végzése minden óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítő munkatárs számára kötelező.

Eljárásrend: óvodapedagógus → gyermekvédelmi felelős, gyermekvédelmi koordinátor, szociális segítő → óvodavezető

Gyermekvédelmi tevékenységünket a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a köznevelésről szóló törvények határozzák meg:

- Minden gyermeket érintő döntésben elsődlegesen a gyermekek érdekeit vesszük figyelembe.
- Biztosítjuk a gyermekek jogait fajra, nemre, vallásra, származásra stb. való tekintet nélkül.
- Tiszteletben tartjuk a szülők gyermekeik felvilágosításához való jogát.
- Személyes adatokat meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében a törvényi elvárások és előírások szerint kezelünk, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatjuk.
- A gyerekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerekeknek joga, hogy biztonságban és egészséges környezetben nevelődjenek.
- A gyerekeket védeni kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- A sajátos nevelést igénylő gyerekekkel való kiemelt foglalkozás minden óvodapedagógus kötelessége

Óvodavezető feladatai:

- Törvényi jogszabályi változások figyelemmel kísérése, információ átadása
- Gyermekvédelmi intézményekkel való kapcsolattartás.
- Előadások, vitadélutánok szervezése.
- Gyermeki jogok tiszteletben tartásának biztosítása.
- Gyermekvédelmi munka folyamatos ellenőrzése.
- Szociális támogatások elbírálása, odaítéléséről való döntés.
- A törvényben előírt esélyegyenlőség betartása, betartatása.
- Az Önkormányzat által folyósított ellátások – étkezési díj és kedvezmények – megállapítását és a szükséges iratok meglétét ellenőrzi meglétének ellenőrzése.

A gyermekvédelmi feladatok koordinálását a gyermekvédelmi koordinátor látja el.

Gyermekvédelmi koordinátor feladatai:

- Évente az óvodapedagógusok közreműködésével felméri a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekeket.
- Tájékoztatja a szülőket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek elősegítik a szociálisan hátrányos helyzet megszűnését.

- A veszélyeztetett gyerekek esetében feltárja a veszélyeztetés okát, indokolt esetben eljárást kezdeményez az Újbudai Humán Szolgáltató Központnál.
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekről az 1997. évi XXXI. tv. adatkezelési útmutatója alapján nyilvántartást vezet.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos előadásokon, továbbképzéseken részt vesz, s az új információkat ismerteti a testülettel.
- Elkészíti a pedagógusok által szolgáltatott adatok és a rendelkezésére álló információk birtokában az intézmény éves beszámolóját.

Óvodapedagógusok feladatai:

- Közre kell működniük a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását, amelyben domináns az egyéni bánásmód differenciált fejlesztés tervezése, megvalósítása.
- Szociálisan hátrányos helyzetre fel kell figyelnie, s jelezni kell a gyermekvédelmi felelősnek segítségnyújtás céljából.
- A szülőket tájékoztatnia kell a segítségnyújtás lehetőségeiről, valamint segítő pedagógiai információkat kell átadnia.
- A harmonikusan fejlődő gyerekeket is figyelemmel kell kísérnie a prevenció szellemében.
- Valamilyen területen tehetséges gyerekek részére biztosítani a tehetségük kibontakozását, továbbfejlesztését, akár külső szakember bevonásával is.

A gyermekvédelmi munkát segítő intézmények:

- Újbudai Humán Szolgáltató Központ – Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ
- XI.kerületi Gyámügyi Hivatal
- Budapest XI.kerületi Rendőrkapitányság
- Budai Központi Kerületi Bíróság

További jelzőrendszeri kapcsolatok:

Társintézmények:

- kerületi óvodák

- bölcsődék
- általános iskolák
- egészségügyi hálózat

2.3. A család szociális helyzetével kapcsolatba hozható problémák:

A család helyzetéből fakadó szociális problémák a következők lehetnek:

- a gyermek szociális viselkedése nem megfelelő,
- a nem megfelelő életvitelű családban, a rendezetlen családi viszonyok között, a rendszertelen életmód mellett a gyermekek optimális fejlődéséhez szükséges otthoni nyugodt légköre nem biztosított,
- nem kísérik kellő figyelemmel a gyermek fejlődését, nem motiválják;
- a családnak a szociális helyzetéből fakadóan nincsen meg a gyermek harmonikus otthoni fejlődését elősegítő körülmények, eszközök, a gyermek ingerszegény környezetben él.

A család anyagi helyzetéből adódó problémák jellemzően a következők:

- A család nem, vagy nehezen tudja biztosítani a gyermek megfelelő fizikai és szellemi fejlődéséhez szükséges feltételeket, így:
 - egyes esetekben a megfelelő minőségű étel biztosítása is gondot jelent,
 - a ruházat minősége, mennyisége, tisztasága nem megfelelő,
 - nem biztosított a gyermek otthoni környezetben való ismeretbővítéshez szükséges eszközháttér (mesekönyvek, fejlesztő játékok, stb.), és szülői minta;
 - az anyagi lehetőségek szűkös volta miatt számos óvodai és óvodán kívüli programon nem tudnak részt venni;
 - a szülők plusz munkát vállalnak az anyagi helyzetük növelésére, így a gyermekekre nehezebben tudnak figyelni, a gyermek az optimálisnál jóval hosszabb időt tölt napi szinten intézményben;

A szociális és anyagi helyzet miatt ellátandó intézményi feladatok:

- a pedagógusnak, óvodavezetőnek törekednie kell arra, hogy megismerjék a gyermek életkörülményeit, tapintatosan, a titoktartási kötelezettséget betartva, betekintést nyerjenek a család anyagi és szociális viszonyaiba azért, hogy az esetleges hátrányok leküzdésében segítsék a családot és a gyermeket,

- a pedagógusnak:
 - a fogadóórák,
 - a szülő, illetve a pedagógus által kezdeményezett beszélgetések és
 - óvodapszichológus bevonása
- A gyermek szociális viszonyainak figyelemmel kísérése:
 - az óvodapedagógus feladata, hogy figyelemmel kísérje adott gyermek szociális viselkedését, szociális viszonyait,
 - a pedagógus indokolt esetben kezdeményezheti a szakmai tanácsadó intézmények segítségét.
 - A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet javításának, kompenzálásának megkísérlése:
 - ha az óvodapedagógus a gyermek nem megfelelő szociális és anyagi helyzetét tapasztalja köteles tájékoztatni erről az óvodavezetőt, és a gyermekvédelmi felelőst.
 - az óvodavezető értesíti a szülőt arról, hogy a helyi önkormányzathoz segítségért fordulhat,
 - Az intézménynek a szülőkkel közösen keresnie kell azokat a lehetőségeket, melyek segítik a nem megfelelő anyagi körülmények közötti gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását.

3. A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A használt fogalmak (integrált és inkluzív nevelés) definiálása

Integráció (fogadás):

Minden gyermek egymással együttműködve, a meglévő akadályozottságának módja, súlyossága, foka miatti kirekesztés nélkül, de figyelembe véve a mindenkori fejlettségi szintjét, egy közös csoportban játszik, tanul és dolgozik.

Inklúzió (befogadás):

Az inkluzív nevelés az integrált nevelés továbbfejlesztett formája. A befogadó pedagógia az egyéni differenciálás talaján, az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviseli. Célunk az együttnevelés folyamatában a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedése, fejlődése és lehetőség szerinti együtt haladása a többségi gyermekekkel, melyhez az integráció feltételei adottak, és az inklúzió megvalósítására törekszünk.

3.1. Helyzetelemzés

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai integrált nevelése az alapellátás részeként valamennyi köznevelési intézmény feladata.

Intézményünk Alapító Okiratának együttneveléssel kapcsolatos feladatellátásra vonatkozó részei:

Óvodánk a fenntartói elvárásoknak eleget téve alapító okirata szerint fogadja azokat. a Intézményünk ilyen többlétszolgáltatásként törekszik a családok támogatásának kialakítására, például saját kompetenciakörön belüli, igényfelmérésen alapuló szülőklub és testvéreknek játszódélután szervezésével. Ez mind tanácsadásra, mind feszültségcsökkentésre jó lehetőség. Meglátásunk szerint ez azért szükséges, mert az érintett családok szeparálódása gyakori a megbélyegzéstől való félelem vagy konfliktuskezelési nehézség miatt (nem vállalnak nyilvános helyen zajló programot pl. múzeumlátogatás, bábszínház). Emellett nehézséget akadályt jelenthet a mindennapi élet szervezése, és az a negatív tényező, hogy csak esetlegesen kapnak segítséget testvérük másságának megértéséhez és elfogadásához, feldolgozásához.

3.2.2. A rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- az értelmi fogyatékossgából vagy autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása

4. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;

- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

Gyógypedagógusok óvodapedagógusok együttműködésének mindennapi gyakorlata:

- A gyógypedagógusok a gyermekek szakértői javaslata alapján készítik el együttnevelési óraterveket
- Az egyéni fejlesztési terv megvalósításába bevonják az óvodapedagógusokat, olyan módon, hogy az kiegészítse az egyéni foglalkozást.
- A gyógypedagógus fejlesztési naplót vezet, bevonva ebbe az óvodapedagógust is.
- A szülőkkel folytatott konzultációba, fogadóórába bevonja az óvodapedagógust is.
- Heti Team munkába, bevonják a gyógypedagógiai asszisztenseket, óvodapedagógusokat is, egyénre szabott szakmai konzultációt folytatnak.
- Az utazó gyógypedagógusokkal rendszeresen konzultálnak az érintett SNI gyermekek fejlődéséről.

5. Az óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védelemet.

Az integrált fejlesztésben résztvevő óvoda:

- pedagógiai programjának kiegészítéseként és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

A gyógypedagógus az együttműködés során:

- segítséget nyújt a szükséges, speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák – a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

A fejlesztést minden gyermek esetében az első szakaszban kell kezdeni. Az egymásra épülő szakaszok időtartama előre nem határozható meg. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől és a szakszerű képzés intenzitásától.

Első szakasz

Korai diagnózis esetén egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába.

Fő célja a habilitáció. A gyermek (formális és informális felmérésének) tapasztalataira alapozva, egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épül. Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- fogyatékoság-specifikus vizuális információhordozókkal segített ún. protetikus, segédeszközökkel felszerelt augmentatív környezet, eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- a fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- Az eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Fejlesztési területek:

- Kommunikáció/szociális viselkedés
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd vagy – beszéd kialakulásának hiányában, alternatív eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés). Kognitív fejlesztés
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata).
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása, más összefüggésben való használata.

- Elemi ismeretek fogalmak, elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.
- Meglévő viselkedésproblémák kezelése.

Ezért a szülők kérésére az intézményen kívüli élet megszervezéséhez is adunk szakmai támogatást. Számukra az egyéni fejlődésmenetet és szükségleteket figyelembe véve, lépcsőzetes átmenet tartunk szükségesnek. Célunk az együttműködés folyamatában a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedése, fejlődése és lehetőség szerinti együtt haladása a többségi gyermekekkel.

Intézményünkben megvalósuló integráció

Intézményünk minden telephelyén az Alapító Okirat alapján biztosítjuk az integrált nevelést az arra rászoruló gyermekek számára.

A hozzánk járó ételallergiás gyermekek számára az étkezés biztosított a szállító konyha által.

Évente ortopédiai felmérés alapján a gyógytestnevelést biztosítja a fenntartó, a korrekcióra szoruló nagycsoportos gyermekek számára.

A Kelenvölgyi Óvoda és az Újbudai Napsugár Óvoda telephelyek 2011 óta látják el az integrált nevelés feladatait.

A Neszmélyi Úti Székhely és Telephely az 1992/93 nevelési évtől fogadja együttnevelés keretében a vonzáskörzetében élő, fejlődésükben kortársaiktól elmaradó kicsiket. A csoportok életkor szerint működnek, de a sajátos nevelési igényű gyerekek adottságaiknak megfelelően kerülnek elhelyezésre.

Szakmai partnereink:

- Budapesti Korai Fejlesztő Központ
- Újbudai bölcsődék
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi tagintézménye
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsági tagintézményei
- Újbudai Szt. Kristóf Szakrendelő – Gyermekek-ideggyógyászat és pszichiátria
- Újbudai Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

- Integrált nevelést folytató általános iskolák

Gyógypedagógiai teamünk valamennyi kollégánk bevonásával azon dolgozik, hogy ezek a módszerek, eszközök és feltételek valamennyi telephelyünkön hozzáférhetőek legyenek., az együttnevelés egységes elvek szerint, azonos színvonalon valósuljon meg. Újbudai Ovis TámPont név alatt szakmai centrum - szakmai munkaközösségünk működik a kerületi sni együttnevelés szakmai támogatására. A szakmai centrum működésének részleteit a dokumentum a 160. oldallal kezdődően tartalmazza.

6. Óvodai fejlesztő program – a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére

6.1. Szervezési feladatok

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések;

- nyílt nap során ismerkedés a családokkal
- hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- ha a pedagógusok szükségét látják családlátogatás az óvodába lépéskor és akár később is
- integrációt segítő csoportalakítás: a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek csoportonkénti arányos elosztásának figyelemmel kísérése, biztosítása a nyilatkozók számának függvényében
- a szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős, a gyermekvédelmi szolgálat munkatársainak személyéről, elérhetőségének idejéről és helyéről
- a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvétele, kijelölése a fejlesztő programba (A fejlesztő programban részt vehet az a gyermek, aki a Gyvt. 67/A§ alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q.§-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül. Az óvoda vezetője felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A fejlesztő programot az intézmény a külön jogszabályban erre kijelölt szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, a szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet)
- az igazolatlan hiányzások minimalizálása

- a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése
- a jelzőrendszer hatékony működtetése
- a szülők bevonása, napi kapcsolat kialakítása
- fogadó órán, egyéni beszélgetések alkalmával a meggyőzés módszerének alkalmazása
- a gyermekek komplex állapotfelmérése, nyomon követése, a személyiségükben bekövetkező pozitív változások elősegítése (értékelés legalább öt havonta)
- a kirándulásokon illetve a kulturális programokon való részvétel biztosítása
- felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről
- A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítása
- Családok Átmeneti Otthonával kapcsolat

6.2. A nevelőtestület együttműködése

Cél: a hospitálásra épülő együttműködés gyakorlatának kialakítása.

Feladat:

- egymás munkájának minél teljesebb megismerése
- az egymástól való tanulás megvalósítása
- az együttműködés fejlesztése, az információ áramlásának biztosítása.

6.3. A pedagógiai munka kiemelt területei

Feladatok:

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- az integráció támogatása, biztosítása mind a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, mind az SNI-s gyermekek esetében, a közösségbe való beilleszkedés segítése
- a tolerancia, segítőkészség kialakítása a többségi és az integrált „szereplőkben” egyaránt
- az esélyegyenlőség növelése, a szociális, vagy más téren megnyilvánuló hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységgel
- a hátrányok csökkentése, ezen belül:
 - differenciált egyéni fejlesztés (tehetséges gyermekek fejlesztése, felzárkóztató foglalkozás a rászorulóknak részére)

- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása (a viselkedéskultúra alakítása)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- családi életre és egészséges életmódra nevelés
- az igény kialakítása a szabadidő tartalmas eltöltésére (mozgás elsődleges szerepe)
- a szülőkkel együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése
- életvezetési tanácsok, illetve segítség felajánlása a szülőknek
- felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről.

Elvárások a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése során:

- a fejlődés láthatóan megvalósul
- a családok megbíznak az óvodában
- a normák, szabályok kölcsönös elfogadása, együttműködés, kölcsönös tisztelet.

6.4. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Az óvoda, fejlesztő programjának keretében – a gyerekek igényeihez igazodva- biztosítja az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a gyermek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, a gyerek számára szolgáltatásokat biztosítanak. Ezek az intézmények a következők:

- Menedékház Alapítvány Családok Átmeneti Otthona
- Kossuth Gyermekotthon
- Korai Fejlesztő Központ
- Újbudai Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye
- Védőnői, gyermekorvosi hálózat
- Kisebbségi önkormányzat illetve civil szervezetek

Fontos a folyamatos információáramlás az érintettek között. A gyermekekkel kapcsolatos adatokat csak az arra illetékes személyek kezelhetik, a titoktartási kötelezettség betartásával.

6.5. Az óvoda-iskola átmenet biztosítása

Az átmenetet elősegíti

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotás vágy szükségessé szintjének kialakítása)
- iskolaválasztás támogatása: az ismerkedés a körzetes iskolával, különböző programokon való részvétellel (pl. iskolai ünnepek, a tanító néni bemutatkozása, iskolai nyílt órákon való részvétel),
- Az érintett iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A kerületi iskolák tájékoztatóinak, nyílt napoknak faliújságon való kifüggesztése.
- A beiskolázás megbeszélése a szülővel (fogadóórák keretében),
- Utánkövetés legalább az általános iskola első évében.

XII. Az óvoda kapcsolatrendszere

A kapcsolattartás és koordináció részleteit az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

1. Szülői Közösséggel való kapcsolattartás

Az óvodai csoportok szülői munkaközösségi képviselőt választanak (SZMK). A képviselőt 2, max. 3 tagból áll. A csoportos SZMK- tagok alkotják az óvodai Szülői Szervezetet. A tagokból kerül megválasztásra a Szülői Szervezet elnöksége (annyi fővel, ahány óvodai épület van). Az elnökség 1 elnökből és tagokból áll. A Szülői Szervezetet (nem csak az elnököt) az óvodába járó gyermekek szüleinek 50%+1 fő szavazata szerint állítja fel a közösség. A Szülői Közösség ismeri és véleményezi az óvoda pedagógiai programját, házi-

rendjét, nevelési tervét, Szervezeti és Működési Szabályzatát. Véleményezi az óvodavezető pályázati anyagát.

Részt vállal a közösség, illetve az óvoda életét érintő események szervezésében.

A Szülői Szervezet működését a törvény, valamint az évenkénti SZSZ munkaterv szabályozza.

A Szülői Szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését az óvodában és a pedagógiai munka eredményességét.

A gyermekeket érintő bármely kérdésekben tájékoztatást kérhet az óvoda vezetőjétől és az e körbe tartozó ügyek tárgyalásában a Szülői Szervezet elnöke tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein az óvodavezetővel egyeztetett meghívás szerint.

A gyermekek nevelése, de különösen a sajátos nevelési igényű gyerek nevelése során számtalan alkalommal kerülhet krízishelyzetbe a szülő, ahol a szakmai segítség mellett kiemelt jelentőségű a szülőtársak támaszt nyújtó segítése.

2. Szülőkkel való együttműködés célja

Együttműködés alapelvei:

- Különböző szociokultúra tolerálása
- Szülői nevelési elvek tiszteletben tartása
- Információk bizalmas kezelése
- A partnerkapcsolat elfogadása
- Szülői jogok érvényesítése
 - véleményvezérlés
 - egyetértési
 - javaslattevési jogosultság

Együttműködés formái:

- Napi kapcsolattartás (kölsönös információ-csere)igény szerinti lehetőségek online formában.
- Évente kétszer fogadó óra keretében megtekinthetik a fejlődési naplóban rögzítetteket, és aláírásukkal igazolják a gyermekükről kapott tájékoztatást.
- A gyermekéről készült egyéni fejlesztési tervbe állandó betekintés biztosítása.

- A nyílt napokkal, rendezvényeken való részvétel biztosításával, a honlapon történő folyamatos tájékoztatással célunk a szülők megnyerése nevelési programunk számára.
- Különböző programok előkészületében és lebonyolításában való szülői részvétel:
 - ünnepek, rendezvények előkészítésében, lebonyolításában való részvétel
 - közös ajándékkészítés, udvarrendezés
 - a szülők aktív részvételével beszélő környezet kialakítás
 - óvoda és család együttes kirándulása
 - Jótékonyági vásár szervezése karácsony előtt
- szülői értekezletek,
- fogadó órák,
- nyílt hét,
- szülői pedagógiai kultúra fejlesztése érdekében szakkönyvek, programok ajánlása,
- tájékoztató az óvoda honlapjáról.

Kapcsolattartási lehetőségek, és feladatok az óvodán kívüli óvodai nevelés idején
(4. számú Melléklet).

Az együttműködés módszerei:

- előadás
- beszélgetés
- tájékoztatás
- vélemény csere
- látogatás
- gyakorlati segítség

Az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, és az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A szülői kérések teljesítése és a panaszkezelések mindenkor a szülői jogok és kötelességek figyelembe vételével, az intézményi működést meghatározó jogszabályok alkalmazásával, valamint a pedagógusok szakmai kompetenciájának biztosításával történik.

3. A telephelyek közötti kapcsolattartás

A telephelyek közötti kapcsolattartás részleteit az intézmény Szervezeti és Működési szabályzata tartalmazza.

A telephelyek közötti kapcsolattartás rendjét az éves munkaterv határozza meg, mely a szakmai és gazdasági területekre egyaránt kiterjed.

A gyors ügyintézés foganatosítása végett a telefonon történő megbeszélés a jellemző.

Az óvodavezetés ülései, az ott hozott döntések, a közös munka, az intézményi koordinált, egységes feladatellátás biztosítékai.

A nevelőtestület tagjai folyamatosan tájékozódnak a másik egységben zajló pedagógiai munkáról. Az óvodai dokumentumokat közösen hozzák létre. A munkaközösségek közös feladatai a biztosítékai ennek.

Az intézményegységek rendezvényein minden gyermek és alkalmazott részt vehet.

Az értekezleteken az összes egység eredményeiről és fő problémáiról beszámol a vezető, így folyamatosan tájékozottak vannak a nevelőtestület tagjai a másik egységben folyó munkáról.

A telephelyek pedagógus közösségének szakmai együttműködése

- közös nevelőtestületi értekezletek,
- hospitálások, az önértékelés alkalmai,
- megbeszélések,
- szakmai kirándulások,
- csapatépítő tréning,
- közös munkaközösségi foglalkozások,
- közös továbbképzések,
- közös értékelési csoportfoglalkozások,
- előadások szervezésére,
- az egységet érintő megbeszélések szervezése,
- a rendezvények idejének meghatározására,
- szülők kérésére, rendkívüli fogadóórák megtartására.

Az óvoda vezetőjét ezen ügyekben meg kell hívni vagy értesíteni kell.

4. Szakmai szolgálattal való kapcsolattartás.

Cél:

Az intézményben dolgozó pedagógusok számára szakmai segítség biztosítása.

Kapcsolattartók köre:

- óvodapedagógusok
- gyógypedagógusok
- óvodavezető

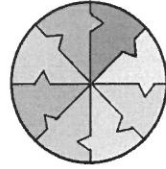
Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ

Kapcsolattartó: óvodavezető

A kapcsolat tartalma:

- A POK éves munkatervének, továbbképzési tervének, havi programterveinek megismerése, az érdeklődés szerinti részvétel biztosítása
- A POK könyvtárának, médiatárának használata
- Megjelenő igény szerint szakmai segítség kérése
- Szaktanácsadói támogatás igénylése
- POK munkatársak meghívása szakmai napjainkra

Az **Újbudai Pedagógiai Intézet** feladatkörét ellátó szolgáltató által nyújtott szakmai segítségk igénybevétele.

Óvodai Szakmai Centrumok

Szoros együttműködés az önkormányzati fenntartásban működő óvodák Szakmai Centrumjaival.

Óvodánk a Sajátos nevelési Igényű Gyermekek Együttnevelését Támogató Szakmai Centrum feladatait látja el kerületi szinten.

A TámPont Szakmai Centrum célja:

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésével kapcsolatos szakmai és koordinációs feladatok ellátása. Az intézményeken átívelő területgondozást a már meglévő szakmai és személyi feltételek alapján végezzük. Feladatunknak tekintjük - meghatározott keretek között - :

- 1) Koordinációs feladatok ellátása:
 - kerületi ellátottság és igények összehangolásába való bekapcsolódás (együttműködés az Újbudai Önkormányzat Humánszolgálati Igazgatóságának munkatársaival és a területileg érintett szakszolgálatokkal, valamint az együttnevelésben résztvevő kerületi intézményekkel)
 - kerületi továbbképzések szervezésébe bekapcsolódás (együttműködés a KözPont Újbudai Kulturális, Pedagógiai és Média 11 Kft pedagógiai szolgáltatásokért felelős munkatársaival)
 - kerületi és regionális szakmai napokba / programokba bekapcsolódás (együttműködés a területi POK munkatársaival)
 - hírlevél-figyelés / irodalomfigyelés (a tájékoztatás biztosításához)
- 2) Tájékoztatás (honlapunkon):
 - szakmai képzésekről, (akkreditált) továbbképzésekről
 - szakmai konferenciákról
 - szakmai rendezvényekről (pl. szakmai napok, bemutatók, kiállítások...)
 - szakirodalomról, és kapcsolódó szépirodalomról / filmekről
 - szakmai folyóiratokról, kapcsolódó cikkekről
 - jogszabályi környezetről
 - hasznos internetes oldalakról
- 3) Szakmai információk biztosítása:
 - szülőknak (érdeklődés alapján)
 - intézményeknek / kollégáknak (érdeklődés alapján)
 - Integrált nevelésről
 - Diagnózisokról
 - Fejlesztési javaslatokról
 - Fejlesztő módszerekről
 - A kivizsgálás protokolljáról
 - szakmai előadások / bemutatók tartalma
 - érzékenyítő programok szervezéséhez szakmai támogatás nyújtása
 - gyakorlati foglalkozások / ötletbörzék / esetmegbeszélések szervezése

4) Intézmények, szakterületek közötti kapcsolatteremtés – kapcsolattartás segítése:

(Külsős szakemberek bevonásával.)

- Hallgatók fogadása
- Hospitálási lehetőségek biztosítása
- Fórumok / szülőklub szervezése szülőknek
- Fórumok szervezése kerületi intézményeknek / pedagógusoknak
- Intézményi bemutatkozások / intézménylátogatások lehetőségének megteremtése
- Azonos együttnevelési feladatkört ellátó intézmények közötti szakmai kapcsolattartás kialakítása
- Fórumok szervezése a szakterületek közötti kapcsolatfelvétel / kapcsolattartás segítésére
- területi szakellátásokat biztosító szakemberekkel
- gyermekgyógyászati rendelések
- védőnői hálózat
- szakmai egyeztetés / kapcsolattartás segítése az együttműködő szakterületek munkatársai között
- Humán szolgálati igazgatóság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat intézményei
- Újbudai Humán Szolgáltató Központ – Család és Gyermekejöléti Szolgálat és Központ; Gyámügyi Hivatal
- Alapítványi (pl. Budapesti Korai Fejlesztő Központ, Nemzetközi Gyermekmentő Alapítvány, Cseperedő Alapítvány...) és civil szervezetekkel (pl. AOSZ, ÉFOÉSZ...)

5. **Pedagógiai szakszolgálat igénybevétele**

Célia:

Az alapellátáson túl minden gyermek számára biztosítja a hozzáférést a fejlődési sajátosságai miatt szükségessé váló speciális ellátásra / fejlesztésre / megsegítésre.

Kapcsolattartók köre:

- óvodapedagógusok

- gyógypedagógusok
- óvodavezető

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye

Nevelési tanácsadás, Iskolaérettségi vizsgálat

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, és az adott nevelési évre a munkatervben megbízott óvodapedagógus, csoportos óvodapedagógusok

A kapcsolat tartalma: a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, valamint tanácsadás nevelési kérdésekben.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, szülői értekezleten való részvétel.

A kapcsolattartás formája elsősorban eseti, mely kiterjed

- a gyermek fejlettségével, személyiségével, magatartásával összefüggő szakvélemény megkérésére
- az iskolai alkalmasság, felkészültség megállapítására
- a gyerekek Nevelési Tanácsadás körében történő fejlesztésére, foglalkozására
- az óvodavezető, az óvodapszichológus konzultációs kapcsolatot tarthat Pedagógiai Szakszolgálattal a vizsgálatra küldött, vagy fejlesztő foglalkozásokon résztvevő gyermekekkel kapcsolatban.

Gyakoriság: nevelési évenként a beiskolázást megelőzően, illetve a pszichológus, logopédus és óvodapedagógusok jelzése alapján szükség szerint.

- **Logopédiai ellátás**

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, és az adott nevelési évre a munkatervben megbízott óvodapedagógus, csoportos óvodapedagógusok.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, fejlesztés, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, szülői értekezleten való részvétel.

Az óvoda ingyenes logopédiai szolgáltatását a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézményének logopédusa biztosítja, a fenntartó által megállapított óraszámban elsősorban az iskolába készülő nagycsoportosok számára.

Gyakorlás: A logopédus rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, konzultáció, információ átadás, a logopédiai ellátás eredményessége érdekében. Értékelése a nevelési év végén.

- ***Pszichológiai ellátás***

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, és az adott nevelési évre a munkatervben megbízott óvodapedagógus, csoportos óvodapedagógusok.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, fejlesztés, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, szülői értekezleten való részvétel.

Óvodai nevelésben résztvevő valamennyi gyermek pszichológiai ellátását intézményünk saját óvodapszichológusai látják el.

Gyakorlás: Az óvodapszichológus rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, konzultáció, információ átadás, a pszichológiai ellátás eredményessége érdekében. Értékelése a nevelési év végén.

- ***Utazó gyógytestnevelő***

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, vezető helyettesek és a nagycsoportos óvodapedagógusok.

A kapcsolat tartalma: Az ortopédiai szűrést a fenntartó az - eddigiek szerint- továbbra is egyéni megbízási szerződés keretében biztosítja. A szakorvos az ötödik életévüket betöltött gyermekeknél, ha az szükséges, javaslatot tesz gyógytestnevelésre, mely feladatot utazó gyógytestnevelő látja el.

A kapcsolat formája: évenkénti szűrés, kölcsönös tájékoztatás, szülői értekezleten való részvétel.

A kapcsolattartás formája: a szűrés alapján javasolt gyermekek mozgásfejlesztése, heti két alkalommal, az óvoda tornatermében.

Gyakorlás: nevelési évenkénti ortopédiai szűrés, fejlesztés heti rendszerességgel

Fóvárosi Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsági Tagintézményei

Szakértői vizsgálat / utánkövetés

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, és az érintett gyógypedagógus, csoportos óvodapedagógusok

A kapcsolat tartalma: a sajátos nevelési igényű gyermekek pedagógiai vizsgálata, fejlesztési javaslat és intézménykijelölés, a beiskolázás segítése

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, (gyógy) pedagógiai vélemény írása

A kapcsolattartás formája elsősorban eseti, mely kiterjed

- a gyermek sajátos nevelési igényével összefüggő szakvélemény megkérésére
- az iskolai alkalmasság, felkészültség megállapítására; intézménytípus meghatározása, intézménykijelölés
- az óvodavezető, a gyógypedagógus konzultációs kapcsolatot tarthatnak a Pedagógiai Szakszolgálattal a vizsgálatra küldött gyermekekkel kapcsolatban

Gyakorlás: nevelési évenként a beiskolázást megelőzően, szakértői javaslat / jogszabályi előírásnak megfelelően, illetve a gyógypedagógusok, az óvodapszichológus, logopédus és óvodapedagógusok jelzése alapján szükség szerint.

Újbudai Humán Szolgáltató Központ – Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ;

Gyámügyi Hivatal

Kapcsolattartó: függetlenített óvodavezető-helyettes, illetve egyeztetést követően a gyermekvédelmi felelős.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása, prevenció.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel segítség kérése a Gyermekjóléti Szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

- a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése - ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda megkeresésére a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen,
- esetmegbeszélés - az óvoda részvételével a szolgálat felkérésére,
- közös intézkedési terv kidolgozása a hátrányos helyzet csökkentésére, prevenciójára,
- szülők tájékoztatása (a Gyermekjóléti Szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése), lehetővé téve a közvetlen megkeresését.

- **A Gyermejköltési Központ** munkatársa a kiscsoportos gyermekek szüleinek tájékoztatást tart a szolgáltatásairól, köztük az óvodai szociális segítő tevékenységről, melynek során elsődleges szempont az óvoda kapcsán a segítség és a segítség eszköztárának kialakítása, továbbá az új rendszer mihamarabbi bevezetése annak érdekében, hogy a veszélyeztetett gyermekek minél hamarabb kiszűrhetőek legyenek, és veszélyeztetett helyzetük megszűnjön.

Gyakoriság: nevelési évenként minimum 2 alkalommal, illetve szükség szerint. A gyermekvédelmi feladatok kompetencia elvű meghatározását az óvoda pedagógiai programja tartalmazza.

6. Társintézményekkel való kapcsolat

Az intézmény a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a beiskolázás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel.

A kapcsolattartás és koordináció részleteit az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Egészségügyi szolgáltatók: óvoda orvosa, védőnője, gyermekfogász, az ellátás a hatályos jogszabályok szerint történik.

Általános Iskola: tanítók, óvodapedagógusok együttműködése az iskolába kerülő gyerekek érdekében, kölcsonős iskola, illetve óvodalátogatás, iskolába került gyerekek utánkövetése.
Bölcsőde: óvodába kerülő gyermekek megismerése bölcsődei közegben, gondozónók véleményének figyelembevétele, bölcsődének visszajelzés a gyerekek óvodai életéről, gondozónók látogatása az óvodába.

XI. kerület óvodái: kölcsonős kapcsolat, Szakmai Centrumokkal való kapcsolattartás, a Sajátos nevelési Igényű Gyermekek Együttnevelését Támogató Szakmai Centrum működtetése

A Budapesti Korai Fejlesztő Központból illetve más, hasonló intézményből rendszeresen fogadunk SNI-s gyermekeket. Az általuk kiállított pedagógiai vélemény nagyban segíti munkánkat. Nyitottak vagyunk a szakmai konzultációkra illetve az után követésre. Visszajelzést igény esetén adunk, illetve a kontrollra érkező családtól kap a Központ.

- Újbudai Montag Imre Általános Iskola, Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény:

sajátos nevelési igényű gyerekeink nagy része itt folytatja tanulmányait, a kölcsönös hospitálás az ő beilleszkedésüket segíti. Az intézmény óvodai részlegével is folyamatos munkakapcsolatban állunk, az SNI gyermekek számára az átjárás mindkét irányba biztosított.

7. A program megvalósítását szolgáló egyéb kapcsolatok

- Gyermek programokat ajánló kulturális intézmények, szolgáltatók
- Alapítványok kuratóriumai
- Újbuda Német Önkormányzata
- Egyházak
- Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás

8. A fenntartó- Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatával- való kapcsolat

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, mely kiterjed

- az intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására
- az intézmény alapdokumentumainak szükség szerinti módosítására
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére
- az intézmény gazdálkodási, törvényességi ellenőrzésére
- a program alapján végzett értékelések nyilvánosságra hozására

A kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás
- beszámolók, jelentések
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten, való részvétel
- a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása
- speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához, szakmai munkájához kapcsolódóan
- statisztikai adatszolgáltatás
- az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése

9. Az óvoda külhoni kapcsolatai

A jövőben törekszünk arra, hogy a Kárpát-medence magyar nyelvű óvodaintézményeivel, lehetőség szerint, kapcsolatokat építsünk ki.

Teveink közt szerepel német nemzetiségi területen, magyar óvodaintézmény felkeresése, kapcsolat kiépítése és ápolása.

Kerületünkön és jelenlegi testvérvárosaikon keresztül is elindíthatunk óvodaintézmények közötti szakmai kommunikációt, tapasztalatcserét, elsősorban a jó gyakorlatok megismerése céljából.

XIII. A pedagógiai munka dokumentációi - a gyermekek fejlettségi

állapotának mérése

A pedagógiai dokumentáció célja:

A pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerének megjelenítése, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

Az óvodapedagógus feladata:

A pedagógiai program cél és feladatrendszere mentén logikusan építse fel a különböző tevékenységeket, kötetlen és kötött foglalkozásokat.

Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók terén

- A pedagógiai munka napi gyakorlata összhangban legyen az éves, valamint a kapcsolódó projektervezésben foglaltakkal.
- Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves ütemterv), tanulási-tanítási egységekre (pl.: tematikus terv, projektterv) és tevékenységekre (pl. játék - és munkatevékenység) bontva tervezni meg.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.

- Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.
- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.
- A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.
- Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, interaktív tábla, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.
- Használja a szociális tanulásban rejülő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.
- Alkalmazza a differenciálás elvét.
- A hatékony tervezés érdekében együttműködik a kollégákkal, gyakornok esetén a mentorral.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

1. Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok

- Az óvodai nevelés országos alprogramja (Alaprogram)
- A Kelenvölgy-Örmezei Óvoda Háromszögletű kerek erdő Pedagógiai Programja, valamint a telephelyek saját hatáskörben - nevelőtestületi határozattal elfogadott - és a program mellékletében elhelyezett kiegészítő szakmai anyagai.
- A Kelenvölgy-Örmezei Óvoda Önértékelési Programja

- A Kelenvölgy-Örmezei Óvoda mindenkori Éves Munkaterve, mely komplex módon a teljes szakmai szervezetre, azon belül pedig nyomon követhetően az egyes telephelyekre, személyekre vonatkozó – a pedagógiai program adott évben megvalósítandó – céljait és feladatait tartalmazza

2. Csoportszintű pedagógiai dokumentumok

- **Digitális csoportnapló; a gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési programja, melynek tartalma:**

- a csoportnapló nyitó lapja
- gyermekek neve és jele
- gyermekcsoport összetételére, létszámára, a csoport működésére vonatkozó adatok
- a nevelési évben tanköteles korú gyermekek névsora
- javasolt napi és hetirend
- Fejlesztési ütemtervek: a tevékenységekben megvalósuló tanulás - projekt terv, értékelés
- feljegyzés a csoport életéről
- éves nevelési terv
- Hivatalos ellenőrzések
- speciális fejlesztésben résztvevő gyermekek névsorai
- óvó-védő szabályok
- esemény terv, élményszerző tevékenységek
- szülővel való kapcsolattartás dokumentációi
- befogadási terv
- a csoport szokásrendszerének tervezése; időkerete: 1 nevelési év
- a csoport szokásrendszerének értékelése; időkerete: ½ nevelési év
- projekt tervek
- éves kalendárium
- szülői nyilatkozatok, elérhetőségek

- balesetek nyilvántartása
- gyermekvédelmi intézkedések

Azokat a területeket, melyek a környezetvédelmet érintik, zöld színnel jelenítjük meg terveinkben.

- Felvételi és mulasztási napló; időkerete: naponta
- A gyermekek fejlettségállapotának mérése - Egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentuma – Digitális fejlődési napló A nyomon követésnek sok féle módja ismert, ez a fejlődési napló a gyermekek széles körű megismerésén alapuló, kompetenciáik figyelembe vételét előtérbe helyező, szöveges és kódolós rendszer. Célja a gyermekek megfigyelése és a megismert képességekre alapozott fejlődés differenciált segítése.

- A Fejlődési napló legfontosabb jellemzői, az óvodapedagógusok feladatai:

Megfigyelési szempontok:

- érzelmi-akaratú élet, szocializáció,
- téri tájékozódás
- testséma
- értelmi fejlettség
- beszédfejlettség
- finommotorika
- mozgás
- iskolaérettség mutatói
- A mérési és értékelési eredmények felhasználása elengedhetetlen a fejlesztés során, a saját pedagógiai gyakorlatában.
- Az értékelés a további fejlesztés kiindulópontjaként, egyéni fejlesztési tervként értelmezendő.
- A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi, évente két alkalommal rögzíti.
- A fejlődési naplóba minimum félévente elhelyezésre kerül 1-1- gyermeki produktum.
- Indokolt esetben kezdeményezi a szülőnél a szakszolgálat igénybevételét
- A gyermek értelmi, beszéd-, mozgásfejlődésének eredményét szükség szerint – de legalább félévenként – rögzíti.

- Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.
- Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Módszertani ajánlás a fejlődési napló vezetéséhez:

- Cél, hogy a nyomon követés a mindennapok tevékenységeibe beágyazva realizálódjon.
- A gyermekek fejlettségi állapotáról szóló szülői beszélgetések (fogadó óra) tartalmát a fejlődési napló bejegyzéseire szükséges alapozni.
- A szülő az e-mailben elküldött fejlődési naplót megtekinti és válaszában jelzi elfogadását, esetleges kérdéseit.

Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése terén

- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
 - Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
 - Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
 - Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.
 - Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
 - Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.
- A pedagógiai dokumentumok elkészítése (tervezés, értékelés) és a tartalmak megvalósítása során – szükség szerint – elengedhetetlen a pedagógusok egymással, és a pedagógiai munkát segítő kollégákkal (pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal, fejlesztőkkel, gyógypedagógussal, óvodapszichológussal) történő együttműködése.

3. Gyógypedagógiai dokumentáció

- Dokumentumok:

- Szakértői javaslat
- Egyéni fejlesztési tervek (félévre)
- Kiscsoportos foglalkozások éves foglalkoztatási terve
- Óvodapedagógusok által tartott gyógypedagógiai fejlesztések havi terve
- Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátás egyéni fejlődési lap külvív – belív
- Forgalmi napló
- Felmérések
- Félévi / év végi értékelés
- Fogadóórák feljegyzései
- Dokumentációért felelős pedagógus:
 - A szakértői javaslatokat az az iktatást követően az intézmény irattárában tárolják. Másolatot kapnak a gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, óvodapszichológus és a csoportban dolgozó óvodapedagógusok.
 - Az egyéni fejlesztési terveket a gyermekek fejlesztését koordináló (és végző) gyógypedagógus(ok) készítik el az év eleji felmérés és a szakértői javaslat figyelembevételével.
 - A három hónapra készítendő egyéni fejlesztési tervek tartalmi: gyermek neve, születési ideje, óvodai csoportjának neve, szakértői vizsgálat helye és időpontja, fejlesztendő területek felsorolása. Az egyes foglalkozások vonatkozásában: Feladat, tevékenységek, eszközök, gyakoriság, eredmények bemutatása.
 - A kiscsoportos gyógypedagógiai foglalkozások foglalkoztatási tervét a csoport ismeretében a foglalkozást vezető gyógypedagógus állítja össze.
 - Az (utazó) gyógypedagógusok vezetik a gyermekek Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátás egyéni fejlődési lapjának külvív – belíveit (külön a logopédiai munkával, külön a komplex gyógypedagógiai fejlesztéssel kapcsolatos órákat). A nevelési év végén a belíveket - típusonként összetűzve - a gyermek naplójának külvívéhez csatolják a fejlesztési tervekkel együtt.

- Az óvodapedagógusok által végzett gyógypedagógiai fejlesztések koordinálását havi tervek készítésével a gyermek fejlesztéséért felelős gyógypedagógus végzi. A fejlesztést a tervben szereplő területen, a tervben szereplő javasolt eszközökkel a csoportos óvónók végzik. Tevékenységüket az Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátás egyéni fejlődési lap belívén vezetik, minden alkalom és a hiányzások feltüntetésével. A nevelési év végén a belíveket összetűzve a gyermek naplójának külvívéhez csatolják a fejlesztési tervekkel együtt.
- Az év eleji felmérés eredményét és az ennek figyelembevételével készült fejlesztési tervet a szülővel a gyógypedagógus megismerteti. A szülő a megismerés tényét aláírásával igazolja. A felmérések eredményeit, fogadóórák feljegyzéseit a gyermek anyagához csatoltan kezelik a gyógypedagógusok. A fejlesztési tervek az Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátás egyéni fejlődési lapjának részét képezik.
- A gyógypedagógusok félév- és év végén írásos értékelést készítenek, és azt a szülővel ismertetik, számára átadják.
- Dokumentáció elérhetősége és megőrzése
 - A gyermek fejlesztésével kapcsolatos dokumentáció kezelése és megőrzése a jogszabályi környezetnek megfelelő módon történik.
 - A gyermek anyagába a szülőknek betekintési joguk van. Kérésükre fogadóóra biztosítható igényük szerint és pedagógiai véleményt kérhetnek, amennyiben kivizsgálásra, kiegészítő terápiához vagy másik intézmény kereséséhez erre szükségük van.
 - A gyermek fejlesztésével kapcsolatos dokumentáció valamennyi, a gyermek ellátásában résztvevő pedagógus számára elérhető. Kezelése döntően a gyógypedagógiai munka része, ám a dokumentáció tárolása, elérhetőségének biztosítása, ellenőrzése a gyermek nevelését felvállaló intézmény feladata. A dokumentáció az érintett telephelyről nem vihető ki. Biztonságos tárolását – a személyiségi jogok védelmét – az intézmény köteles szavatolni.
 - A foglalkoztatási terveket a szakértői javaslatokhoz és a gyermek fejlesztését dokumentáló naplókhoz hasonlóan kell megőrizni.

XIV. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Nevelőtestületünk az eddigi elvek mellett fontosnak tartja az alábbiak megfogalmazását és azok betartását.

1. A gyermekek nevelése terén:

Gyermekközpontúság

A gyermekközpontú szemlélet megvalósulását segítő szükségletetekhez igazodó pedagógiai hatásrendszer „elemei”

A gyermekközpontú szemlélet nem más, mint egy olyan tudatos beállítottság, mely áthatja az óvodában megvalósuló pedagógiai folyamatokat.

E szemlélet érvényesüléséhez elengedhetetlen a gyermek individualizált támogatása, a gyermek igényeiből kiinduló, fejlődését támogató körülmények megteremtése, a szükségleteihez igazodó pedagógiai eljárások, módszerek folyamatos alkalmazása. Ezeknek a hatásoknak, a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából hangsúlyozott jelentőségük van.

A gyermek fejlődésének támogatása:

az életkori és egyéni sajátos szükségleteihez való igazodásból indul ki, a gyermeki szabad játék elsődleges szerepét helyezi előtérbe, hangsúlyosan azt közvetíti, hogy a gyermek minden tevékenysége belőle indul ki, és ehhez igazodik minden támogató módszer, és minden őt érdeklő eszköz is

A fejlesztés-tanulás és a nevelés irányításának, a fejlődés elősegítésének módjai között

elsődlegesek:

- szükségletkielégítés, differenciált-személyes bánásmód alkalmazásának kiemelt jelentősége
- a szabad játék feltételeinek biztosítása
- a szabad mozgás lehetőségének biztosítása az egész nap folyamán
- indirekt hatásrendszer alkalmazása
- önállóságra nevelés (szabadság / önkibontakozás megtámogatása)
- a pedagógus személyisége, különféle szerepei:
 - a gyermeket körülvevő tárgyi környezet kialakítása
 - az óvodapedagógus személyisége

- az óvodapedagógus attitűdje
- az óvodapedagógus szerepei
- a csoportban dolgozó team együttműködésének jelentősége
- az óvodapedagógus fejlődést elősegítő pedagógusi teendői, amelyek elősegítik, amelyek kedveznek az értékek beépülésének:
- a folyamatos, rugalmas napirend biztosítása
- párhuzamos tevékenység szervezés - amely az egyéni fejlődés elősegítésének szervezeti formája
- a projekt szellemű óvodai élet megszervezése - mely az egyéni fejlődés elősegítésének szervezeti formája
- csoportmunka - kooperatív tevékenység szervezés
- párban történő tevékenység szervezés
- egyéni tevékenység szervezés

A felsorolásból egyértelműen érezhető, hogy a gyermek szükségleteihez igazodó pedagógiai módszerek alkalmazását részesítjük előnyben a gyermekek mindenek feletti álló érdekében.

2. A pedagógusok elhivatottságának és pályán maradásának megerősítése terén:

- A pedagógusok lelki egészségének megőrzése.
- A dolgozók munkájukkal emeljék az óvoda szakmai színvonalát.
- A közös cél érdekében jó hangulatú együttműködő közösség kialakítása.
- A nevelőtestület tagjai legyenek motiváltak a szakmai munkában.
- Minden pedagógus legyen képes önálló vélemény formálására, szabatos megfogalmazására.
- Partnereink kölcsönös tisztelete és elfogadása.
- Arányos teherviselés.
- Egyenlő elbírálás.
- Egymás segítése.
- Etikai kódex rendelkezéseinek betartása és betartatása

3. Az óvodapedagógusokkal szembeni elvárások a kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás terén:

- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- Tudatosan elősegíti a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- Önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Panaszkezelésében betartja a szolgálati utat és kiemelten figyelembe veszi a Nemzeti Pedagógus Kar Etikai Kódexének előírásait.

Legitimációs záradék, érvényességi rendelkezés, nyilvánosság

Az óvodavezető jóváhagyását követően a kihirdetés napjától lép életbe és visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot 2022. szeptember 1-től szükséges bevezetni. Ezzel egy időben hatályát veszti a 2/2019. verziószámú, 2022.04.21-én 15/2022 határozatszámmal elfogadott 653/66-2022 iktatószámú „Háromszögletű Kerek Erdő Pedagógiai Program”.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, évente az elégedettség vizsgálatok eredményeivel (gyermeki, szülői, alkalmazotti), öt évente bevéálás vizsgálattal, valamint az intézményi önértékelés és éves beszámolók keretén belül.

Az intézményben működő szakmai munkaközösségek a nevelési év végén – az éves beszámoló részeként - írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok, feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- Óvodavezető
- A nevelőtestület tagja/tagjai
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója.

A Függelékek módosítására – a változások függvényében – aktuálisan, de szükség szerint évente kerül sor, melynek határideje: az adott év augusztus 31.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvoda vezetője hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető szakmai szabályozó dokumentum.

Egy – egy példánya a következő személyeknek, illetve intézményeknek tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,

- Óvoda honlapján,
 - KIR közzétételi listáján.
- A dokumentum másolati példánya minden óvodában, a szülők és látogatók számára elérhető formában az irodákban kerül elhelyezésre, ahol óvoda nyitvatartási idejében bárki megtekinthet.

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, az irodákban az óvoda nyitvatartási idejében megtekinthető.

A fentiekben túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatosan kérdéseket tehet fel bárki az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontját a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

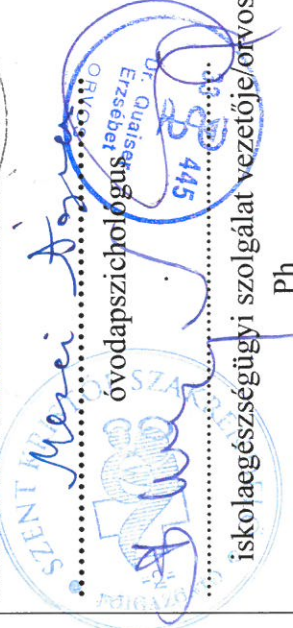

Budapest, 2022. 04.21.

Láng Hanna
Láng Hanna
óvodavezető

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADEK

<p>A Pedagógiai Programot készítette: <u>Az intézmény vezetője</u></p>	<p>Dátum: 2022.04.21</p> <p> Intézményvezető aláírása</p> <p></p>
<p>Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakról a nevelőtestületi elfogadás előtt <u>tájékoztatást kaptak.</u></p>	<p>Dátum: 2022.04.21</p> <p> A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében aláírás</p>
<p>A Szülői Szervezet, a módosított Pedagógiai Programról magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a <u>tájékoztatást megkapta.</u></p>	<p>Dátum: 2022.04.21</p> <p> Szülői Szervezet nevében aláírás</p>
<p>Újbuda Német Nemzetiségi Önkormányzata a Pedagógiai Program elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott <u>véleményezési jogát</u> korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával a <u>gyakorolta.</u></p>	<p>Dátum: 2022.</p> <p> Nemzetiségi Önkormányzata nevében aláírás P.H.</p>
<p>Az óvoda vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásához <u>beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét</u></p>	<p>Dátum: 2022. <u>04.21.</u></p> <p> iskolaegészségügyi szolgálat vezetője/ orvos Ph</p>
<p>A nevelőtestület magasabb jogszabályban meghatározottak alapján a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat <u>közreműködésével készítette el.</u></p>	<p>Dátum: 2022.</p> <p> iskolaegészségügyi szolgálat vezetője/ orvos Ph</p> <p></p>

A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében <u>véleményezte</u> , szakmai javaslatait a Pedagógiai Program elfogadása előtt megtette.	Dátum: 2022.04.21 <i>Ópukli. Székely</i> szakmai munkaközösségvezető
Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület döntési hatáskörében elfogadta.	Dátum: 2022.04.21 <i>Gyöngyi Péter</i> Nevelőtestület nevében aláírás
Pedagógiai Programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban meghatározottak alapján jóváhagyta.	Dátum: 2022.04.21 <i>Kalug Klára</i>

Melléletek

- 1. Melléklet** : Szakirodalom
- 2. Melléklet** : A székhely és telephelyek műveltségtartalma
(II.fejezet/11.oldal)
- 3. Melléklet** : A Neszmélyi Úti Óvoda székhelyen és telephelyen megvalósuló együttnevelés
(X.fejezet/106.oldal)
- 4. Melléklet** : Lehetőségek és feladatok az óvodán kívüli óvodai nevelés idején
(XI.fejezet/125.oldal)

1. számú Melléklet – Ajánlott szakirodalom

A nevelőtestület tagjai számára ajánlott szakirodalom és egyéb források

Programunk megvalósításához, illetve a telephelyek speciális műveltségterületekhez illeszkedő ajánlott irodalom a nevelőtestület minden tagja számára.

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Pedagógiai Lexikon I-VI.(Akadémiai Kiadó Budapest 1976)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában (1992)
- Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban
- Dr. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógiai munkában (Budapest 1996)
- Óvónők Kincsestára
- Dr. Tótszőllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
- Perlai Rezsóné: Az óvodáskor fejlesztő játéka
- Perlai Rezsóné: Matematikai nevelés, gondolkodásfejlesztés az óvodában
- Deliné Fráter Katalin: Lépésről-lépésre Óvodafejlesztő Program. Dr. Deli Imre Hajdúböszörmény, 1997.
- Frans Calgren: Szabadságra való nevelés
- Varanka Zoltánné: Az óvodai nevelés és tanulás tervezése a csoportnaplóban
- Forrai Katalin: Ének az Óvodában (Zeneműkiadó Budapest 1975)
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában (Zeneműkiadó Budapest 1980)
- FPI: Mindig a gyerekkel van a baj? (Egyéni bánásmód óvodai alkalmazása)
- Mérei Ferenc –V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan
- Dr. Ranschburg Jenő: Félelem, harag, agresszió
- Dr. Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia
- Aszalai Anett, Horváth Judit, Horváthné Csapucha Klára, Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek feltétlenül észre kell vennie (Flaccus Kiadó, 2009)
- Vekerdy Tamás: Kérdezz! Felelek... (Park kiadó, 1999)
- Vekerdy Tamás: Kérdezz! Felelek... 2 (Park kiadó, 2002)
- Papp János: Képességfejlesztés - képességmérés az óvodában (Didakt Kiadó, 2010)

Sajátos Nevelési Igényű gyermekekkel kapcsolatos ajánlott irodalom

szerző / sorozat	cím	kiadó (ismert kiadás)	kiknek ajánlott			
			Autizmus spektrum	fogyatékos	BTM	fogyatékos
Attwood, Tony	Különös gyerekek	Animus; Bp. 2002.	?			
Attwood, Tony	Az Asperger-szindróma kézikönyve	Animus; Bp. 2015.	?			
Autizmus füzetek	Autisztikus viselkedésproblémáinak kezelése	KAPOCS; Bp. 1997. VI.	?			
Baron-Cohen, Simon, Bolton, Patrik	Autizmus	Osiris zsebkönyvtár - Osiris, Bp. 2000.	?			
	Boardmaker (képszerkesztő program)	Mayer-Johnson (www.mayer-johnson.com)	?	?	?	?
Bogdashina, Olga	Valódi színek (Érzékelés és észlelés az autizmus spektrum zavarokban)	Geobook, 2008.	?			
Davis, Julie - Balázs Anna	Autista a testvérem?	KAPOCS; Bp. 1998.	?			
De Clercq, H.	Mama, ez itt ember vagy Állat? - könyv az autizmusról	Kapocs, 2007.	?			
Frith, Uta	Autizmus - a rejtély nyomában	KAPOCS; Bp. 1991.	?			
Howlin, P. - Baron-Cohen, S. - Hadwin, J.	Miként tanítsuk az elme olvasását autizmussal élő gyermekeknek?	KAPOCS, 2007.	?			
Janoch Mónika	Viselkedésproblémák megelőzése és kezelése autizmus spektrum zavarokban	KAPOCS	?	?	?	
Jordan, R.	Autizmus társult értelmi sérüléssel	Kapocs, 2007.	?			
Kálmán Zsófia	Mással-hangzók (Az augmentatív és alternatív kommunikáció alapjai)	Bliss Alapítvány, 2006.	?			?
Mesibov, G. B. -	Az autizmus spektrum zavarok	Kapocs, 2008.	?			

szerző / sorozat	cím	kiadó (ismert kiadás)	kiknek ajánlott			
			Autizmus spektrum	fogyatékosok	BTM	fogyatékosok
Shea, V. - Schopler, E.	(TEACCH)					
Moor, Julianna	Hogyan játszunk és tanuljunk autista gyerekekkel	Animus, 2009.	?			
Notbohm, E.	Tíz dolog amit minden autizmussal élő gyermek szeretné, ha tudnál	Geobook Hungary Kiadó, 2009	?			
Őszi Tamásné (szerk.)	Babzsák fejlesztő program	KAPOCS, 2011.	?			
Peeters, Theo	Autizmus	KAPOCS; Bp. 1997.	?			
Quill, K. A.	Tedd-nézd-hallgasd-mondd (szociális és kommunikációs intervenció autizmussal élő gyermekek számára)	KAPOCS, 2009.				
Schopler, Eric (szerk)	Életmentő kézikönyv szülőknek	KAPOCS; Bp. 2002.	?			
Rosta Katalin	Add a kezed!	Logopédiai Kiadó; 2006.		?		
Alfred Zukrigl	Balkezes gyerekek				?	
Bécsi-Erdeifegyver és mások	Kézikönyv a sajátos nevelési igényről és az integrációról		?	?	?	?
Benczúr-Bernolák	Felelős vagyok érte					?
Dr Buday József	Értelmi fogyatékos gyermeke testi fejlődése			?		
Whitehouse-Pudney	Mindjárt felrobbanok! gyerekek indulatkezelési problémáinak megoldása	GEOBOOK			?	
Ernst J. Kiphard	Az ügyetlen gyerekek					?
Huba Judit	Pszichomotoros fejlődés és fejlesztés			?		
Huba Judit	Pszichomotoros fejlesztés gyakorlati kézikönyve			?		
Quinn-Stern	Lassíts egy kicsit!				?	

szerző / sorozat	cím	kiadó (ismert kiadás)	kiknek ajánlott			
			Autizmus spektrum	fogyatékosá	BTM	fogyatékosá
	Feladatgyűjtemény ADHD-s gyermekek számára					
S-P Bryson	A gyermeki elme			?	?	?
Sally G. Blythe	Reflexek, tanulás és viselkedés	Medicina 2006	?	?	?	?
Sally G. Blythe	A kiegyensúlyozott gyermek	Medicina 2009		?	?	?
Gilles Diederichs	Játékos koncentráció	Bookline Könyvek 2015		?	?	
Gilles Diederichs	Játékos relaxáció	Bookline Könyvek 2015		?	?	
Lori Lite	A Vidra-öböl - Relaxációs mesekönyv	Kulcslyuk Kiadó 2014		?	?	
Lori Lite	A dühös polip - Relaxációs mesekönyv	Kulcslyuk Kiadó 2014		?	?	
Lori Lite	Buborékreptetés - Relaxációs mesekönyv	Kulcslyuk Kiadó 2015		?	?	
Földi Rita	A hiperaktivitás organikus és lelki hátterre	Comenius 2005			?	
Pauli-Kisch	Amíg nem késő! Hogyan ismerhető fel időben a figyelem- és mozgászavar?	Deák és Társa Kiadó 2007			?	
Illés Györgyi	Beszéd utca 3	Naphegy Kiadó 2010				?
Gósy-Imre	Beszédpercepció fejlesztő modulok	Nikol Kkt 2007				?

Környezeti neveléssel kapcsolatos ajánlott irodalom

- Környezettudatosság az óvodában - „Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak!” Oktatási segédanyag az informális környezeti nevelésről óvodapedagógusoknak
- Adorján Rita: Magonc-természetismereti játékok az erdőben. MKNE, Bp., 2004
- Babodi Béláné: A környezetismereti foglalkozások módszertana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996
- Bihariné dr. Kreskó Ilona: Környezeti nevelés az erdőben. Öko-Fórum Alapítvány, Bp., 2006
- Csalló Attila: Hulladék-Suli, Oktatócsomag. Komáromi Nyomda és Kiadó Kft. 2004

- Drexler Szilárd: Madarász Suli Füzetek: Egy velünk élő világ az erdő. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Környezeti Nevelési Hálózat kiadványa, Bp., 2001
- Fehér Anna: Játszunk? Természetesen! (A világ befogadásának elérhetősége 1.). sulinova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp., 2006
- Gyöngyössi Péter: Természetről természetben (Környezeti nevelés a gyakorlatban). Kerekerdő Alapítvány, Szombathely, 2001
- Hatvani Környezetvédő Egyesület kiadványa: Az elvesztett szivárvány (mesék a környezetvédelemről)
- Kanczler Gyuláné: Hulladékgazdálkodásról óvodapedagógusoknak. (Oktatási segédkönyv)
- Kanczler Gyuláné: Környezeti nevelés az erdőben a művészetek eszközeivel. Öko-Fórum Alapítvány, Bp., 2002
- Óvodai Módszertani Füzetek: A külső világ tevékeny megismerése játékgyűjtemény. 1999
- Tímár Gábor, Neumayer Éva: Természetismereti játékok (www.magosfa.hu)
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Kerek egy esztendő: Tél
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Kerek egy esztendő: Tavasz
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Kerek egy esztendő: Nyár
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Kerek egy esztendő:Ősz –Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben
- Zsámboki K.-Eperjesy B.: Az óvodai élet építőkövei- Témaötletek, projektvázlatok, éves tervek
- Ácsné Borsos Mária: Környezeti játékok gyűjteménye
- Labancz Györgyi (szerk.) : Óvodások környezeti nevelése
- Balászné Szűcs Judit, Szaitzné Gregorits Anna: Szabadon, játékosan, örömmel - A komplex foglalkoztatás kézikönyve (Szort Bt., 1998)

Német nemzetiségi neveléssel kapcsolatos ajánlott irodalom

- Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten Budapest, 1995
- Talabér Ferencné: Spiel mit dem Wort, Spiel mit der Sprache OKI, Budapest, 1998
- Manzné dr.Jäger Mónika: „Ich sag’ dir was!”
- Interneten: Goethe-Institut Ungarn-Konceptiók és anyagok
 - www.nyelvbirodalom.hu
 - www.spielstunde.eoldal.hu
- Barbara Cratzius: Uns gefällt die Winterzeit
- : Uns gefällt die Frühlingszeit
- : Uns gefällt die Sommerzeit
- : Uns gefällt die Herbstzeit
- : Uns gefällt die Weinachtszeit / Herder Freiburg-Basel –Wien 2001./

- Neue Wege der Sprachförderung Teil 1,2,3/Don Bosco Verlag /
- Loht- Sailer: Mein Kindergartenjahr /Ravensburger Buchslag 1996./
- Brigitte Willmes –Mielenhausen: 1, 2, 3. Komm, spiel mit mir- Die schönsten Spiele und Reime für Kinder von 1 bis 3
- Ursula Barff: Lauter tolle Sachen, die Kinder gerne machen /Bassermann Verlag 2000./
- Melanie Rice: Spiel mit mir-zeig mir was /ars edition Verlag/

A Pedagógiai Program elkészítéséhez felhasznált szakirodalom

Felhasznált irodalom

- Óvodai Nevelés Országos Alprogramja (2012)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarcs nélkül az iskolában (1992)
- Dr. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógiai munkában (Budapest,1996)
- Az ELTE Speciális Gyakorló Óvoda és Korai Fejlesztő Módszertani Központ Esélyegyenlőségi terve (2010.)
- Pócze Gábor-Trencsényi László: Pedagógiai program hogyan?
- Villányi Györgyné: Tanulmányok a kisgyermeknevelésről
- Brunó Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek
- Marsiné Tóth Veronika: Közlekedésre nevelés módszertana és gyakorlata (Egészséges és derűs gyermekekért alapítvány)
- Dr. Hartl Éva-Babai Zsófia –Dr. Kovácsné Vinkovics Éva Nyugat- magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar: Módszertani kézikönyv az óvodai magyar-német kétnyelvű neveléshez Sopron 2014
- Brunsvik Teréz Német Nemzetiségi Óvoda Magyar és Német Nemzetiségi Helyi Nevelési Programja Győr 2010.
- Tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyv óvodák számára, negyedik módosított kiadás
- Fábrián Katalin: A Tevékenységközpontú óvodai nevelési program
- Hornyán Anna előadásanyaga (2022).,- A gyermekközpontú szemlélet megvalósulását segítő szükségletetekhez igazodó pedagógiai határendszer „elemei”

2. számú Melléklet

A székhely és telephelyek műveltségtartalmai

1. Neszmélyi Úti Óvoda székhely és telephely speciális műveltségtartalmai:

Intézményünkben megvalósuló integráció:

A Neszmélyi Úti Székhely és Telephely már több mint 20 éve fogadja a vonzáskörzetében élő, fejlődésükben kortársaiktól elmaradó kicsiket. A csoportok életkor szerint működnek, de a sajátos nevelési igényű gyerekek adottságaiknak megfelelően kerülnek elhelyezésre. Az óvoda integrált nevelés keretében fogad tanulásban akadályozott; Down-szindrómás; autizmussal, illetve egyéb pszichés zavarral élő gyermekeket.

A felvétel és a fejlesztés / intézményi ellátás során a jogszabályi környezetet túl a vonatkozó szakmai ajánlásokat is igyekszünk szem előtt tartani, hogy valamennyi óvodánkban nevelkedő gyermek számára a lehető legoptimálisabb környezetet tudjuk biztosítani.

Optimális módon hat csoportunkban 2-2 (esetlegesen ismétlődő nagycsoportban 3) gyermek integrált nevelését tudjuk vállalni.

Fenti telephelyeink integrációs bázisóvodaként is működnek. Rendelkezünk két főállású gyógypedagógussal, valamint négy (gyógy)pedagógiai asszisztens is segíti munkánkat. Így folyamatos megsegítést kapnak mind a gyermekek, mind az óvónők, és a szülőkkel való kapcsolattartásra is folyamatos lehetőség van.

Mindkét telephelyen rendelkezünk felszerelt fejlesztőszobával, a székhelyen külön logopédiai szobával és jól felszerelt tornateremmel, melyet az intézmény gyógypedagógusai, utazó logopédusai és az óvodapszichológus megosztva használhatnak. Az ellátandó gyermekek száma és a magas óraszámok miatt az épület egyéb helyiségeit is rendszeresen igénybe vesszük a fejlesztésekhez.

A székhely óvoda jogelőd intézménye FSZK-s pályázat keretében részt vett autizmus-specifikus továbbképzésen, fejlesztő munkaközössége tudás- és eszközbázist épít, és lehetőséget kapott a Boardmaker-program beszerzésére. Bár azóta a nevelőtestület fokozatosan kicserélődött, az elődök jó gyakorlata, illetve eszköz- és tudásbázisa elérhető maradt kollégáink számára, melynek alkalmazása és továbbfejlesztése töretlenül folyik.

Folyamatosan kapcsolatot tartunk a hasonló profilú intézményekkel. Igyekszünk jelen lenni minden szakmai továbbképzésen és konferencián.

Az integrációban leggyakrabban alkalmazott módszereink:

- támogató környezet kialakítása (tér és idő strukturálása)
- napirend / hetirend
- babzsákos fejlesztő-program
- kódos dobozok
- folyamatábrák, vizuális forgatókönyvek
- szociális történetek
- kommunikációs kártyák alkalmazása (AAK)
- kiscsoportos szenzomotoros szemléletű mozgásfejlesztés
- kortárs minta és „tolmácsolás”
- stratégiatanítás
- szociális enciklopédia (én-könyv; én-napló)
- kiegészítő kommunikációs technikák

Fejlesztés rendje:

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára előírt heti óraszám egységesen 11 óra, a 2011. CX. 8. § 3) és 6. melléklet hatályos szövege alapján.

Ennek, a gyógypedagógusok által tartott órák típus szerinti megoszlása – a szakértői javaslat figyelembevételével, egyéni elbírálás alapján - a következő:

- kiscsoportos mozgásfejlesztés és önkiszolgálás
- babzsákos fejlesztés (Babzsák-program)
- egyéni mozgásnevelés
- irányított játék
- követés – megsegítés az óvodai csoportban
- egyéni fejlesztés
- logopédus által tartott órák: tanácsadás heti 1-2 óra, logopédiai terápia heti 2 óra, a diagnózis szakértői javaslat/ egyéni elbírálás alapján
- a fennmaradó fejlesztő foglalkozás (Heti 1-3) az óvodapedagógusok látják el és dokumentálják a gyógypedagógusok útmutatása alapján: önkiszolgálás, csoport tevékenységbe bevonás illetve szabadidő - játéktevékenység fejlesztése

témakörökben. Ezekhez az órákhoz a gyógypedagógusok által havonta elkészített, egyénre szabott írásos terv (terület – javasolt eszközök és módszerek) valamint a rendszeres gyógypedagógiai team- megbeszélésen való részvétel mellett igény szerinti konzultáció áll az óvodapedagógusok rendelkezésére

Az integrált nevelésben résztvevő gyermek felvételének eljárásrendje:

Az óvodai beiratkozáskor szükséges a szakértői bizottság szakvéleményének bemutatása, melyben szerepel, hogy a Szakértői Bizottság intézményünket jelölte ki a gyermek számára annak érdekében, hogy a megfelelő egyéni fejlesztéshez a szakembert biztosítani tudjuk óvodánkban.

- A felvétel feltétele, hogy az alapító okiratban szerepelő sajátos nevelési igény Alapító okiratunk szerint ellátjuk az enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékos (Down-szindrómás), integrálható állapotú, enyhén érintett autizmussal élő sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését.
- A felvétel a hivatalos óvodai beiratás keretében történik az előzőekben már megfogalmazott szakértői vélemény (integrált nevelésben való részvétel javaslása) alapján.
- A felvétel – kivételes és egyedi esetektől eltekintve – a nevelési év kezdetével, szeptember 1-vel történik.
- A felvételtől való döntés előtt az intézményvezető egyeztet az intézmény (utazó) gyógypedagógusaival. A felvételtől az intézmény mindenkor vezetője dönt.
- A leendő csoporttársak és az óvodai élet ismeretében fenntartjuk a lehetőséget, hogy másik / esetleg más típusú intézmény ajánljunk a családnak, ami jobban megfelel gyermeke igényeinek, aktuális állapotának.
- Az intézményvezető befogadó nyilatkozatot állít ki a szakértői bizottsági kijelöléshez, amennyiben az intézmény a gyermek együttnevelését vállalni tudja. A felvételt kizárja, ha a szakértői javaslatban nem szerepel az integrált nevelés/ együttnevelés! Az sni diagnózissal bíró gyermek nem kezdheti meg az intézmény látogatását, míg az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága erre az intézményt írásban, (előzetes) szakértői javaslat keretében ki nem jelöli.

- A felvételre kerülő sajátos nevelési igényű gyermekek csoportba sorolása az irányelveknek megfelelően nem életkor, hanem illeszthetőség (állapot / diagnózis / egyedi igények/ óvodai adottságok) mérlegelése és optimalizálása alapján történik.
- A felvétel elbírálásánál a csoportok és a fejlesztést ellátó pedagógusok (óvodapedagógus / gyógypedagógus) terhelhetőségét figyelembe vesszük, hogy a megfelelő ellátást valamennyi együtt nevelt gyermeknek előírás (jogszabályi környezet / szakértői javaslat) szerint elláthassunk. Az együttneveltek és kortársak jogainak és kiegyensúlyozott fejlődésének védelmében a szakmai ajánlásoknak megfelelően lehetőleg egy csoportba lehetőség szerint csak 2, eltérő diagnózisú gyermek ellátását vállaljuk. Így jó eséllyel elkerülhető, hogy az azonos – főleg viselkedéses, esetleg kommunikációs - tünetek kölcsönös kiváltás útján felerősödjenek. Ezen létszám fölött az együttnevelés természetéből eredő, gyakori „rendkívüli” helyzetek / események miatt nem tudjuk garantálni a zökkenőmentes óvodai élet biztosítását. Ezen keretek között tudjuk megfelelő szakmai színvonalon azon gyermekek további ellátásának és fejlesztésének megkezdését biztosítani, akik az óvodába lépést követően kapnak diagnózist. Illetve azon sajátos nevelési igényű gyermekek folytatólagos ellátását a szakértői bizottság hatéves korban meghosszabbított óvodai fejlesztés mellett dönt.
- A hosszabb beszokási idő és az ismétlő nagycsoportos sajátos nevelési igényű gyermekek miatt lehetőleg kerüljük sajátos nevelési igényű gyermek nagycsoportba való felvételét.
- Amennyiben a gyermek fejlődése megtorpan / súlyos vagy veszélyes viselkedésszervezési nehézségeket mutat, és ezt nem tudjuk az óvoda keretein belül, pedagógiai módszerekkel legfeljebb három hónap alatt jelentősen csökkenteni, jogunk és kötelességünk a gyermek és kortársai érdekében soron kívüli felülvizsgálatot / áthelyezést kezdeményezni. A problémák orvoslásának érdekében, rendkívül indokolt esetben a gyermeket intézményen belüli másik csoportba áthelyezhetjük. A gyógypedagógusok a csoportokban való munkavégzésük kapcsán megfigyelt eltérő fejlődésmenettel kapcsolatban jelzési kötelezettségének mind a nevelőtestület, mind a szülők felé eleget tesz, a gyermek kivizsgálásának megkezdése érdekében.
- Abban a nevelési évben, amely végén (augusztus 31-ig) a sajátos nevelési igényű gyermek betölti a hatodik életévét, a jogszabályi környezetnek megfelelően szakértői felülvizsgálatra / beiskolázási vizsgálatra küldjük az integráltan nevelkedő

gyermeket. A vizsgálat kérésekor jelezzük a szakértői bizottság felé a nevelőtestület döntését arról, hogy a gyermek meghosszabbított óvodai nevelését javasoljuk-e, illetve vállalni tudjuk-e.

- A mérlegelés és döntés joga az intézményt terhelő a belső viszonyok ismeretében és figyelembe vételével.
- Az életvitel szerint területen lakástól megfelelő kapacitás esetén eltekinthetünk, de kapacitáshiány esetén ellenőrizhetjük a jogszabályoknak megfelelően és a felvételi kérelmet ilyen indokkal el is utasíthatjuk

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének nyomon követése az óvodapedagógusok és a gyógypedagógusok feladata.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsági intézményben dolgozó munkatársai a szakértői javaslatban előírtaknak megfelelően kontrollvizsgálatot szükség esetén utánkövetést végez az óvodában az általuk diagnosztizált gyermekek számára a szülők tudomásával, melynek időpontjáról a szülők előzetes tájékoztatást kapnak. A gyermekek szakértői vizsgálatának kérése az óvodapedagógus és a gyógypedagógus közös feladata, az időpontjáról a szülőt levélben értesíti a Bizottság. A kontrollvizsgálatok időpontját és eredményét levélben kapja meg a szülő, aki ezt az óvoda számára haladéktalanul jelzi, hogy azt munkánk során figyelembe vehessük.

Az óvoda indokolt esetben javasolhatja a gyermek óvodai nevelésének meghosszabbítását.

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésével kapcsolatos munkában szakmai partnerekkel működünk együtt, a velük való kapcsolattartás a gyógypedagógusok és az óvodavezető feladata.

Újbudai Napsugár Óvoda telephely speciális műveltségterületei,

Örökös Zöld Óvoda, német nemzetiségű nevelés.

Nevelőtestületünk számára nagyon fontos, hogy a hozzánk érkező gyermekek neveléséhez szükséges alapvető feltételeken túl, a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakításával és megalapozásával egészséges, inger gazdag, biztonságot nyújtó környezetet biztosítsunk. Az egészséges életmód és környezet megteremtésének

folyamatát jelentősen segíti a Zöld Óvodai tevékenység. Folyamatosan átültetjük saját nevelési gyakorlatunkba az ehhez kapcsolódó ötleteket, lehetőségeket, eljárásokat, módszereket, eszközöket, amelyekkel mi és a szülők azonosulni tudunk, és a helyi körülményekhez reálisan illeszthetők. Ezáltal fejlődik óvodánk, formálódik a hozzánk járó gyerekek és szülők gondolkodása. A természet megóvása egyre nagyobb súllyal szerepel a világban és nálunk, mivel veszélyeztetett helyzetben van. Gyermekeinket tőlünk telhetően természet közelebb világra, szemléletünkkel természetesebb életmódra kívánjuk felkészíteni, nevelni. Ez nem csak intézményünk és fenntartónk, hanem Földünk közös ügye is.

2002-ben elnyertük a „Madárbarát Óvoda” címet. 2015-ben harmadszor is megkaptuk a „Zöld Óvoda” címet, amivel újabb 3 évre vállaltuk kiemelten a környezettudatos magatartás kialakításával kapcsolatos teendőket. A címek köteleznek és meghatározóak szemléletünkre, e területen végzett nevelőmunkára. Hiszünk abban, hogy ilyen kicsi korban a szeretettel és a helyes példamutatással nevelünk jól. Közvetlenül és a gyermekeken keresztül szeretnénk a szülőkre is hatni.

2017-től részt veszünk az országos elemgyűjtő versenyben. Ugyanebben az évben bevezettük az évente megrendezett „Egészségnapot”, és az „Autómentes napot”.

A természetességet, mint szélesebb körű általános fogalmat használjuk és értjük az életmódban, a viselkedési formában, felszereltségünk igényes megválasztásában. A2021.-ben elnyert **Örökös Zöld Óvoda címhez tartozó** tevékenységeink megalapozzák projektejinket, áthatják mindennapjainkat, ezt nagymértékben erősíti a nevelőtestület elkötelezettsége, hitvallása, ebben a szellemben neveljük a gyermekeket is.

A gyermekek a környezet megismerése során nem elvont ismereteket szereznek, hanem kíváncsiságukat, megismerési vágyukat felkeltve, érdekes, játékos szituációkat teremtünk. A természettel összefüggő ünnepeket, „Zöld jeles napokat” is beépítjük nevelési tervünkbe. (Mihály nap, szüret, Állatok világnapja, Márton nap, Advent, téltemető, Víz napja, Szent György nap, Föld napja, Madarak- fák napja, Pünkösöd.)

Kiemelten kezeljük:

- A természet és környezet védelmét
- Gyermekeink védjék, óvják az élő és élettelen környezetet
- Ismerkedjenek meg az emberi szervezetre, egészségre ható károsító tényezőkkel (dohányzás, légszennyezettség).

- A gyermekek kipróbálhatják a reformátkezés különböző formáit, az ételallergiások pedig a számukra előírt ételt kapják.
- A nap folyamán biztosítjuk a gyermekek megnövekedett mozgásigényének, szükségleteinek kielégítését. A jól felszerelt tornaterem és a nagy zöld területek lehetővé teszik, hogy gyermekeink mozogjanak.
- Fontos, hogy a környező világ egyre több természetes tárgyai (kavics, kagyló, termékek stb.) beépüljenek a gyermekek szerep és képességfejlesztő játékába. Így minden érzékszervükkel tapasztalathoz jutnak.
- A környezettudatos életvitel formálása, természeti kincsekkel való takarékosagra nevelés. A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ, természeti értékeinek megismertetése, megóvásukhoz kapcsolódó szokások alakítása.
- A gyermekekben az eszközök és az energiára való takarékoság szokását alakítjuk ki. (Víz, villany, papír, ragasztó, tisztálkodó szerek stb.)
- 2017 óta esővízgyűjtő hordók lettek felszerelve az óvodában víztakarékosság céljából, a gyermekek innen vesznek a kiskertek gondozásához.
- A gyermekekkel életkoruknak megfelelően foglalkozunk a szelektív hulladékgyűjtéssel, hulladékcsokkentéssel. Folyamatosan kutatjuk az anyagok újrahasznosítási lehetőségeit, elősegítjük a gyerekek környezettudatos gondolkodását, barkácsolási törekvéseit.
- Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy óvodai környezetünkben keletkezett hulladékot szelektíven gyűjtsük. Szelektív hulladékgyűjtő (papír, elem, PET palackok) működtetése folyik intézményünkben, amit a szülők, gyermekek rendszeresen használnak.

Az óvodapedagógus feladatai az „Örökös Zöld Óvodai” tevékenységekben:

- A gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó tervezőmunka.
- Kialakítani a nyugodt tevékenységekben történő tanulás feltételeit (élmény, hely, idő, eszköz, szervezés).
- Változatos tevékenységre készítse a gyermekeket, egyéni fejlettségüknek megfelelően, differenciált feladatadással.

Német nemzetiségi nevelés irányműveinek való megfelelés:

Német nemzetiségi feladatellátásunkat, a két intézményen átívelő (Újbudai Napsugár Óvoda – Kelenvölgyi Óvoda), Német Nemzetiségi Team koordinálja, egyeztetve a mindenkori projekteket, eszközöket, módszereket. Tevékenységünket a Kelenvölgyi Óvoda német nemzetiségi kulturális hagyományait folytatva, rugalmas időkeretben, a gyermekek életkorához igazított játékos tanulásba ágyazva tesszük hatékonyá.

Kelenvölgyi Óvoda telephely speciális műveltségtartalma: Német nemzetiségi nevelés

A szülői igényekhez igazodva, a gyerekek életkori sajátosságait és pedagógusaink képességeit figyelembe véve, Újbuda Német Önkormányzatának támogatásával alakítottuk ki a magyar-német kétnyelvű nemzetiségi nevelést folytató óvodánk programját.

1998-tól folyik a Kelenvölgyi Óvodában kétnyelvű nemzetiségi (német- magyar) nevelés is. A kisgyermek értelmi, érzelmi fejlődésének középpontjában anyanyelvének elsajátítása áll, melyen keresztül egész személyisége fejlődik. Erre alapozható a német nyelvi nevelés is, mely azokra a kedvező, csak ebben az életkorban rejlő speciális adottságokra épít, amelyek az anyanyelv tanulásához való időbeli közelségből származnak, és később fokozatosan eltűnnek:

- a testbeszéd fokozott megértésére
- a kisgyermekkorai artikulációs bázisra
- az utánzási képességre
- a még élő anyanyelv elsajátítását szolgáló tanulási- kommunikációs stratégiákra
- a nyelvi szabályok rendszere iránti érzékenységre.

Az óvodánkba járó gyerekek többsége itt találkozik először a német nyelvvel, más hagyománnyal. Ezért a német nyelvvel való ismerkedés a magyar nyelven már megszerzett ismeretekre építve történik. Óvodánk mindkét nyelv fejlesztését szolgálja.

A német mondókák, versek, dalok, mesék játékos elsajátítása a gyermekek érzelmeire hatva és az e korra jellemző játékoságra és gátíásmentességre alapozva történik, az anyanyelv elsajátításához hasonlóan.

A módszerrel a gyerekek ráhangolódnak az idegen nyelvre, a nyelvi szituációkban kiigazodnak.

A bábok, szemléltető eszközök, a mindkét nyelven történő beszédfejlesztést, gyermekeink megismerését, viselkedésük megértését és az új ismeretek befogadását egyaránt segítik.

Óvodánkban a kétnyelvű nevelést pedagógusaink az egy személy – egy nyelv alapján, a foglalkozásokat minden nevelési területen, a saját nyelvükön, tehát egy nyelven tervezik és valósítják meg. A gyermekek személyhez kötik a nyelvet, már az elsajátítás kezdeti szakaszában el tudják egymástól különíteni a két nyelvet, így a nyelvi tudatosság már korán kialakul bennük. A gyermek mindkét nyelvet és mindkét nép kulturális kincseit megismeri.

A nemzetiségi nevelés célja:

A német nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A gyerekek egészséges személyiségfejlődését biztosítva, a német nyelvi nevelés, fejlesztés alapvető célja:

- Szókincsfejlesztés, a kiejtéstanulás, a válaszadó szerepének gyakorlása, a beszédértés, a hallás utáni értés elérése.
- A német nyelv személyhez kötése a gyerekekhez közel álló témák feldolgozásával.
- A minél teljesebb német nyelven folyó kommunikáció.

Óvodai nevelésünk során gondoskodunk:

- a gyermeki tevékenységre épülő tanulásról,
- a német nemzetiséghez tartozó gyermekek számára az önazonosság megőrzéséről, ápolásáról, erősítéséről, nyelvi neveléséről.

Feladataink:

- A német nyelvi nevelés kiemelt területünk, ezért ennek érzelmi megalapozása a német nyelvi nevelés sikerének egyik alapfeltétele. Arra törekszünk, hogy a közösen átélt élményekkel és tevékenységekkel, felfedezzék a nyelvben rejtőző természetes szépségeket.
- Fokozatosan és folyamatosan kell kialakítanunk gyermekeinkben a természetes kíváncsiság és a pozitív érzelmi viszonyulást a német nyelv, kultúra, és a német néphagyományok iránt.

- Az anyanyelv és a német nyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetére való nevelés.
- A beszédértés fejlesztése anyanyelvi és német nyelvi játékok segítségével.
- Lehetőségek megragadása a német nyelv és a helyes kiejtés gyakorlására.
- Érdekes változatos eszközök, módszerek keresése és használata.
- Magyar és német nyelvi környezet biztosítása annak érdekében, hogy gyermekeink mindkét iskolarendszerben sikeresen folytathassák tanulmányaikat.

A kétnyelvű óvodai élet megszervezése

Alapelveink:

- Az óvodapedagógus modellnyújtó és gyermeket elfogadó magatartása, mintát jelent a gyermekek számára, mind a német, mind a magyar nyelv vonatkozásában.
- A nyelvi nevelést egyrészt a nyelvi környezet mesterséges megteremtésével, az adott nyelven tartott tevékenységbe megvalósuló tevékenységformák vagy játéksituációk teremtésével valósítja meg.
- A különböző tevékenységformák mellett a munkajellegű tevékenységek is segítik a német nyelvi nevelés hatékony megvalósítását, a gyermekek nyelvhez fűződő pozitív érzelmi viszonyának kialakulását és differenciált nyelvi fejlődését.
- A különféle tevékenységformák változatos alkalmazása biztosítja a gyermekek számára a sokoldalú tapasztalatszerzést, a világ élményszerű megismerését, beszédkészségük fejlesztését.
- A mindennapi beszédhelyzetek kihasználásával segíti a produktív beszéd fejlődését.
- Óvodánk kétnyelvűségéből adódóan a magyar és a német gyermekirodalom egyaránt meg kell jelenjen a mindennapi mesélés, verselés során.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A kétnyelvű óvodai élet tevékenységformái

Az óvodai nevelésünk tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül.

A játékok

A funkciós játékokat a gyerekek szívesen és gyorsan elsajátítják. Többszöri gyakorlás során utánozzák és gyakorolják az óvónő kiejtését, a nyelvi tartalmat megértik a szituáció és a mimika segítségével.

A körjátékok és mozgásos játékok nagy jelentőségűek a gyermek szociális fejlődése, nyelvi képzése és identitástudatának pozitív megerősítése szempontjából. Ezek az eredeti népi gyermekjátékok ismertetik meg a gyermekeket őseik kulturálisával, szokásaikkal, dallam és szófordulataikkal.

A szabályjátékok a fejlettségi nyelvtudási szint figyelembe vételével kerülnek kiválasztásra és a gyermek érdeklődése alapján gyakoroljuk őket.

A játékokkal megalapozzuk a nyelvi befogadóképességet, felbresztjük a nyelv iránti szeretetet, óriási passzív szókincset sajátít el a gyermek játszva. Képessé válnak dolgok, tárgyak, élőlények megnevezésére, mondatmodellek használatára, megértésére.

A gyermekek játék közben, pozitív érzéssel telve jutnak az első nyelvi élményekhez.

Tevékenységbe ágyazott tanulás:

A tanulás és a játék szoros kapcsolatban van egymással. A játék a tanuláshoz fontos lehetőség. A tanulást a kétnyelvű csoportokban a következőképp szervezzük:

- Szabad játék alatt megfelelő feltételek biztosításával;
- Az óvónő modellen keresztül, valamint;
- Tevékenységbe megvalósuló tanuláson keresztül.

A kétnyelvű nevelés gyakorlati megvalósítása

A német mondókák, versek, dalok, mesék játékos elsajátítása a gyermekek érzelmeire hatva és az e korra jellemző játékosra és gátlásmentességre alapozva történik, az anyanyelv elsajátításához hasonlóan.

Az idegen nyelvre nevelő óvónő elsősorban óvónő, másodsorban nyelvi példát nyújtó nevelő. Ez, a célok eredményes megvalósításánál különösen igaz, hiszen bármilyen nyelvi környezetből érkezik is a gyermek, csak akkor képes a nyelvi fejlesztés folyamatában részt venni, ha jól érzi magát a gyermekcsoportban, ha védtettséget és biztonságot érez.

A német nyelvi nevelés, az 5-7 éves gyermekek életkori sajátosságaira építve, valamint az óvodákban jól bevált tevékenységformák mintájára, az évszakokhoz és a főbb ünnepekhez kapcsolódik.

A gyermeki személyiség fejlesztése és a nyelvi fejlesztés, amit kiejtéstanulással, a beszédkézség alapozásával valamint az óvodai életkornak megfelelő mozgáskultúrára gyakoroltatásával érhetünk el. Mindezek a gyermeki kifejezőképesség gyorsabb fejlődésében, az egészséges alkalmazkodóképesség kialakulásában és a gyermek problémamegoldó gondolkodásának fejlődésében is megmutatkoznak.

A tevékenységekbe ágyazott helyzetek, tevékenységformák élményt és megfelelő érzelmi telítettséget biztosítanak a csoport valamennyi gyermeke számára. A nyelv iránti pozitív attitűd a fent említett kellemes nyelvi élmények segítségével alakul ki a leghatározottabb módon. A gyermek életében egy újabb idegen nyelv helyes megalapozása hosszú távú cél, amelyhez az érzelmi alapokat a gyermek életkori sajátosságainak figyelembe vételével, a modellnyújtó határozott magatartásával biztosítja

Az idegen nyelv elsajátítása az anyanyelv elsajátításához hasonló módon történik: hallás, látás, cselekvés útján.

A nemzetiségi- kétnyelvű óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítja a megfelelő feltételeket a különböző időtartamú tevékenységekhez.
- Megismertetni és megszerettetni a gyermekekkel a német nyelvet.
- A kialakult nyelvi szituációk függvényében rugalmasan alakítja csoportjának heti és napirendjét.
- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett törekszik a minél teljesebb egynyelvű kommunikációra.
- A nyelvi nevelés módszereit saját egyéniségéhez, nevelési stílusához igazítja, figyelemmel a gyerekek nyelvismeretére és életkori sajátosságaira.
- Rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel teremti meg az utánzásos nyelvtanulást.
- Az óvodapedagógus a gyermeki kíváncsiságra épít és az aktivitását veszi alapul.
- Megteremti a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit.
- Egyénhez mérten értékeli.
- Sikérelményt biztosít a gyermek számára.
- Felhasználja a meglévő ismereteket.
- Folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

- A tartalmakhoz a pedagógusok felhasználják a német nemzetiség nyelvvi, irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit.

Óvodáskor végére várható fejlődés

- Ismernek sok számukra fontos szót, beszédfordulatot, egyszerű mondatokat.
- Képesek egyszerű kérdésekre egyszerű mondatokkal válaszolni.
- A gyermekeket passzív szövegértés jellemzi.
- Tisztán képzik a beszédhangokat.
- Ismernek és el tudnak énekelni mondani néhány dalt, verset, mondókát.
- szellemi és tárgyi kultúra értékeit.
- pozitív érzelmi viszony alakul ki a gyermekben a német hagyományok és a német nyelv iránt,
- képes az adott kommunikációs helyzetben megfelelően viselkedni (megért egyszerű kérdéseket, kéréseket képes teljesíteni,)
- sok német nyelvű, ill. a német nemzetiség kultúrájából merített dalt, verset, mondókát és játékot ismer,
- egyéni képességeinek megfelelő mennyiségű passzív szókincssel rendelkezik,
- kötődik az óvodában megismert német hagyományokhoz, tiszteli és becsüli őket.

3. számú Melléklet

A Neszmélyi Úti Óvoda székelyen és telephelyen megvalósuló együttnevelés

Az óvoda integrált nevelés keretében fogad tanulásban akadályozott; Down-szindrómás; autizmus spektrum zavarral, illetve kevert specifikus fejlődési zavarral élő gyermekeket.

A felvétel és a fejlesztés / intézményi ellátás során a jogszabályi környezetben túl a vonatkozó szakmai ajánlásokat is igyekszünk szem előtt tartani, hogy valamennyi óvodánkban nevelkedő gyermek számára a lehető legoptimálisabb környezetet tudjuk biztosítani.

Fenti telephelyeink integrációs bázisóvodaként is működnek. Óvodánk a Sajátos nevelési Igényű Gyermekek Együttnevelését Támogató Szakmai Centrum feladatait látja el kerületi szinten (a szakmai centrum részletes ismertetése “Az óvoda kapcsolatrendszere” című fejezetben olvasható).

Humán erőforrás tekintetében rendelkezünk két főállású gyógypedagógussal, valamint négy (gyógy)pedagógiai asszisztens is segíti munkánkat. Így folyamatos megsegítést kapnak mind a gyermekek, mind az óvodapedagógusok, és a szülőkkal való kapcsolattartásra is folyamatos lehetőség van.

Mindkét telephelyen rendelkezünk felszerelt fejlesztőszobával, a székelyen külön logopédiai szobával és jól felszerelt tornateremmel, melyet az intézmény gyógypedagógusai, utazó logopédusai és az óvodapszichológus megosztva használhatnak. Az ellátandó gyermekek száma és a magas óraszámok miatt az épület egyéb helyiségeit is rendszeresen igénybe vesszük a fejlesztésekhez.

Kapcsolatot tartunk a hasonló profilú intézményekkel. Igyekszünk jelen lenni minden szakmai továbbképzésen és konferencián.

Fejlesztés rendje:

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára a szakértői véleményben előírt heti óraszám alapján és egyéni szükségletek szerint alakítjuk ki a fejlesztések rendjét. A gyógypedagógusok által tartott órák típus szerinti megoszlása a következő:

- egyéni fejlesztés
- kiscsoportos fejlesztő foglalkozások (pl. babzsákos fejlesztés – Babzsák-program, irányított játék, iskolaelőkészítő foglalkozás)

- követés – megsegítés az óvodai csoportban
- utazó szakember által tartott kiscsoportos mozgásfejlesztés a diagnózis / szakértői javaslat / egyéni elbírálás alapján
- utazó logopédus által tartott órák: logopédiai terápia heti 1-2 óra, a diagnózis / szakértői javaslat / egyéni elbírálás alapján
- gyógypedagógiai útmutatás alapján végzett képesség- és készségfejlesztés a mindennapos csoportéletben: a gyógypedagógusok által készített, három hónapos időintervallumot és változatos fejlesztési területeket felelelő (adaptív viselkedés, önellátás, önkiszolgálás, motiváció, jutalmazás, társas készségek, szociabilitás, érzelmi intelligencia, játéktevékenység, pszichomotoros és kognitív képességek) tervezet.

4. számú Melléklet - Lehetőségek és feladatok az óvodán kívüli óvodai nevelés idején

1. A gyermekekkel (és szüleikkel), valamint a pedagógusokkal való kapcsolattartás felületei és alapvető funkcióik

Platformok az intézményi honlapon „Home Office Óvoda” címszó alatt pedagógus és szülő, pedagógus és gyermek, valamint a pedagógusok egymással történő kapcsolatfelvételének biztosítására független platformok létrehozása. Az együttműködés formái a digitális környezetet nyújtotta lehetőségek és a pedagógus kompetenciák függvényében változatosak lehetnek, a virtuális kapcsolattól az online „rendezvényekig” magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvodavezetés, az óvodapedagógusok, illetve a családok teremtenek meg. A kapcsolattartás minőségének emelése érdekében javasolt az egymástól tanulás e területen is.

Tartalma: e-tájékoztató, tananyag / ütemterv / foglalkozás anyaga, ügyintézés, feladatok, értékelési funkciók feltüntetése, intézményi szintű információk megosztása a szülőkkel, pedagógusokkal, fogadóórák, szülői értekezletek, előadások nevelési kérdésekben stb.

- Pedagógus által működtetett független platform kialakítása:

Tartalma: kapcsolattartás, információk megosztása, visszacsatolás, feladatok, videóanyagok, linkek, foglalkozásvázlatok, ütemtervek feltöltése, beadása és ellenőrzése, problémák megbeszélése, kölcsönös segítségnyújtás az éves munkatervben tervezett feladatok mentén.

- Zárt szülői és csoportközösségi csoportok platformja:

Tartalma: kapcsolattartás, a csoport egészét érintő információk megosztása.

2. A csoportszobán kívüli digitális nevelés-oktatás megvalósításának feltételei

- Pedagógusok, gyermekek (szülők) eszközparkjának felmérése; fenntartói segítséggel a pedagógusok részére IKT eszköz biztosítása (teljeskörű anyagi felelősségvállalás mellett) – azon pedagógusok részére, akik nem rendelkeznek megfelelő eszközzel.

- A szülőkkel történő kapcsolatfelvételt első lépései között szükséges felmérni és megállapodni abban, hogy a kapcsolattartásnak milyen közös lehetőségei vannak, vagy lehetnek.
- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is.
- Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.
- Azoknak a családoknak, akiknek nem áll rendelkezésére IKT eszköz, hetente egyszer hétfő: 8-16 óráig az óvoda aulájában papír formátumban elérhetővé tesszük és átvehető a heti napirendnek megfelelő feladatokat.
- Az online foglalkozások időpontjának bejelentése a Home Office felületén a szülői zárt csoport platformján üzenetben, vagy üzenőfalon történik.
- Az adott foglalkozás online órászáma ne haladja meg az ONOAP-ban meghatározott tevékenység heti órászámának felét!
- Csoportonként egységes platform használata: pl.: belső körlevél vagy e-mail.

Javaolt óvodán kívüli digitális munkarend

Pedagógusok

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam):

- A nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése, szakmai munkaközösség működtetése stb.)
- Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.
- Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal, a vezetőséggel.

15:00 – 17:00 óra között (2 óra időtartam):

- Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőikkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.
 - Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.
- A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra):
- Egészségvédelem, – mentálhigiénés töltekezés, – szakmai töltekezés.

Elvárások a pedagógusokkal szemben

- A gyermekekkel töltött online foglalkozások időtartama nem haladhatja meg a képernyő előtt foglalkozásonként a 20 percet.
- Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknak az otthonukban kialakítható – állandó és mobil – játékterek (tanulási terek) kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a különböző játékformákhoz.
- Az óvodapedagógus erősítse a szülőket abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a játékok.
- Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a szabad játék kitüntetett szerepének fontosságáról, melynek során a gyermek újra éli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.

3. Az óvodán kívüli digitális nevelés-oktatás módszerei

A pedagógusok módszertani szabadságuk egyéni felelősségének tudatában maguk döntenek nevelési-oktatási didaktikájukról, a csoportszobán kívüli nevelés-oktatás egységesen megfogalmazott alapelveinek betartásával.

4. Az óvodán kívüli digitális nevelés-oktatás pedagógiai alapvetései – figyelemmel a kivételes körülményekre

A gyermek/szülő kötelességei a digitális nevelés-oktatás során

- A szülő nyomon követi az óvoda által javasolt digitális napirendet.
- A gyermek a foglalkozásokon megjelenni, szülői felügyelet mellett és aktív.
- Elvégzi a számára kijelölt feladatokat.
- Amennyiben a gyermek kötelességeinek teljesítése akadályba ütközik, a szülő erről haladéktalanul köteles tájékoztatni a csoport pedagógusait.
- Az online foglalkozásokon együttműködő.
- A papír alapú nevelésben-oktatásban részt vevők kötelessége a határidők betartása.
- Ha valamilyen oknál fogva a gyermek nem tud részt venni az online térben megtartott foglalkozáson (pl. betegség), mindenképpen jelezzék a pedagógusnak. Közösen beszéljék meg a pótlás lehetőségét, módját.
- A gyermek a digitális munkarend ideje alatt érvényben lévő ütemtervben jelzett feladatok követelményeit teljesíti a Pedagógiai Programban megfogalmazott követelményeknek megfelelően.

A szülő a sikeres digitális nevelés-oktatás megvalósítása érdekében

- biztosítja és megteremti gyermeke számára a zavartalan felkészülés lehetőségét;
- támogatja a gyermekét;
- figyelemmel kíséri gyermeke munkáját;
- együttműködik – gyermeke érdekében – a pedagógussal.

A gyermek jogai a digitális nevelés-oktatás során

- az egészséges határértéken belül, megfelelő mértékben és ideig használja a digitális eszközök bármelyikét szülői felügyelet mellett;
- joga van arra, hogy a saját és szülei időbeosztása szerint, az adott határidőn belül, oldhassa meg a feladatokat.

A jutalmazás és a büntetés alapelvei

- A szabálykövető magatartás elvárás a digitális nevelés-oktatás idején is.
- Az óvodai Házi rend alapelveinek és szabályzatának megfelelően a digitális nevelés-oktatás idején is a dicsőréttel motívál a pedagógus.

- A kötelességeit nem teljesítő, magartartási szabályokat megszegő gyermekkel szemben az óvodai Házirend alapelveinek és szabályzatának megfelelő módszereket használ a pedagógus a digitális nevelés-oktatás idején is, melynek kiszabása során figyelemmel kell lenni a gyermek életkori sajátosságaira.

A pedagógus

- a digitális nevelés- oktatás keretében az óvodapedagógus meghatározza és bemutatja a szülők számára a tananyag elsajátításával kapcsolatos követelményeket,
- a foglalkozásokat a javasolt digitális napirend szerint megtartja vagy a feladatok kiküldésével, vagy a tevékenység specifikusságát figyelembe véve online módon az intézmény által használt alkalmazás (ZOOM, Ms Teams, Google Meet) stb. felületén keresztül,
- támogatja a gyermekek tanulását, információ-feldolgozását,
- a digitális munkarendben az otthoni körülmények között történő nevelésre-oktatásra, tanításra más szemlélettel tekint,
- kialakítja az információ átadásának rendszerességét a gyermek és a szülő részére is,
- az elvárások tekintetében egyszerű és egyértelmű, időben tartható elvárásokat fogalmaz meg a gyermekek számára,
- a tanítás során elsősorban a megerősítésre, a pozitív motivációra helyezi a hangsúlyt,
- a korlátozott digitális ellátottsággal bíró gyermekek számára papír alapon történik a feladatok kiküldése,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében a szakértői bizottsági szakvélemények továbbra is érvényesek, az azokban foglaltak figyelembevételével neveli és oktatja a gyermekeket a digitális munkarendben, a szakszolgálat segítségével,
- a pedagógus az elsődleges információforrás, a tudás átadója, a különféle gyermeki kompetenciák fejlesztője, a gyermek önálló tanulásának motiválója, irányítója,
- a digitális nevelés-oktatás során különböző módszerekkel segíti a gyermekeket az új tananyag elsajátításában,
- a digitális munkarendben történő tanítás eszközeiről, részleteiről, elvárásairól a gyermekeket és a szülőket tájékoztatja,
- szükség esetén egyénre szabott segítséget nyújt, támogatja a gyermekeket,
- az online foglalkozások lebonyolításáért a csoport pedagógusa a felelős,

- minden tananyagot a gyermekek otthoni, önálló tananyag-feldolgozásából adódó többletidő figyelembevételével kell kiadni,
- az ellenőrzés javasolt formái: gyűjtőmunka, kézműves eszközök, rajzok, ének, vers, mese, stb.

- minden pedagógusnak pontosan meg kell fogalmazni a digitális nevelésre-oktatásra vonatkozóan az értékelés eljárásrendjét, módszereit, a saját elvárásrendszerét, amely nem ütközhet a PP-ben leírtakkal, és azt a szülőök és a törvényes képviselők tudomására kell hozni.

5. Kapcsolattartás a gyermekekkel, szülőökkel

A munkanapokon 15 óra után, vagy hétvégén beérkezett kérdésekre a pedagógusok a következő munkanapon válaszolnak, ennél korábbi, vagy későbbi időpontban csak a pedagógusok egyéni döntése alapján kaphatnak választ a szülőök.

6. Online magatartás, digitális etikett

Az alapelv, hogyha valami nem elfogadható a hagyományos munkarendben, óvodában, csoportszobában, foglalkozáson, akkor az nem elfogadható online sem.

A foglalkozáson való online kommunikáció hang és kép alapú, tehát mikrofon és bekapcsolt kép nélkül nem megy. Akinek technikai gondjai vannak, jelezze a csoport pedagógusainak.

Videó chat, vagy hasonló kommunikáció során egyeztetni kell a pedagógusnak a szülőökkel, mielőtt képernyőfotó vagy hangfelvétel készül; a feladatokban elküldött képeket, videókat, megoldásokat a pedagógusok bizalmasan kezelik, azokat az óvoda pedagógusain kívüli harmadik fél számára nem teszik hozzáférhetővé.

Kérjük a szülőöket, gondviselőket, hozzátartozókat, hogy a nevelési év sikeres teljesítésében segítsék a gyermekeket a fegyelmezett, konstruktív online jelenlétben, a kiosztott feladatok elvégzésében, azok visszaküldésében!

A tanulmányi követelmények teljesítésének elmulasztása

- Ha a gyermek és szülője előre bejelentett, alapos indok nélkül a pedagógusok számára legalább 3 napon keresztül nem elérhető, a kiadott feladatokat nem teljesíti, pedagógusaival nem tud kommunikál, a pedagógusok értesítik az óvoda gyermekvédelmi megbízottját.

- Ha a csoport pedagógusának jelzése alapján, a passzivitás továbbra is fennáll, az óvodavezetés szólítja fel a szülőt/gondviselőt a tanulmányi kötelezettség nem teljesítésének következményeire.

- Ha az óvoda nem tud kapcsolatot tartani a gyerekekkel, illetve a szülővel, felvesszük a kapcsolatot a gyermekvédelmi szolgálattal.

Jelen szabályzat által nem szabályozott kérdésekben továbbra is az intézmény Pedagógiai programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Házirendje érvényes.

Dátum: 2022. 04. 21.

Lolita Klaus

óvodavezető

Ph

Jelen szabályzat

Hatályos: a kihirdetés napjától

Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig

Intézményvezetői nyilatkozat

Az intézmény felelős vezetőjeként Láng Hanna nyilatkozom, hogy a Kelenvölgy-Örmezei Óvoda (székhely: 1112 Budapest, Neszermélyi út 22-24 sz.) szakmai – pedagógiai működését meghatározó Pedagógiai Program a jogszabályokban megfogalmazott jogok, köteleességek érvényesülésének intézményi helyi gyakorlatát tartalmazó belső szabályzó, melynek rendelkezései érvénybelépésével a fenntartóra, a működtetőre a dokumentum módosításával – 2022. szeptember 1-jei hatályba lépéssel – az óvoda mindenkori költségvetési keretén felül **többletkötelezettség nem hárul.**

A fenntartó az 52/2016. (III.31.) XI. ÖK határozatában az Önkormányzat mindenkori költségvetése terhére egyetértését adta a Pedagógiai Programban lévő Érzékenyítő program, Biztonságos közlekedési program és az intézményeken átívelő Gyógypedagógiai Szakmai Centrumunk többletköltségeinek tervezéséhez. **Kérem a fenntartó további támogatását és egyetértését az 52/2016. (III.31.) XI. ÖK határozatban rendezett többletköltségek biztosításához.**

Budapest, 2022. április 21.

Tisztelettel:

Láng Hanna
Láng Hanna

Intézményvezető

P.H.

KELENVÖLGY – ŐRMEZEI ÓVODA

Kindergarten in Kelenvölgy - Őrmező

1112 Budapest., Neszmélyi út 22-24.

tel.: 06/1-310-3415

e-mail: info@kelenvolgyiormezeiovi.ujbuda.hu

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda 2022. április.21.

Helyszín: Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda Székhely Óvoda (1112 Budapest, Neszmélyi út 22-24.)

Esemény: Alkalmazotti és nevelőtestületi értekezlet

Téma: Az óvoda módosított dokumentumainak, (PP, SZMSZ ,Házirend) véleményezése, elfogadása

Jelen vannak: L. H. óvodavezető

J. A. függetlenített óvodavezető helyettes

A. M.Sz. Neszmélyi Óvoda óvodavezető helyettes

B.K. Z. Kelenvölgyi Óvoda óvodavezető helyettes

M. R. Napsugár Óvoda óvodavezető helyettes

Nevelőtestület(a jelenléti ív alapján)

Alkalmazotti közösség(jelenléti ív alapján)

Jegyzőkönyvvezető: Sz. B.

Jegyzőkönyv hitelesítők: J. A.

L. H. óvodavezető:

L. H. óvodavezető:

Köszöntök mindenkit a működést és szakmai munkát szabályozó dokumentumok módosítását véleményező értekezleten.

Megállapítom, hogy az alkalmazotti ösrlétszámából, 72 tagból, 68 jelen van, 94 %-os a részvétel.

Megállapítom, hogy a nevelőtestületi ösrlétszámából, 26 tagból 24 jelen van,92 %-os a részvétel, **a nevelőtestület határozatképes.**

Az óvodai módosított Pedagógiai Programot, SZMSZ-t, és Házirendet, elektronikus úton, a pedagógusok, valamint a többi alkalmazott egyéni email címére elküldtük 2022.04.06.-án. A véleményeket írásban, e-mailben kértük, melyeket 04. 20.-ig megkaptunk.

Mint arról tudomásotok van, a módosításokat Munkacsoportok végezték dokumentumonként, feladatmegosztással, valamint rendszeres online konzultációval, óvodai szakértők segítségével.

A Pedagógiai Program valamennyi óvodánkban dolgozó szakember (pedagógusok, gyógypedagógusok,) szakmai javaslatainak beépítésével készült el. Köszönöm a munkacsoportok tagjainak, hogy ütemtervük betartásával és megfelelő feladatmegosztással végezték feladatukat. A módosított Pedagógiai Program tükrözi az óvodánkban folyó mindennapi szakmai munkát, képviseli az egyes telephelyek egyéni specifikumait.

Az SZMSZ és Házirend módosított szabályozása, a hatályos jogszabályokon kívül, a dolgozók mindennapi munkájáról való előzetes tájékoztató, a mindennapi ellátás gyakorlata alapján egészült ki, vagy aktualizálódott.

Köszönöm azoknak a kollégáknak, akik a határidők betartásával hozzájárultak, hogy időben elkészüljünk a dokumentummal.

Mindhárom dokumentum elfogadásáról, külön szavazunk.

Kézfeltartással döntsük el, hogy nyílt vagy titkos szavazással élünk-e?

Kérem, aki a nyílt szavazást választja, tartsa fel a kezét.

(Kézfeltartás.)

Megállapítom, hogy a nyílt szavazás mellett döntöttem.

Kérem, akinek még van szóbeli véleménye, ossza meg velünk.

Sz.i E.:

A Házirend Munkacsoport tagjaként szeretném elmondani, hogy sok támogatást kaptunk a velünk dolgozóktól, és a telephelyvezetőtől, valamint a külső szakértőktől is. Úgy érzem, hogy az elkészült dokumentum megfelel a szakmailag elérhető mindennapi gyakorlatnak, így a szülők is elégedettek lesznek, így az együttműködésünk is hatékonyabb lesz.

M. R.:

A Pedagógiai Program Munkacsoport koordinátoraként köszönöm a sok javaslatot, szakmai (gyógypedagógiai és egyéb pedagógiai)anyagot és javaslatot, amivel gazdagítani

tudtuk a dokumentumot. Egy nagyon komplex, minden szempontból innovatív tartalom született.

A teljes dokumentumot áttanulmányozva a leadás előtt, büszkék lehetünk arra, hogy a benne foglalt gyermekközpontú szemlélet mindennapi gyakorlatában dolgozunk.

A-M. Sz.:

Az SZMSZ munkacsoport munkája során, sokat egyeztetett a másik munkacsoporttal, hogy az azonos szakmai tartalmat érintő szabályozásunk megfelelően koherens, hozzáillő legyen.

Beépítettünk új, jogszabály által előírt tartalmakat, és aktualizáltunk, konkrétabbá tettünk néhány előző tartalmat. Köszönöm a kollegáimnak a segítő együttműködést, a határidők betartását. Úgy érzem, mindannyiunk nevében mondhatom, hogy egy nagyon élhető, a mindennapi munka szervezését, a szakmai közösségi életet megkönnyítő tartalom született.

D. B. I.:

A Házirend véleményem szerintem korrekt, figyelembe veszi a törvényi előírásokat, a pedagógusok szakmai kompetenciáit, valamint a szülők igényeit, érdekeit és megfelelő lehetőségeket teremt a gyermekek ellátáshoz és az együttműködéshez. A dokumentum jól áttekinthető.

B. Á.:

A Pedagógiai Program így kerek egész, ahogy elolvastam. A mi óvodánkban maximálisan jellemző, ez a továbbiakban is irányt mutató szakmai tervezet, amiben a nevelőtestületünk kollektívája jól tud fejlődni és ahol a gyermekek fejlődését is segíthetjük.

Köszönettel tartozunk azért, hogy az óvoda biztosítja a kollégáknak a továbbfejlődésük érdekében, hogy számukra lehetővé tették ezeket a képzéseket.

L.H. óvodavezető:

Kíván valaki még hozzászólni?

(nincs jelentkező.)

Megkérem az nevelőtestületet: kézfeltartással jelezzék, hogy elfogadják-e a 2022 – es, módosított Házirendet és annak Mellékleteit, Függelékeit?

(Kézfeltartás)

Határozat

A Kelenvölgy – Őrmezei Óvoda nevelőtestülete , a 20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet 118.

§ (3 a))bekezdése alapján, az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette.,a 11/2019.(04.02) számú határozattal elfogadott Pedagógiai Programot hatályon kívül helyezte., a **módosított Pedagógiai Programot annak Mellékleteivel, -**

1. Melléklet : Szakirodalom
2. Melléklet : A székhely és telephelyek műveltségtartalma
3. Melléklet : A Neszmélyi Úti Óvoda székhelyen és telephelyen megvalósuló együttnevelés
4. Melléklet : Lehetőségek és feladatok az óvodán kívüli óvodai nevelés idején
5. Melléklet : Intézményvezetői Nyilatkozat
6. Melléklet : Jegyzőkönyv és jelenléti ív

és Függelékeivel,-

1. számú függelék: Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda telephelyeinek tárgyi adottságai
2. számú függelék: Létszámadatok
3. számú függelék: Nyári élet munkaterve - a **15/2022(04.21. számú határozattal**, a véleményt nyilvánítók 100%-os igenlő, elfogadó, jelenléti formában történő , nyílt szavazással **elfogadta.**

Az adatok valóságtartalmát a nevelőtestület képviselői hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

L.H. óvodavezető:

Köszönöm mindenkinek a megjelenést és kívánok sok sikert a további munkához.

Budapest, 2022.04.21.

jegyzőkönyv vezető

intézményvezető

jegyzőkönyv hitelesítő

Jelenléti ív

Alkalmazotti Közösség

Kelenvölgy-Örmezei Óvoda

	Név	Aláírás
1	Aradiné Mácsai Szilvia	<i>Aradiné Mácsai Szilvia</i>
2	Balogh Georgina	<i>Igazoltan távol</i>
3	Balogh Judit	<i>Balogh Judit</i>
4	Barkó Szilvia	<i>Barkó Szilvia</i>
5	Bartha Batrix	<i>Bartha Beatrix</i>
6	Bauerné Somodi Anna	<i>Bauerné Somodi Anna</i>
7	Békási Péter	<i>Péter</i>
8	Béni Zita Kinga	<i>Béni Zita Kinga</i>
9	Béres Gáborné	<i>Béres Gabriella</i>
10	Bucska Ágnes	<i>Bucska Ágnes</i>
11	Csizi Dalma Gabriella	<i>Igazoltan távol</i>
12	Csordás Gábor	<i>Gábor</i>
13	Csordásné Kiss Éva	<i>Csordásné Kiss Éva</i>
14	Csorvási József	<i>József</i>
15	Dienesné Balázs Irén	<i>Dienesné Balázs Irén</i>
16	Dodog Anett	<i>Dodog Anett</i>
17	Faragó Edith Katalin	<i>Faragó Edith</i>
18	Fazekas Zsoltné	<i>Fazekas Zsolt</i>
19	Feketéné Kovács Krisztina	<i>Kovács Krisztina</i>
20	Günter Rita	<i>Günter Rita</i>
21	Hajdus Ágota	<i>Hajdus Ágota</i>
22	Hajnalné Balogh Orsolya	<i>Igazoltan távol</i>
23	Helme Zoltánné	<i>Helme Zoltánné</i>
24	Horváth Enikő	<i>Horváth Enikő</i>
25	Jakus Endréné	<i>Jakus Endre</i>
26	Juhász Andrea	<i>Juhász Andrea</i>
27	Juhász Aranka	<i>Juhász Aranka</i>
28	Juhász Benjámin	<i>Juhász Benjámin</i>
29	Juhász Lajosné	<i>Juhász Lajosné</i>
30	Kalázi Réka	<i>Kalázi Réka</i>
31	Kálnikyné Wolszky Márta	<i>Kálnikyné Wolszky Márta</i>
32	Keszi Eszter	<i>Keszi Eszter</i>
33	Kovács Mihályné	<i>Kovács Mihályné</i>

34	Kovalcsikné Szabó Csilla	Kovácsikné Szabó Csilla
35	Kövér Artúr	Kövér Artúr
36	Láng Hanna	Láng Hanna
37	Ledneczkiné Erős Ágnes	
38	Mágó Julianna	Mágó Julianna
39	Medve Andrea	Medve Andrea
40	Mesko Dominika	Mesko Dominika
41	Mezei Ágnes	Mezei Ágnes
42	Mustyák Renáta	Mustyák Renáta
43	Nagyné Parrag Petra	Nagyné Parrag Petra
44	Nöske Barbara	Nöske Barbara
45	Nyári Petra	Nyári Petra
46	Okos Tímea	Okos Tímea
47	Opavszki Szilvia	Opavszki Szilvia
48	Papp Zsuzsanna	Papp Zsuzsanna
49	Petkovics Attiláné	Petkovics Attiláné
50	Pintér Csilla	Pintér Csilla
51	Poczkodi Györgyi	Poczkodi Györgyi
52	Primné Vágvölgyi Éva Mária	Primné Vágvölgyi Éva Mária
53	Régeni Ákos	Régeni Ákos
54	Safu Sándorné	Szabolcsné Tóth
55	Sághi Ivett Antónia	Sághi Ivett
56	Somogyi Béla	Somogyi Béla
57	Szabó Balázs	Szabó Balázs
58	Szabó Lászlóné	Szabó Lászlóné
59	Szabó Vivien Ivett	Szabó Vivien Ivett
60	Szakács Gabriella	Szakács Gabriella
61	Székelyné Németh Zsuzsanna	Székelyné Németh Zsuzsanna
62	Széles Kata	Széles Kata
63	Szilágyi Erika	Szilágyi Erika
64	Szilágyi Szabina	Szilágyi Szabina
65	Tengelyné Tátrai Judit	Tengelyné Tátrai Judit
66	Vajda Amelita	Vajda Amelita
67	Veréb Vivien	Veréb Vivien
68	Völgyesi Zsuzsanna	Völgyesi Zsuzsanna
69	Winczheim Bernadett	Winczheim Bernadett
70	Wlassits Ildikó	Wlassits Ildikó

71	Zvolenszky Agnes	
72	Zvolenszky Andrea	
73		
74		
75		
76		
77		
78		

Függelékek

- 1. számú függelék:** Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda telephelyeinek tárgyi adottságai
(VI. fejezet/33. oldal)
- 2. számú függelék:** Létszámadatok
(V. fejezet/38. oldal)
- 3. számú függelék:** Nyári élet munkaterve
(VIII. fejezet/71. oldal)

1. számú Függelék -

Kelenvölgy-Örmezei Óvoda telephelyeinek tárgyi adottságai

Helyiségek	Székhely és telephely óvodák			
	Neszmélyi „A”	Neszmélyi „B”	Napsugár	Kelenvölgy
Csoportszobák száma	4	2	6	4
Tornaterem, szoba	1	0	1	1
Logopédiai / fejlesztő foglalkoztató	2	1	1	1
Nevelői szoba	1	0	1	0
Többfunkciós helyiség (nevelői szoba, iroda könyvtár, orvosi, logopédiai, stb.)	1	0	1	1
Irodahelyiségek (vezetői, óvodatitkári, óvónői)	2	0	2	2
Külön orvosi és beteg szoba	0	0	0	0
Külön beteg szoba, elkülönítő	0	0	0	0
Só szoba	1	0	0	0
Játék és egyéb tároló helyiségek	1	0	1	1
Tálalókonyha és hozzá tartozó helyiségek	1	1	2	1
Udvar	2	2	1	2
Felnőtt öltöző	1	1	1	1
Felnőtt zuhanyzó	1	1	1	0
Internet hozzáférés	2	0	1	1
Számítógép a pedagógusok ré részére	2	1	1	1

2. számú Függelék – Létszámadatok

Személyi feltételek

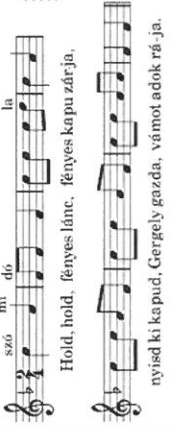

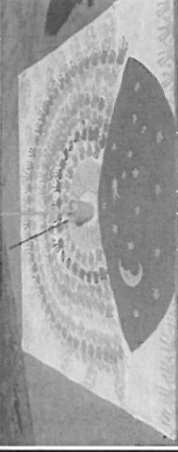
Dolgozók	Létszám adatok
Pedagógus	Óvodavezető 1 Függetlenített óvodavezető helyettes 1 Óvodavezető helyettes 3 Óvodapedagógus 14 Fejlesztő óvodapedagógus 0 Gyógypedagógus 2
Pedagógiai munkát közvetlenül segítő	Óvodapszichológus 2 Pedagógiai asszisztens 5 Gyógypedagógiai asszisztens 2 Dajka 16
Egyéb segítő munkatársak:	Óvodatitkár 3 Kertész 3 Konyhai kisegítő 4 Takarító 3 Gondnok 1
Szakszolgálat külső segítő szakemberei * <i>Sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének megfelelő aktuális szakterülettel és létszámba</i> Egészségügyi szakszolgálat külső segítő szak – emberei	Logopédus (*) 3 Pszichológus 0 Fejlesztő pedagógus 1 Gyógypedagógus * 1 Gyermekorvos 1 Védőnő 1 Üzemorvos 1
Gyermekvédelmi ellátás külső segítő szak-embere	Óvodai szociális segítő 1

3. számú Függelék

A Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda nyári életének munkaterve

Kidolgozta a Neszmélyi Úti Óvoda nevelőtestülete

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Ismerkedés a napszakokkal, a közösen elkészített napóra beállítása közösen, majd a nap mozgásának megfigyelése annak segítségével, a nap folyamán több alkalommal. Szókincsbővítés: pirkadat, hajnal, alkonyat, dél, éjféli stb. Számlálások végzése 12-ig, nagyobbak 24-ig.
Verselés, mesélés	Mese: Nagytakarítás a napnál Szúrós gombóc jár a kertben, szusszan, böffen minden percben, bokrot alját nézi sorba, buzgón szaglász nedves orra, lábán kócos a sok tüske, megfésülné, de nincs tükre, nem nyúl hozzá, így is jó, úgy hívják, hogy : sündiszó!
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Tenyérlenyomatokkal díszített napóra készítése Eszközök: nagy lapok összeragasztva, a nagy felület elérése miatt, sárga, narancssárga, valamint világoskék, sötétkék festékek, ecsetek. A lap fele kék, a másik fele sárga árnyalatú, az éjszaka és a nappal érzékeltetése miatt.
Mozgás	A mesében szereplő állatok mozgásának utánzása, miközben végigjárják a mesebeli utat egyik állattól a másikig. csibék: guggolásban szökdelés, csiga: lassú lépkedés, szarka: futás, karlengetéssel nyúl: nyuszi ugrás, kacsa: lábfej kifelé fordítva, térdek összeszorítva tipegés sün: négykézláb mászás

Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Mondókázás: Tó vize, tó vize csupa nádszál. Egy kacska, két kacska odamászkal. Sásban ezer kacska bogarászik. Reszket a tó vize, ki se látszik. Udvari játékok Asztali játékok
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Rita Vizuális: A.M.Szilvi Ének: Petra Mozgás: Opavszki Szilvi Vers, mese: mindenki, saját csoportban

Szlovák népmese - Nagytakarítás a napnál

Egyszer egy hatalmas nagy felhő úgy eltakarta az eget, hogy három napig nem lehetett látni a napot. A kiscsibéknek nagyon hiányzott a napsugár.

- Hová tűnhetett a napocska? – kérdezték. – Keressük meg, hívjuk vissza az égre!
- Igen ám, de hol találjátok meg? – kotkodácsolt a kotlós. – Tán bizony tudjátok, hol lakik?
- Nem tudjuk – csipogták a kiscsibék –, de majd mindenkit megkérdezzük, akivel összetalálkozunk.
- Koty-koty-koty, jól van, menjetek – mondta a kotlós, és ahogy illik, útravalót készített a csibéknek. Adott nekik kicsi zsákot, kicsi zacskót, a zsákocskában magocskát, a zacskóban meg mézeskalácsot. A kiscsibék útra keltek. Mentek, mendégéltek, egyszer csak a káposztáskertbe értek. Látják, hogy az egyik káposztalevélen ül valaki, nyújtogatja a szarvát, hátán hordja a házát. Egy csigabiga! A kiscsibék megálltak, megkérdezték tőle:
- Csigabiga, nem tudod, hol lakik a napocska?
- Én nem tudom, de ott ül a kerítésen a szarka, ő bizonyosan tudja. A szarka meghallotta, hogy emlegetik, hát mindjárt közelebb röppent, és csirregni kezdett:
- Csibe, csibe, kiscsibék, hová mentek, kiscsibék?
- Elbújt a napocska, megyünk, megkeressük.
- Én is megyek, én is megyek! – örvendezett a szarka, és még közelebb röppent.
- De tudod-e, hol lakik? – kérdezték tőle.
- Azt biz' én nem tudom, de nyúl koma talán tudja, itt lakik a szomszédban, a répafield csücskében.

A kiscsibék meg a szarka elmentek a répafieldre. Mikor látta a nyúl, hogy vendégek közelednek, fejébe húzta a sapkáját, a bajuszát megpödörte, és a háza kapuját még jobban kitárta.

- Nyulam-bulam – csipogták a csibék, csirregte a szarka –, a napocska keressük, nem tudod, hol lakik?
- Azt biz' én sem tudom, de a szomszédom, a kacska bizonyosan tudja. Itt lakik a nádasban, a patak közelében.
- No, elmentek a nádasba, a nyúl is velük ment. A patak partján megtalálták a kacska házát meg egy szép piros ladikot, a ház mellé volt kikötte.
- Hé, szomszédasszony, itthon van-e kelmed? – kiáltotta a nyúl.
- Itthon, itthon! – hápogott a kacska. – A tollamat szárítom, három napja nedves, nem süt

a napocska.

– Éppen őt keressük! – csipogták a kiscsibék, csirregte a szarka, a nyúl meg buzgón bólingatott hozzá. – Nem tudod, hol lakik?
– Azt biz’ én sem tudom, de a patak tulsó partján az odvas bükkfa alatt lakik a sün, az bizonyára tudja.

Beültek mindannyian a csónakba, áteveztek a patakon, hogy megkeressék a sünt. Meg is találták, ott szunyókált sün koma a bükkfa tövében.

– Sün, sün, sün koma! – csipogták a kiscsibék, csirregte a szarka, hápogta a kacsa, a nyúl meg örvendezve ugrándozott. – Nem tudod, a napocska merre, hol lakik? Három napja nincs az égen. Tán csak nem betegedett meg?

A sün előbb gondolkozott kicsit, azután így szólt:

– Már miért ne tudnám! Tudom én, hol lakik, meg is mondom nektek. A bükkfa mögött van egy nagy hegy, a hegy fölött egy nagy felhő, a felhő fölött az ezüst hold, onnét a napocska csak egy bolhaugrás! – így szólt a sün, azzal fogta a botját, fülére húzta a sapkáját, és indult, hogy mutassa az utat.

No, útnak eredtek. Mentek, mendégéltek, egyszer csak megérkeztek a nagy hegy csúcsára. S mit láttak? A hegy csúcsának a csücskébe beleakadt egy rettentő nagy felhő, nagyobb, mint három lepedő. A kiscsibék, a szarka, a nyúl, a kacsa meg a sün mindjárt felmászta a felhőre, jó erősen megfogóztak benne, azután – huss! – repültek a felhő hátán, meg sem álltak a holdig. Mikor a hold észrevette őket, egyszerűbe ragyogni kezdett ezüstös tányérja.

– Hold, hold, ezüst hold – csipogták a kiscsibék, csirregte a szarka, hápogta a kacsa, s a nyúl meg a sün is szépen kérlelte –, mutasd meg nekünk, hol lakik a napocska! Három napja nincs az égen, három napja vacogunk! Úgy látszik – gondolták –, elaludt a napocska, nem akar felébredni.

S akkor egyszerre rázendítettek: a kiscsibék csipogtak, a szarka csirregett, a kacsa hápogott, nyulam-bulam makogott, a sün pedig az ablakon kopogott a botjával.

– Napocska-korongocska, kelj fel! Süss ki, napocska!

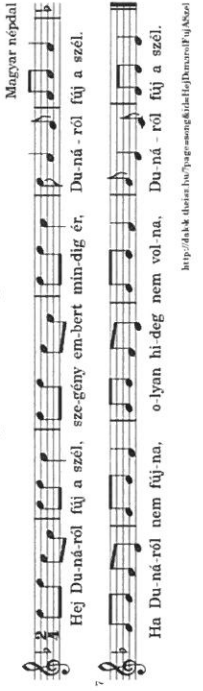
A napocska felébredt, nagyot ásított.

– Ki az, ki kiabál? Ki zavarja álmomat?

– Mi vagyunk itt, a kiscsibék, a szarka meg a nyúl, a kacsa meg a sün. Eljöttünk, hogy felköltöszünk, éppen reggel van!

– Jaj, jaj, kelnék én, de hát hogyan keljek? – szomorkodott a napocska. – Három napig eltakart egy fekete felhő. Hiába sütök, mégsem ragyogok, úgy bepiszkolódtam. Amint a nyúl ezt meghallotta, mindjárt kerített egy vödört, s elkezdte hordani a vizet. A kacsának sem kellett több – egyszerűben mosni kezdte a napot. A szarka a törülközővel törülgette, a sün a tüskéivel keféltette. A kiscsibék meg a porszemeket fújogatták le az álmos napocskáról. Ez aztán igazi nagytakarítás volt! Egykettőre úgy megtisztították a napot, hogy menten kibújt a házából, kiballagott az égre, és vidáman ragyogott. Gondolhatjátok, micsoda öröm volt odahaza! A kotlós kifutott az ólból, maga köré hívta a kiscsibéket, és azóta is ott futkosnak az udvaron, magot keresgélnek, s ha jóllaktak, a napon melegszenek.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Megfigyelések végzése: a különböző vastagságú papírból készült hajók viselkedése a vízben Hidegebb-melegebb: vizes játékok az udvaron, öntözgetéssel hőfokok megfigyelése. Nagybakkal fürdőhőmérő leolvasása.
Verselés, mesélés	Vers: Pósa Lajos: A kis hajó /részlet/ Mese: Pöttömke piros vitorlása /Eziszhegedű 188.oldal/
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	Mondóka Megy a hajó a Dunán, lemaradt a kapitány. Kiabál, trombitál, de a hajó meg nem áll. ZH: Baj van a részeg tengerésszel <p>Magyar népdal Hej Du-ná-ról fúj a szél, sze-gény em-bert min-dig ér, Du-ná - ról fúj a szél. Ha Du-ná-ról nem fúj-na, o-lyan hi-deg nem vol-na, Du-ná - ról fúj a szél. http://fakk.hu/2015/07/04/simple-paper-boat/</p>
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Papírhajó hajtogatás Nagyobbakkal gőzös hajtogatása https://www.momwithfive.com/hu/2015/07/04/simple-paper-boat/
Mozgás	Biciklizés, rollerezés az udvaron minden nap Nagymozgásos tevékenységek az udvaron Fogójáték, tűz-víz-levegő Jó idő esetén pancsolás
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Hajós kirakók Hajóverseny: fújással Udvari vizes játékok Asztali játékok
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Vizuális: Ének: Mozgás: Vers, mese: mindenki, saját csoportban

Pósa Lajos: A kis hajó /részlet/

Megy a hajó a habon,
Csörgedező patakon,
Papírból van vasa, fája,
Piros zászló: vitorlája.
Kedvez a szél, fújdogál,
A kis hajó úszdogál,
Gyerekek a parton nézik,
Elkísérik a kis érig,
Fehér kendőt lobogtatnak
S búcsút mondanak az utasnak:
Rengő-ringó, haladó,
Isten veled, kis hajó!

Baj van a részeg tengerésszel

Baj van a részeg tengerésszel
Baj van a részeg tengerésszel Minden
áldott reggel

Haj, hé, de húzz rá egyet
Haj, hé, de húzz rá egyet
Haj, hé, de húzz rá egyet
Minden áldott reggel

Lökd a fenékre a víztömlővel
Lökd a fenékre a víztömlővel
Lökd a fenékre a víztömlővel
Minden áldott reggel

Haj, hé, de húzz rá egyet...

Dobd bele, itt van a mentőcsónak
Dobd bele, itt van a mentőcsónak
Dobd bele, itt van a mentőcsónak
Minden áldott reggel

Haj, hé, de húzz rá egyet...

Lógjon a lába az orrkötélen
Lógjon a lába az orrkötélen
Lógjon a lába az orrkötélen
Minden áldott reggel

Haj, hé, de húzz rá egyet...

Kösd hamar oda csak a nagy korlátra
Kösd hamar oda csak a nagy korlátra
Kösd hamar oda csak a nagy korlátra
Minden áldott reggel

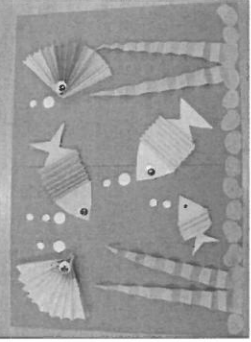
Haj, hé, de húzz rá egyet...

Bele vele gyorsan a tengervízbe
Bele vele gyorsan a tengervízbe
Bele vele gyorsan a tengervízbe
Minden áldott reggel

Haj, hé, de húzz rá egyet...

Haj, hé, de húzz rá egyet...

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Ismerkedés a Víz tulajdonságaival, Játékos Kísérletek. Vízi játékok az Óvoda Udvarán Hogyan keletkezik a Szivárvány Vízi élővilág Szókincs bővítés: Apály,Dagály,Napfénytörés Matematikai Tartalom:Úrtartalom mérése becslések,mérések edényekkel, palackokkal
Verselés, mesélés	Mese: A Gomba alatt Vers: Tamkó Sírató Károly: Pinty és Ponty
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	Fehér Liliomszál Mély Kútba Tekintek Csipp, Csepp egy csepp Esik az eső, hajlik a Vessző Mondóka: Nyuszi ül a fűben ,ülve szundikálva .Nyuszi talán beteg vagy, hogy már nem is ugorhatsz. Nyuszi hopp,Nyuszi hopp.Máris egyet elkapott!
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	 Akvárium készítése Színes Papírból vágással,ragasztással Gyertek haza ludaim Egér Fogó Süni fogó:A „süni” leguggol és összehúzza magát. A gyerekek bosszantják: Sündisznócska szúr a tüskéd, ujjaimat megsebezted! A mondóka végén a süni felpattan és akit megfogott, az az új süni, DE ahol megérintette az előző fogó, azt a testrésztét végig fognia kell. Házatlan mókus: Minden gyerek egy négyzetten áll, csak egynek nincs háza. Elkiáltja magát: Mókusok, mókusok ki a házból! Erre mindenki futkározni kezd a játéktéren. Jelre mindenki megpróbál egy házba ugrani.
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Udvari és Asztali játékok

A tevékenységek irányítói:

Külső v.:

Vizuális:

Ének:

Mozgás:

Vers, mese: mindenki, saját csoportban

Megjegyzés

Vers: **Tamkó Sírátó Károly: Pinty és Ponty**

Volt egyszer egy ponty.
Úszott, mint a pinty!

ha a kelő napsugarban
újjuk végére nem értek.

Volt egyszer egy pinty.
Repült, mint a ponty!

Elöl ment a ponty.
Úszott, mint a pinty!

Együtt mentek...

Utána a pinty.

Úsztak, szálltak, mendegéltek,
tán még most is mendegélnek,

Repült, mint a ponty!

Vlagyimir Szutvejev: A gomba alatt

A hangyát egyszer utolérte egy nagy eső. Hova bújjék előle? Egy apró kis gombát látott meg a Hangya a tisztáson, odaszaladt és elbújt a gomba kalapja alá. Üldögél a gomba tövében, várja, hogy elálljon az eső. Amde az eső egyre jobban zuhogott. Egy agyonázott Pillangó vánszorgott a gombához.

-Hangyácska, Hangyácska, engedj ide engem is a gomba alá! Úgy eláztam, nem tudok repülni!

-Már hogyan is engednélék - kérdezte a Hangya -, hiszen magam is csak éppen elférek alatta?!!

-Sehaj! Kis helyen is elférek, akik szeretik egymást. Erre aztán a Hangya beeresztette a Pillangót a gomba alá. Az eső meg egyre csak zuhogott. Futva jön Egérke.

-Engedjetek a gomba alá engem is! Patakokban folyik a víz rajtam!

-Ugyan hogyan engedhetnék ide? Nincs itt már szabad hely.

-Húzódtok magatokat ősszébb egy kicsit!

Ősszébb húzták magukat és beengedték az Egérkét a gomba alá. Az eső zuhogott, ahogy sem akarta abbahagyni. Arra ugrádozott a Veréb, és így sírt-rítt:

-Mégazott a tollacskám, megfáradt a szárnyacskám! Engedjetek be engem is a gomba alá

megszáradni, megpihenni, az eső végét kívárnai!

-Nincs már több hely!

-Húzódtok ősszébb, nagyon kérlek benneteket!

-Na jól van. Ősszébb húzódtok - jutott hely a Verébnak is. Ekkor a Nyúl ugrott ki a tisztásra, és meglátta a gombát.

-Bújtasz el! - kiáltotta. - Mentsetek meg! Üldöz a Róka!

-Sajnálom a Nyulat - szólt a Hangya. - Tudjátok mit? Húzódkodjunk ősszébb! Alighogy, a Nyulat elrejtették, odaért a Róka is.

-Nem láttátok a Nyulat? - kérdezte.

-Nem láttuk bizony! Közelebb lopakodott a Róka, és szaglászni kezdett.

-Nem itt bújt el?

-Ugyan, hogy bújhatott volna ide? Megcsóválta a farkát a Róka, és elment. Közben az eső is elállt, a nap is kislőtt. Előbújtak a gomba alól mindahányan, és örvendeztek. A Hangya elgondolkozott, és azt mondta:

-Hát ez hogyan történhetett? Először még nekem is alig volt helyem a gomba alatt, a végén mégis mind az ötven elfértünk!
-Brehehehe! Brehehehe! - heherészett valaki. Mindannyian odanéztek: a gomba kalapján ült a Béka, és jóízűen nevetett:
-Ó, ti okosok! Hiszen a gomba... A mondatot abba hagyta, őket pedig otthagya. Mindannyian a gombára néztek, és nyomban kitalálták, hogyan történhetett az, hogy előbb egynek is alig akadt helye a gomba alatt, a végén mégis mind az ötven elfértek.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Beszélgetés: Katicabogár – Harlekin katica Miért hasznos? Mért kártékony? Mivel táplálkozik? Katicás társasjáték (kék csoportból)
Verselés, mesélés	Mese: Boldog Daniella: A katicabogár pöttyei Vers: Tóth Anna: Katica
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	<p>Katalinka szálly el</p> <p>Magyar népdal</p>
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Krepp-papír gombócok felragasztása lepke/katica sablonra. Eszközök: -krepp-papír gombócok -lepke/katica sablon -ragasztó
Mozgás	Előkészület: betonra egyenlő számú, különböző színű virágok felrajzolása Jelre meghatározott színű virág megadásával a gyerekek „rászállnak” (leguggolnak) a megfelelő színre.

Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Találós kérdések: 1. Icipici lánynak pettyes a ruhája,kezedre ül, elszáll, s csak bámulsz utána. 2. Szépnek tart felnőtt és gyerek, pedig csúf hernyóból kelek. 3. Néha csak párja van a pöttyből, ámde hetet hord a legtöbbször. Gyakran piros, máskor sarga, levéltetű a vacsorája.
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Vizuális: Ének: Mozgás: Vers, mese: mindenki, saját csoportban

Boldog Daniella: A katicabogár pöttyei

A hiú katicabogár egy esőcseppben nézegette magát, amely egy szép hosszú fűszálon függött a reggeli zivatar óta.

– Ma is igazán csinos vagyok – gondolta. – Olyan piros a hátam, mint a roppanós cseresznye a nyári lombkoronában, s a fekete pöttyeim, akárcsak a pipacs fekete porzói. Azt hiszem, nincs is nálam szebb bogár a diófán innen és túl.

Gőgösen nézett a fehér káposztalepkére, aki épp akkor szállt le a közelében sárgálló pitypangra.

– Micsoda közönséges öltözet! – Mondta ki félhangosan, hogy a lepke biztosan meghallja. A hétpettyes katicabogarat annyira elfoglalta a gúnyolódás, hogy észre sem vette a felé közeledő nagy fekete hősincért. A cincér óriási volt a katicához képest, és ilyen közelről még sosem látták egymást. Ahogy megrezgette hosszú csápjait, a kis katicabogár ijedtében a pitypang levele alá szaladt, és még azt sem vette észre, hogy a nagy rémülettől mind a hét pöttye lepotyogott a hátáról. Ha nem lett volna ilyen hiú, és nemcsak magát nézegette volna álló nap, talán tudta volna, hogy a nagy fekete hősincértől nincs félnivalója, a diófa bogárnemzetiségének legkedvesebb és legbölcsőbb lakója ő.

A katicabogár egész délután a pitypang levele alatt remegett félelmében, csak akkor mert előbújni, amikor a hősincér átballagott egy napsütötte, csillogó lapos kavics tetejére. A hiú katicabogárnak egészen másnap hajnalig kellett várnia, hogy egy tiszta harmatcseppben újra megnézhesse magát. Gőgös mosolya azonnal eltűnt arcáról, amint meglátta tükörképét.

– Jaj, nekem – gondolta. – Hova lettek a pöttyeim, a hét gyönyörű pöttyöm?

Akárhogy nézegette magát, csak egy közönséges piros bogarat látott. Bogártársai elmásztak és elrepültek mellette. Akadt, aki meg sem ismerte, és olyan is, akinek így már nem volt kedve barátkozni vele.

A piros katicabogár már nem gondolta azt, hogy olyan a színe, mint a roppanós cseresznyének, inkább, hogy olyan egyszerű és közönséges lett, mint a fehér káposztalepke. Naphosszat szomorkodott egy kövirózsa ármékában, szégyellte magát, és mindennél jobban szerette volna visszakapni a hét szép pöttyét, hogy olyan lehessen, mint rég.

Arra repült a fehér káposztalepke, aki a méhecskétől hallotta, mi történt. A méhecskének a bodobács, a bodobácsnak pedig a hangya mesélte el a hétpettyes katicabogár történetét. A káposztalepke nem szerette a könnyeket, maga is végtelenül bánatos lett, ha másokat szomorkodni látott. A kis piros katica mellé szállt, aki erre szégyenlősen fordult el tőle. A katicabogár legnagyobb csodálata az azt mondta:

- Neked adok a négy pöttyöm közül kettőt.
- A katica meglepődve, és a régi göggel a hangjában így szólt:
- Ugyan, neked nincsenek is pöttyeid, és szétártá a szárnyait. A katica lélegzete elállt, soha nem Erre a pille barátságosan kaesintott, és szétártá a szárnyait. A katica lélegzete elállt, soha nem vette eddig észre, hogy a fehér lepke szárnyán két-két csodaszép fekete pötty rejtőzik.
- Ahogy a pille megrezgette a szárnyait, két pötty hirtelenjében lepördült róla, és a katica piros hátára szökken. Egyik az egyik szárnyára, másik a másik szárnyára. A katicabogár elpirult, megköszönte a káposztalepke ajándékát, és attól fogva jó barátok lettek. A képtettes katicabogár pedig korábban soha nem volt annyira büszke a hátán hordott pöttyökre, mint arra a kettőre, amelyet a káposztalepkétől kapott ajándékba.

Tóth Anna: Katica

Kiesi vagyok, mégse félek,
Tarka mezőn éldegelek.
Hátam piros, mint az alma,
Hét kis pöttyöt láthatsz rajta.
Hívhatsz engem Katicának.
Fürgén szálló kisbogaromak.

S hogyha pihenek az ágon,
Vagy egy apró vadvirágon,
Óvatosan felemelhetsz,
Csengő hangon énekelhetsz,
Ujjacskádra felsétálok,
Aztán gyorsan tovaszállok.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Az emberek sokféle lakóhelyének felfedeztetése (kunyhó, palota, családi ház, panel épület, pagoda, kalyiba). A házkörül élő állatok életmódja, gondoskodás róluk, az emberekkel való kapcsolatuk. A lakóhely, az otthon fontossága, a szegénység és gazdagság megközelítése a mese történéseinek idejében. A sok, kevés, több, ugyanannyi matematikai relációs fogalmak tartalmi jegyeinek megerősítése. Halmazalkotás játékokból, részalmaz képzés különböző szempontok szerint. Mennyit ér egy fél krajcár? A számasság és az érték fogalmának megközelítése.
Verselés, mesélés	A mese segítségével az elkérés és az elvétel konfliktusának megapasztalásával a megfelelő magatartás formálása. A mesei igazság megélése a kiskakas kitarthatását követve empátiájuk alakítása, az akadályok leküzdésére nevelés a cél elérése érdekében. Közös meséléssel motiválás, aktív részvétel. Mese: A kiskakas gyémánt fél krajcárja, Vers: Gazdag E.: A kiskakas réz garasa
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	A mondókával és a dalos játékkal az ütemérzék, a térforma megőrzésére, egyöntetű éneklésre, járásra nevelés. A szerepvállalás és választás segítségével a társas kapcsolatok formálása, erősítése. Mondóka: Erre kakas, erre tyúk, Énekes játékok: Hej, a Sályi piacon Zenehallgatás: Én elmentem a vásárba fél pénzzel...
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	A mese alapján választható téma: Meseillusztráció, Melyik szereplő tetszett? Megvalósítás változatos technikával: festés, rajzolás, felületkitöltés tépéssel. A mese szereplő bábok elkészítése saját dobozból hozzájárul a jellegzetességek kiemeléséhez, a gondolkodási műveletek, és az önkifejezés gyakorlásához.

Mozgás	Akadály pálya az udvaron, a játékeszközök felhasználásával a Törökcsászár Palotájához. Rugalmasságuk, ügyességük, egyensúlyérzékük, bátorságuk és kitartásuk formálása. Kisháztól indulás labdagurítással a rugós hinta kerülésével, gerendán egyensúlyozó járás, karikába célba dobás, láncos létrán egyensúlyozás, csúzda-házba felmászás- Törökcsászár Palotája- lecsúszás. Jutalom krajcár elvétele.
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	A hét témájához kapcsolódó lakhelyek barkácsolása dobozból (ház,palota, stb) Színezés, rajzolás, mintázás a kedvenc háziállat, meseszereplő Nyomdával krajcár készítése KINDER TOJÁSBÓL MÉHEK BARKÁCSOLÁSA Mesedramatizáláshoz helyszínek hátterek készítése
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Vizuális: Ének: Mozgás: Vers, mese: mindenki, saját csoportban

A kiskakas gyémánt félkrajcárja – népmese

Volt a világon egy szegény asszony, annak volt egy kis kakasa. Csak ott keressé, csak ott kapargál a kiskakas a szeméten, egyszer talál egy gyémánt félkrajcárt. Arra megy a török császárt. Meglátja a kiskakasnál a gyémánt félkrajcárt, azt mondja neki:

- Kiskakas, add nekem a gyémánt félkrajcárodat.
- Nem adom biz én, kell a gazdasszonyomnak.
- De a török császár erővel is elvette tőle, hazavitte, betette a kincseskamrájába. A kiskakas megharagudott, felszállott a kerítése tetejére, elkezdett kiabálni:
- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.
Megharagudott erre a török császár.
- Eredj te szolgáló, fogd meg a kiskaklast, hogy ne kiabáljon, vedd bele a kútba. A szolgáló megfogta, kútba vetette. De a kiskakas csak elkezdte a kútban:
- Szídd fel begyem a sok vizet, szídd fel begyem a sok vizet! - Arra a begye mind felszította a vizet a kútból. A kiskakas megint felszállott a török császár ablakába:
- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.
Megint azt mondja erre a török császár a szolgálójának:
- Eredj te szolgáló, fogd meg azt a kiskaklast, vedd belé az égő kemencébe.
- A szolgáló megint megfogta a kiskakast, s az égő kemencébe vetette. De a kiskakas megintcsak elkezdte:
- Ereszd ki begyem a vizet, hadd oltsa el a tüzet. Ereszd ki begyem a vizet, hadd oltsa el a tüzet! - Erre a begye mind kieresztette a vizet, eloltotta a tüzet. Akkor megintcsak felszállott az ablakba:
- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.
Még nagyobb méregbe jött erre a török császár.

- Eredj te szolgáló, fogd meg azt a kiskakast, vedd bele a méhes kasba, hadd csípjék agyon a darazsak.

A szolgáló belevetette a kiskakast a méhes kasba. Ott megint elkezdti a kiskakas:

- Szídd fel begyem a darázst; szídd fel begyem a darázst.

Arra a begye mind felszította a darázst. Akkor megint felszállott a török császár ablakába:

- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.

Már a török császár nem tudta, mit csináljon vele.

- Eredj te szolgáló, hozd ide azt a kiskakast, hadd tegyem ide a bő bugyogóm fenekébe.

Megfogja a szolgáló a kiskakast; a török császár beteszi a bő bugyogója febekébe.

Akkor a kiskakas megintcsak elkezdti:

- Ereszd ki begyem a darázst, hadd csípje meg a farát, ereszd ki begyem a darázst, hadd csípje meg a farát.

A begye mind kieresztette a darázst, azok jól megcsipkedték a török császár farát.

Felugrik erre a török császár:

- Jaj, jaj, a fránya egye meg azt a kiskakast; vigyétek hamar a kincses kamrába, hadd keresse meg a maga gyémánt félkrajcárját.

Bevitték a kiskakast a kincses kamrába, ott megint elkezdti a maga nótáját:

- Szídd fel begyem a sok pénzt, szídd fel begyem a sok pénzt.

Erre a begye mind felszította a török császár három kád pénzét. A kiskakas hazavitte, odaadta a gazdasszonyának; gazdag asszony lett belőle, még máig is él, ha meg nem halt.

Gazdag Erzsébet: A kiskakas rézgarasa – vers

Elgurult egy rézgaras.

Főlkapta egy kis kakas.

Ha főlkapta, jól tette,
a bögyébe betette.

De a bögye kidobta,
mérges lett a kakasra.

Összeszidta a kakast:
"Búzáat adjál, ne garast!"

Kis kakas a piacon
búzáat vett a garason.

Ezt adta a begyének,
most már békén megélnék.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Hónapok felsorolása: Január, Február... A hét napjai: Hétfő, Kedd... Több <, kevesebb <, ugyanannyi = (kockák segítségével)
Verselés, mesélés	Verses mese: A török és a tehenek Mese: A három kismalac Anyanyelvi játékok: Állathangok utánzása
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	Cirmos cica haj Egy kis malac röff, röff, rörr Gyertek haza ludaim Képességfejlesztés: halkabb-hangosabb
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	A három kismalac kedvenc részének lerajzolása, „élményrajz” Eszköz: Rajzlap, színes ceruzák
Mozgás	Biciklizés, rollerezés az udvaron minden nap Nagymozgásos tevékenységek az udvaron Fogójáték, tűz-víz-levegő Fészekfoglaló
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Memóriajáték => háziállatok => vadon élő állatok Képolvasás => beszélj a képről, mondd el a történetet Udvari játékok, asztali játékok
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Vizuális: Ének: Mozgás: Vers, mese: mindenki, saját csoportban

Egy kismalac, rőf-rőf-rőf

Musical score for 'Egy kismalac, rőf-rőf-rőf' in 4/4 time. The melody is on a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: Egy kis - ma - lac, rőf - rőf - rőf Trom - bi - tál - gat, tőf - tőf - tőf, Trombi - tá - ja, víg or - má - nya Fől - det túr - ja, dőf - dőf - dőf. Chords are indicated by letters C, G, and F above the staff.

Jön az öreg meglátja,
Örvendzve kiáltja:
Rajta fiam, rőf-rőf-rőf-rőf,
Apád is így csinálja!

Most már együtt zenéltek,
Kukoricán megélnék,
Tőf-tőf-tőf-tőf, rőf-rőf-rőf-rőf
Ezék ám a legények!

Gyertek haza ludaim

Musical score for 'Gyertek haza ludaim' in 4/4 time. The melody is on a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: Gyertek ha - za lu - da - im! Mi - ért? Fé - lünk! Mi - től? Nem megyünk! Cirmos cica, haj!

Magyar népdal

Musical score for 'Cirmos cica, haj!' in 4/4 time. The melody is on a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: Cirmos cica, haj! Hová lett a vaj? Ott látom a bajuszodon, most lesz neked jaji!

<http://dalkak.themaz.hu/?page=songs&id=CirmosCicaHaj>

Mondóka

Lementem a pincébe
Vaját csipegetni,
Utánam jött apám, anyám
Hátba veregetni.
Nád közé bújtam,
Nádsípöt fújtam,
Az én sípom így szólt:
Dí, dá, dú...
Te vagy az a nagyszájú.

Móricz Zsigmond: A török és a tehenek — vers

Volt egy török, Mehemed,
Sose látott tehenet.
Nem is tudta Mehemed,
Milyenek a tehenek.

Mi vagyunk a tehenek!
Számolgatja Mehemed,
Hány félek a tehenek.

Egyszer aztán Mehemed
Lát egy csomó tehenet.
Csudálkozik Mehemed,
Ilyenek a tehenek?

Meg is számol Mehemed
Három féle tehenet:
Fehéret, feketét, tarkát,
Meg ne fogd a tehén farkát!

Én vagyok a Mehemed!
Nem tudta ezt Mehemed,
S félrúgták a tehenek!

A három kismalac – Népmese

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt három malacka. Azok egy kicsi szénaboglyában éltek. Egy éjszaka rájuk talált a farkas, majd bekapta a legkisebb malacot, de mind a hárman elszaladtak. Mentek, mentek, egyszer csak találkoztak egy emberrel. Vitt egy kocsi fát. Azt mondja a középső malacka: - Bácsi, adna nekünk egy kis fát, hogy csináljunk egy kis házacskát? - Én adok. Csináltak egy kis házat, és egyszer jön a farkas. - Eresszettek be, malackáim, mert nagyon fázom. - Nem engedünk be. - Eresszettek be, mert ha nem, felmegyek a ház tetejére, s berontom. Akkor sem engedték be. Felment a farkas a ház tetejére, és addig fészkelődött, amíg be nem rontott. Mikor berontott, a három malac mind elszaladt. Mentek, mentek, addig mentek, amíg megint nem találkoztak egy emberrel. Vitt egy kocsi téglát. Azt mondja a legnagyobb malacka: - Bácsi, nem adna nekem egy kicsi téglát, hogy csináljak egy kis házat? Azt mondja az ember: - Én adok. Adott is; és a legnagyobb malacka csinált egy kis házikót. Egyszer csak jön a farkas. Azt mondja: - Eresszettek be, kis malackák! Azt mondja a legnagyobb malac: - Nem eresztelek. - Eressz be, kis malacka, mert felmegyek a ház tetejére, s berontom. Fel is ment, de nem tudott berontani. Azt mondja: - Ha nem engedsz be, akkor gyere el holnap reggel hét órákor, mert én tudok egy olyan kertet, amiben gyümölcs amnyi van, dió, szilva, körte, szedünk belőle. Azt mondja a legnagyobb malacka: - Jó, elmegyek. A malacka felkelt reggel hat órákor, hamarabb elment, mint a farkas, és jól megpakolta magát. Ő maga is evett és hazasietett. Egyszer csak jön a farkas. - Malacka, felkeltél-e, jössz-e? Azt mondja: - Hahaha, én már előbb ott voltam, mint te! Hoztam is haza. A farkas megint valamit kieszelt, hogy holnap reggel hat órákor megint jöjjön el abba a kertbe, van ott gyümölcs, szőlő, minden. Azt mondja a malacka: - Jó. - De a malacka megint előbb felkelt, öt órákor elment, jól megpakolta magát, és hozott is haza a többieknek. Egyszer csak megint jön a farkas. Azt mondja: - Malacka, nem jössz? - Ó, én már ott voltam. Haza is hoztam, meg én is jóllaktam. Hát a farkas nagyon mérges lett. Akkor azt mondja: - Gyere el, tudok bort, egy hordó bort. Kelj fel öt órákor, s menjünk el. Azt mondja a malacka: - Jó! A malacka felkelt reggel négy órákor, elbújtatta a két kicsit, és elment. A bort megitta, és belebújt a hordóba. Egyszer csak jön a farkas. Nyitva volt az ajtó, gondolta, elmentek a malackák. Nagyon megörült, hogy most kinn a határban éri a malackákat, és megeszi mind a hármat. Futott. Észrevette a legnagyobb malacka, hogy jön a farkas, és mindig gurult elébe. Mindig jobban és jobban kergette a farkast, addig kergette, amíg a farkas el nem szaladt. Ő meg kibújt a hordóból, és hazament. Bezárta az ajtót. Egyszer csak jön a farkas. - Jössz-e, malacka? Azt mondja: - Hát én már ott voltam, még téged is megkergettelek. Azt mondja a farkas: - Ha te voltál az, engedj be. Azt mondja: - Nem engedlek. - Legalább csak egyik lábamat engedd be. Azt beengedte. Akkor azt mondja a farkas: - A másik lábamat is engedd be. - A másikat nem engedem be. Várj egy cseppet, majd egészen beengedlek. Akkor azt mondja a farkas: - Engedj be, mert különben rátok rontom a házat. Akkor a malacka azt mondja: - Nem félünk mi attól! A legnagyobb malacka feltett egy nagy üstöt vízzel, s rakott jó nagy tüzet, hogy forrjon a víz. Felment a farkas a ház tetejére, kaparta a kéményt. A malacka a kémény alá tette az üstöt a vízzel, hogy mikor a farkas beesik, akkor essék bele a vízbe. Kapart, kapart, addig kapart,

hogyan bele is esett. Akkor a malacka ráborított egy nagy pokrócot, lekötötte és megforrázta jól. Akkor aztán megsütötték, és olyan lakomát csaptak, hogy a fülük is kétfele állt. Ha a három malacka a farkast meg nem ette volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	A tavaszi színek megjelenítése, megfigyelése: zöld-fű, kék-nefelejcs, napsárga, fehér-hóvirág stb. Milyen színű a föld, a levegő, a felhő, az ég. A színek számokkal való párosítása, színfelismerés színkártya segítségével. 7 szám-7 szín (1-es-sárga, 2-es-vörös, 3-as-kék, 4-es-zöld, 5-ös-narancssárga, 6-os-ibolya lila, 7-es-égszínkék.) Szókincsbővítés: cégtáblák, viskó, balkon, tricikli...
Verselés, mesélés	Mese: V. Katajev: Hétszínvirág Vers: Zoltán: A kis kertész Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek – szírmok letépése, kívánság elmondása
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Fehér lilomszál <p>Én kis kertét kerteltem <p>Magyar népdal http://dtk.dtm.hu/?p=mesekertek&id=60&id=60&id=60&id=60</p></p>
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Zenehallgatás: Gryllus Vilmos: Lepke és virág A hétszínvirág elkészítése változatos technikákkal. Eszközök: Sárga, piros, kék, zöld, narancssárga, ibolya lila és égszínkék festékek, színes kartonlap, origami lap, ecsetek, olló, ragasztó, nedves törülköző.
Mozgás	Játékszíntere, a mesében szereplő helyszín a játszótér. Közepes iramú futás, gimnasztika- kézlendítés előre-hátra, oldalra, szökdécselés, törzshajlítás eszköz: bóják, labda Szíalom futás bóják között, törpejárás stb... Játék: Kidobós játék virág nevekekkel.
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Udvari játékok Asztali játékok

Megjegyzés	A tevékenységek irányítói:
	Külső v.:
	Vizuális:
	Ének:
	Mozgás:
Vers, mese: mindenki, saját csoportban	

V. Katajev: Hétszínvirág

Volt egyszer egy kislány, úgy hívták, hogy Annuska. Édesanyja elküldte perecet venni. Vásárolt is hét perecet: két kőménymagosat apának, két mákosat anyának, két cukrosat saját magának és egy kis rózsaszínűt Öcsinek, Pavliknak. Fogta a füzérbe fűzött pereceket, s hazafelé indult. Megy, mendegél, elbámészkodik, megszámolja a varjakat, elolvassa a cégtáblákat. Azalatt odasomfordál egy ismeretlen kutya, s fölfalja a pereceket, egyiket a másik után: apa kőménymagosait, anya mákosait, Annuska cukrosait. Érti ám Annuska, hogy könnyebben a perecfüzér. Odanéz, hát üres a fonál, a kutya épp az utolsókat ropogtja -- Öcsi rózsaszínű perecét. Még a száját is megnyalta utána. -- Jaj, te rossz kutya - kiabált Annuska, s a kutya után eredt.

Szaladt, szaladt, de csak nem érte utol, s végül el is tévedt. Nézi, nézi, micsoda idegen helyre vetődött. A nagy házak eltűntek, s csupa kis viskó van körülötte. Megijedt Annuska, s keservesen sírva fakadt. Hát csak ott terem egy anyóka. -- Kislány, kislány, miért sírsz? Annuska elmesélte hogy járt. Megsajnálta az anyóka Annuskát, bevezette a kertjébe, s így szólt hozzá: -- Ne sírj, ne ríj, majd én segítek a bajodon. Perecem, igaz, nincs, és pénzem sincs. De nő az én kertemben egy virág, a neve: Hétszínvirág, az mindent megethet. Látom, te jó kislány vagy, ha szeretsz is elbámészkodni az utcán. odaadom neked a Hétszínvirágot, az majd segít rajtad. S ezzel letépett a tövéről egy nagyon szép virágot, s odaadta Annuskának. Olyanféle volt az, mint a margaréta, csak épp hogy minden szirma más-más színű: sárga, vörös, kék, zöld, narancssárga, ibolyaszín meg égszínkék. -- Ez a virág nem közönséges virág ám. teljesítheti minden kívánságotat. Csak tépd le valamelyik szirmát, dobd el, s mondd el ezt a verset: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - Aztán megmondod, hogy mit kívánsz, s nyomban teljesül.* Annuska szépen megköszönte az anyókanak a virágot, s kiment a kapun. Az utcán jutott az eszébe, hogy nem tudja az utat hazafelé. Már vissza is fordult volna a kiskertbe, meg akarta kérni az anyókat, hogy vezesse a legközelebbi rendőrhöz, hát uramfia! - se kiskert, se öregasszony, mintha a föld nyelte volna el őket. Mít csináljon? Szokás szerint már éppen elsírná magát, össze is húzódik az orra, mint egy kis harmonika, mikor eszébe jut a titokzatos virág. Gyorsan letépett egy szirmot, a sárgát, eldobta, s így szólt: -- Lássuk csak, mit tud ez a Hétszínvirág. *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek -* hogy otthon legyenek azon nyomban a perecekek együtt.

Ahogy kimondta, már otthon is volt, kezében a perecekkal. Odaadta a pereceket a mamájának, s így gondolkozott magában: "Bizson, ez csakugyan nagyszerű virág; ezt a legislegszebb virágvázába kellene tenni." Annuska még nagyon kicsi lány volt, ezért fogott egy székét, ráállt és felnyúlt a mamája legislegkedvesebb virágvázájáért, amely a legislegmagasabb polcon állt. Hát nem éppen akkor repült el egy sereg varjú az ablak előtt? Annuska pontosan

meg akarta állapítani, hány a varjú: hét vagy nyolc? Kinyitotta a száját és elkezdte őket számolni, ujjait egyenként begörbítve. A váza pedig leesett, ezer darabra tört. -- Már megint eltörtél valamit, te haszontalan? - kiáltott be anya a konyhából - Csak nem az én legislegkedvesebb vázámat? -- Nem, anyukám, dehogya, semmi sem tört el- Rosszul hallottad! - kiáltott vissza Annuska, gyorsan letépte a vörös szirmot, eldobta, és így suttogott: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - hogy anyu legislegkedvesebb vázája megint ép legyen.*

Alig, hogy ezt kimondta, a cserepek maguktól összeszaladtak s összenőttek. Anyu beszaladt a szobába, s látta, hogy legislegkedvesebb vázája a helyén áll, mintha mi sem történt volna. Annuskát mindenesetre megfenyegette az ujjával és kiküldte az udvarra sétálni. Kint a fiúk éppen "Északi sark"-ot játszottak, ócska deszkákon ültek s egy nagy karó volt mellettük a földbe dugva. - Fiúk, fiúk, vegyetek be engem is játszani! - Még mit nem! Nem látod, hogy ez az Északi-sark: Csak nem vizünk lányokat az Északi-sarkra! - Ez az Északi-sark? Ez négy öreg deszka. - Ez nem deszka, hanem jéghegy! Eredj, ne zavarj! Épp most van a legnagyobb jégnyomás. - Szóval nem vesztek be? - Nem! Eredj! - Hát nem is kell! Én nélkületek is eljutok az Északi-sarkra most mindjárt. És nem is olyan rongyosra mint a tiétek, hanem olyanra, mint az igazi. Pukkadjatok meg! Annuska a kapuhoz ment, elővette a titokzatos Hétszínvirágot, letépte a kék szirmot, elhajította, és így szólt: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - hogy az Északi-sarkon legyenek, de most*

Még ki sem mondhatta, amikor szörnyű szélvihar kerekedett, a nap elsötétült, körös-körül koromfekete éjszaka lett, a föld meg úgy forgott a lába alatt, mint a pörgettyű. Annuska úgy, ahogy volt, vékony nyári ruháskájában, csupasz lábával, egyes-egyedül ott találta magát az Északi-sarkon, ahol száz fok hideg van. - Jaj, mamáskám, megfagyok! - kiabált Annuska, és sírva fakadt, de a könnyei nyomban jéggé fagytak, s úgy lógtak az orráról, mint a jégycsapok az esővízcsatormáról. A jéghegy mögül előcammogott hét fehér medve, s egyenest a kislánynak tartott: egyik szörnyűbb a másiknál. Az első - ni, jéges, a másik - ideges, a harmadik - talpas, a negyedik - tenyeres, az ötödik - lába kicsit csámpás, a hatodik - szeme tüzes lámpás, a hetedik - a legislegmégesebb. Annuska félholtra vált rémületében, jéghidegre fagyott ujjáival épp csak hogy le tudta tépni a zöld szirmot, eldobta, s kiabált, ahogy csak a torkán kifért: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - hogy otthon legyenek az udvarunkon, de rögtön. Abban a szempillantásban megint az udvaron termett. Néznek rá a fiúk, és nevetnek rajta.*

- Na hol az a te híres Északi-sarkod? - Ott voltam. - Hiszi a piszi, bizonyítsd bel! - Nézzétek, még lóg a jégcsap rólam! - Ez neked jégcsap? Macska farka ez, nem jégcsap! Annuska megsértődött, s megfogadta, hogy többet nem bajlódik a fiúkkal, inkább átmegegy a másik udvarra, ahol a kislányok játszanak. Odamegy, s látja, hogy azoknak mindenféle játéku van. Egyiknek kis kocsija, másiknak labdája, a többinél ugrókötél meg kis tricikli, sőt egy kislány karján egy nagy beszélőbaba csücsült, a fején babaszalmakalap s a lábán babahócipő. Elbúsulta magát Annuska. Az irigységtől még a szeme is sárga lett, mint a macskáé. "Na - gondolta magában -, majd én megmutatom nektek, kinek van több játéka." Elővette a Hétszínvirágot, letépte a narancsszínű szíromlevelet, eldobta, és nagy hangon mondta: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - hogy a*

világ minden játéka az enyém legyen.

Azon nyomban özönlött feléje a sok játék a világ minden tájáról. Elsőnek persze a babák, csak úgy csattogott a szemük a nagy pipszákolásban s szüntelenül kiabáltak, hogy "papa, mama!" - "papa, mama!". Annuska először megörült, de azután olyan sok lett a baba, hogy megtelt velük az egész udvar, a kis utca, s a térnek is jó fele. Egy lépést sem lehetett tenni, hogy baba ne kerüljön láb alá. Egyebet sem lehetett hallani körös-körül, csak a babák sirását. Elképzeltetetlen, mekkora lármát tud csapni ötmillió baba. S ezek csak a moszkvai babák! Annuska egy kicsit megijedt, de ez még csak a kezdet volt. A babák után gurultak a labdák, golyók, kerékpárok, triciklik, traktorok, autók, könnyű harckocsik és ágyúk. Az ugrókötelek úgy kúsztak a földön mint a kígyók, a lábak közé tekeredtek, s ettől az ideges babák mégjobban rikácsoltak. A levegőben milliószám röpködtek a játékreplülőgépek, léghajók és vitorlázók. Az égből szüntelenül hullott a töménytelen sok tulipán formájú ejtőernyő, és fönnakadt a fákon meg a sürgönypóznákon. A közlekedés elakadt. A rendőrök felmásztiak a lámpaoszlopokra, s nem tudják mitévők legyenek. - Elég, elég: - kiabált rémülten Annuska, fejéhez kapva - elég lesz! Nagyon kérem! Nekem nem kell ilyen sok játék, csak tréfáltam. Félek... De hiába, a játék csak úgy özönlött mindenfelől. Kifogyott a szovjet játék, következtek az amerikaiak. Már az egész város a háztetőig megtelt játékszerekkel. Annuska felszaladt a lépcsőn - a játékok utána. Ki a balkonra - a játékok a nyomában. Föl a padlásra - a játékok is. Akkor kiszaladt a háztetőre, letépte az ibolyaszínű szíromlevelet, eldobta, s gyorsan elmondta: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek* - hogy a játékok menjenek vissza a boltokba, de most mindjárt.

S a játékok azonmód eltűntek. Ahogy Annuska ránéz az ő Hétszínvirágháira, hát látja ám, hogy már csak egyetlenegy szírom van rajta. "Ejnye, ejnye, hat szírmot már elfecséreltem, s mi hasznom belőle? Na nem baj. Ezután jobban meggondolom." Megy az utcán s töri a fejét. "De mit is kívánhatnék? Rendelek két kiló töltött csokoládét, gy fél kiló savanyúcukrot, tíz deka törökméz, tíz deka cukrosmogyorót, s hogy el ne felejtsem, egy rózsaszínű perccet Öcsinek, no és? Ha meg is kapok mindent, megeszem az egészet, és akkor nem marad semmim. Nem, akkor már inkább triciklit kérek. Különbem minek? A végén úgyis elveszik a fiúk. Sőt meg is vernek. Nem. Jobb lesz, ha jegyet kívánok a moziba vagy a cirkuszba. Az legalább mulatságos. Vagy talán új szandált kérjek? Ennél különöb dolgot is kívánhatok. csak el ne hamarokdjам, ez a fő." Ilyenformán tűnődött Annuska, amikor egyszer csak meglátott egy szép kisfiút, aki egy kapu előtti padon ült. Nagy, kék szeme volt, vidám, de szelíd. Nagyon tetszett neki a fiú, messziről látszott rajta, hogy nem verekedős, és Annuska nagyon szeretett volna vele megismerkedni. Oda is ment hozzá bátran, olyan közel, hogy mind a két szembogarában meglátta saját arcát s a vállán lógó két kis copfját. - Fiú, mondd, te fiú, hogy hívnak? - Vityának, hát téged? - Annuskának. Gyere, játsszunk fogócskát! - Nem lehet. Sánta vagyok. Most látta meg csak Annuska, hogy a fiú lábán furcsa, magas talpalású cipő van. - Milyen kár! - mondta Annuska - nagyon tetszel nekem, s nagyon szívesen szaladgáltam volna veled. - Te is nagyon tetszel nekem, s én is nagyon szeretnék veled játszani, de sajnos, lehetetlen. Hiába minden. S ez már így marad egész életemre. - Ej, micsoda csaesiségokat beszélsz, te fiú! - kiáltott fel Annuska, s elővette az ő Hétszínvirágát. - Ide nézz! S ezzel a kislány óvatosan letépte az utolsó szíromlevelet, az égszínkéket, egy pillanatra a fiú szeméhez tartotta, aztán szétnyitotta ujjait, s boldogságtól reszkető, vékony hangocskáján énekelte: *Szívem szirma, szeretlek, szállj nyugatról keletnek, északról meg délfele, szállj el, szállj el százfele! Földet, ha érsz kis szírom, legyen úgy, mint akarom, tedd meg nekem, szépen kérlek - hogy Vitya lába meggyógyuljon.* A fiú ebben a pillanatban leugrott a padról, elkezdett

Kelenvölgy-Örmezei Óvoda

Kindergarten in Kelenvölgy-Örmező

Székhely: 1112 Budapest Neszmélyi út 22-24.

„Háromszögletű Kerek Erdő” Pedagógiai Program

Annuskával fogócskázni, s olyan pompásan futott, hogy a kislány sehogy sem tudta utolérni, akárhogy igyekezett is.

Mondóka:

Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek – szírmok letépése, kívánság elmondása

Zelk Zoltán: A kiskertész

Kora reggel talpon vagyok,
kis kertembe kiszaladok,
várnak énrám a virágok,
rózsák, szegfők, tulipánok.

Hogyha beszélni tudnának,
tán jó reggelt kívánnának,
hangos szóval köszönnének
szomszéd kertnek, napnak, szélnek.

De én így is értem őket,
látom, milyen vígan nőnek,
látom, milyen vígan élnek -
színnel, illattal beszélnek.

Este alusznak a fák is,
mind elalszik a virág is,
nincs paplanuk, nincs párnájuk,
mégis gyönyörű az álmuk.

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	A különböző virágok megismerése-tavaszi és nyári virágok. A virágok részei, a virágok részeinek funkciói, mire jó a levél, a szár, a gyökér. Kiemelni a gyökér szerepét, mert erről szól a mese. Mi minden kell egy virágnak a növekedéshez, levegő, eső, nap. A virágok szerepe, haszna, itt lehet beszélgetni a gyógynövényekről, gyógyteát készíteni, kóstolni. Lehet beszélni a virágok nektárjáról, a méhek munkájáról és a mézről. Matematika: Csonortosítás-virágok rendezése különböző szempontok szerint. Mese: Mókus Péter kiskertje /Lehetőség-bábozás síkbábokkal/ Vers:Szepesti Attila: Virágmondóka Hóvirág, hószőnyegen bújjik át. Ibolya, sűrű erdők mosolya. Kankalin, fény a liget ármayain. Szászorszép, virágozzál százszor még!
Verselés, mesélés	Mondóka: Azt mondják a cinegék, itt a tavasz, nyitni kék! Kék ibolya, gyöngyvirág, csupa öröm a világ! Virágagyás nyoszolyán bimbózik a tulipán. Szirmát bontja hajnalra, s ramosolyog a napra. Ének: Én kis kertem kerteltem –Ezt az éneket el is lehet játszani, illetve eljátszhatjuk a virágok növekedését, ahogy a kis föld alatti magból virág lesz.
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Tulipán hajtogatása (nagyobbak) Hóvirág ragasztása színes papírból, vagy tenyérnyomattal virág készítése. Szükséges eszközök: színes papír, rajzlap, különböző színű tempera.
Mozgás	Mozgásos játékok a virág növekedéséhez kapcsolva, illetve a virágnak szükséges feltételek mozgásos megjelenítése, szél, eső, nap, a természeti erők mozgásos utánpótlása. Játék: Mókus, mókus ki a házból.
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Udvari játékok, karikákkal a mókus odú jelölése, mókus családok látogatása, közös „erdei” kirándulások, virággyűjtések eljátszása. „mókus bújócska”. Aszfalt krétával virágok rajzolása az udvaron.

Megjegyzés	A tevékenységek irányítói:
	Külső v.:
	Vizuális: Erika
	Ének:
	Mozgás:
Vers, mese: mindenki, saját csoportban	

Fésűs Éva: Mókus Péter kiskertje

A napos, déli domboldalon már kinyitotta sok sárga ernyőjét a som, amikor Mókus Bence bácsi egy szép napon az odúablakon kinézett...

Ó, mennyi szépet látott! A nedves ágakon ezernyi napsugár táncolt! A parti füzekon sok kis bozontos barka bolyhosodott, mint megannyi icipici nyuszi farka!
Kék ibolya és sárga kankalin virult a réten meg a tavaszi vizek partjain. Vidáman énekeltek a hazatértmadarak.

- Gyerekek! Ki az ágyból! - kiáltotta Bence bácsi. - Jó volna ott lent egy kiskertet csinálni, hogy barátságosabb legyen az odunk tája!

A három kismókus ujjongva, kiabálva dobálta le a mohapaplant. A lusta Peti is tüstént felpattant:

- Kertet? Pompás! Ugye most mindjárt megcsináljuk? Az özeknek, rókáknak leesik majd az álluk, ha erre járnak!

A kis Balázs már magyarázta anyukának, hogy ő milyen szép kertet kerekít. Alig bírta izgalomában lenyelni a finom reggelit.

Az okos kistestvérke, Mókus Panna, tüstént keresni kezdte: van-e locsolókanna, ásó, kapa, gereblye.

- Van ám, kicsim, eredj le a fa alatti mély gyökérpincébe! - felelte Bence bácsi, mert arra volt kíváncsi, hogy fél-e a kislánya a sötétben.

Nem félt az! Okos volt! Lement, és hozta szépen a kiskapát, kisásót. Addigra Peti is, meg Balázs is lemászott a nagy fa derekáról. Szaladtak ki a napra, keresték, hol van egy jó földdarabka, hogy kiskertnek felássák.

Mosolygott Bence bácsi, mozgatta bajuszkáját. A mókuskák szorgalma neki is tetszett.

- Meglátjuk, kié lesz a legszebb!

- Itt legyen Petié! - és mindjárt kijelölte a kert helyét egy pálcikával.

Ez lesz Pannié - most legalább meglátom, hogy milyen ügyes a kislányom!

- Itt meg a tiéd, nézd, Balázska!

- Tündérkert lesz az, akárki meglássza! - mondta büszkén a legkisebbik, és mindjárt nekilátott, hogy elkészüljön estig.

Forogtak a kisások, fordult a sok rögecske, de Peti tenyerét az ásó nyele törte, hamar melege lett, s a bükkfa árménykában pihent egy keveset. Lám, nem is hitte volna, hogy egy kertésznek ilyen sok a dolga!

Ezalatt Pannika az édesanyját kérte, hogy adjon sok virágmagot a köténye zsebébe, rezedát, violát, petúniát. Azokat elültette szépen sorba, utána friss vízzel meg is locsolta, és tulipánhagymát is rakott a puha földbe vagy egy tucatot.

Peti látta, hogy mit csinált, de ajkát biggyesztve legyintett:

- Mikor lesz abból még virág?!

A kis Balázs megállt egy percre. Ő is elfáradt már.

- No, persze! Csinálhatnánk ezt okosabban is! - És nagyot nevetett a kis hamis.

- Tudom már, Péter! A kertésznek is ész kell, s mindjárt virul a tündérkertje! Minek megvárni,

míg a mag kikel? A réten ezrivel hajlik a sok virág a szélbe, csak el kell menni érte!

Máris szaladt, ahogy csöpp lába bírta:

- Apu! Hol a talicska?

Ráfektetett kisását, kiskapát, s hajrá! Tolta is ki a rétre... Tengernyi virágot talált! A legszebbeket szépen körülásta, és gyökerestül kiemelte, úgy rakta fel a talicskára.

A nagy munkát hűmmögve nézte Péter.

Nem! Ez sem jó! A sok sáros gyökérrel szép bundáskáját kente össze, és kétszer annyit ázott a kisöccse! Minek is az a sok piszkos föld alatti ág-bog? Anélkül sokkal szebbek a virágok!

És homlokára koppintott vidáman:

- Ohó, butuskák! Csak fáradjatok! Estére fájni fog a hátatok, de bezzeg én már kitaláltam, hogy mit kell tenni!

Gyorsan hazaszaladt, hozott egy jó nagy kerek kosarat, és sebbel-lobbal, ahogy érte, a sok réti virágot mind letépte. Szedett kőkörcsint, habszegfűt, fehér virágú tözikét, egy korai árvácskát sem kímélt, aztán a sárga mezei tyúktaréj is belekerült a kosárba. Vítte a sok virágot, remegő rezedát nagy diadalmasan a napos réten át.

Csöppet sem fáradt, inkább dudorászott. Örült, hogy milyen jó dolgot csinált, aztán vágott magának egy hosszú pálcikát. Kiskertje földjét azzal mind kifúrta, s a virágokat sorba beledugta. Virult a kert egy pillantás alatt!

A fél erdő összeszaladt, és Panni összecsapta kis kezét:

- De szép! Peti, ezt hogy csináltad?

Peti dőlyfösen nézte, hogy Panni kiskertjében semmit se mutatnak a virágágyak, a kis

Baláznak meg hátra van még rengeteg sok munka, nagyon szuszog, piheg, talán már meg is unta.

- Gyere, apu! - kiáltott Mókus Péter - az én kertem a legszebb, nem is mérhető össze senkiével!

Bence bácsi tüstént odajött, de csodálatosképpen egy szót sem szólt, csak hűmmögött. Peti unszolta:

- Apu, szólj!... Nem értem, a kiskertemet miért nem dicséred?

Az öreg mókus bácsi furcsán nézett, picci szemei gyanúsán ragyogtak, míg végül így szólt:

- Kisfiam, majd holnap!

- Holnap?

- Az ám! A rendes munka nem egy napra készül!

Volt izgalom, míg másnap a piros hajnal nappallá nem sápadt, s a rigó ébresztőt nem

fűtyörészett! Akkor Peti a kiskertjére nézett, s a lélegzete is elállt! Azt hitte, rosszat álmodik - meg is csípte magát! - de mindhiába, mert hervadtan feküdt a kert minden virága.

A hős kertésznél eltörtött a méceses, kis mancsát nyomkodta könnyes szeméhe:

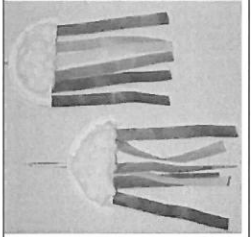
- Gonosz varázsló tette ezt! - zokogta -, biztosan belebújt egy nagy bokorba, s amint aludni mentem, virágaimat lekaszáltta menten!

A testvéreké hallgatták szívszorongva. Balázs részvéte jeléül az ujjacskáját szopta, míg meg nem szólt Bence bácsi:

- A lustaságod volt a rossz varázsló, mert lám, a hamar munka sohasem igazán jó! A leszedett virág csak egy napig, ha él, elhervad, szárad, elviszi a szél. Hiába szép, hiába illatos... kell az a maszatos, erős, kis földbe markoló gyökér! Szavaira szepegő csend lett. A pajkos rigó sem fűttengett, úgy figyelte, hogy mi is történt? De Peti szépen letörölte könnyét, és irulva-pirulva, de zokszó nélkül újra munkához látott. Most már magot rakott a puha földbe, nem letördelt virágot...

Egyszer később, amikor arra jártam, tulajdon két szememmel láttam, hogy a magocska mind kikelt, s egy vidám, hosszú nyáron át virágozott a pompás kicsi kert...

Tevékenységek	Téma, tartalom, módszer, eszköz, munkaformák
Külső világ tevékeny megismerése Matematika	Nyári időjárás jellemzőiről beszélgetés. Mikor láthatunk szivárványt? Milyen színek követik egymást? (Ha esik az eső és süt a nap, fordíts háttal a napnak és láthatod a szivárványt! A napfény színes sugarai tükröződnek a lehalló milliárdnyi esőcsepp gömböcskéin.) Beszélgetés a nyári virágokról. Színük, illatuk, tulajdonságaik. Válogatás szín/forma szerint. Halmazképzés (képek gyűjtése) Évelő/egynyári növények csoportosítása, jellemzőik. Virág felépítése, méhek szerepe, megfigyelése. Virág ültetés, locsolás, gondozás. Virágszirmok számlálása (hozzátevés, ugyanannyivá tétel)
Verselés, mesélés	A szivárvány ajándéka Bartos Erika: Szivárvány
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Kicsiknek: Én kis kertem, Süss fel nap, Alma, alma, Lepke, lepke... Nagyoknak: Somvirág, Mi szél hozott kislutár? Reggeli harmat, Egyszer egy héptettes katicabogárka
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	 szivárvány ajtódísz készítése vágással, ragasztással
Mozgás	Színcápa Színes oszlopok futó játék (kiosztjuk a színeket pl. piros, sárga, zöld oszlopok. Mindenki megjegyzi a saját színét. Indulhat a futás körbe. Amelyik színt mondom, olyan oszlopokká változnak, a többieknek ki kell kerülni őket.)
Párhuzamos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek	Buborékfújás Virág ültetés Bogarászás, lepke figyelés
Megjegyzés	A tevékenységek irányítói: Külső v.: Vizuális: Ének: Mozgás: Vers, mese: mindenki, saját csoportban

A szivárvány ajándéka

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szivárványos szárnyú pillangó. Egy napon elhatározta, hogy meglátogatja hatalmas barátját az Égi szivárványt. Szállt, szállt felfelé, mikor találkozott egy szürke kis verébkel.

- Most megeszlek! – örvendezett a veréb.
- Kérlek, ne egyél meg kedves veréb! Szeretném meglátogatni a nagy Égi szivárványt. – kérlelte szép szóval a pille.
- Rendben van. Nem eszlek meg, de ígérd meg, hogy ha kapsz valamit az Égi szivárványtól, abból nekem is adsz.
- Megígérem.
- Tovább szállt a szivárványos szárnyú pillangó. Egyre feljebb, egyre magasabbra repült. Egyszer csak szembe taláta magát egy nagy fehér gólyával.
- Most megeszlek! – örvendezett a gólya.
- Kérlek, ne egyél meg, kedves gólya! Szeretném meglátogatni a nagy Égi szivárványt. – kérlelte szép szóval a pille.
- Rendben van. Nem eszlek meg, ha megígéred, hogy ha kapsz valamit az Égi szivárványtól, abból nekem is adsz.
- Megígérem.

Tovább szállt a kis szivárványos szárnyú pillangó. Már-már elérte az Égi szivárványt, mikor hirtelen elé vágott egy fekete sólyom. Körürepülte a pillét és rákiáltott:

- Most megeszlek kis pillangó!
- Kérlek, ne egyél meg, kedves sólyom! Szeretném meglátogatni a nagy Égi szivárványt. – kérlelte szép szóval a pille.
- Rendben van. Nem eszlek meg, de ígérd meg, hogy ha kapsz valamit az Égi szivárványtól, abból nekem is adsz.
- Megígérem.

Nagy sokára elérte az Égi szivárványt a kis szivárványos szárnyú pillangó. Nagyon megörültek egymásnak. Beszélgettek ki-ki a maga világáról. A pille arról, milyen szép a rét és a mező odalenn, a szivárvány arról, milyenek a felhők és a szelek odafenn az égben. Gyorsan eltelt az idő. Haza kellett indulnia a kis pillangónak.

- Mit kérsz tőlem búcsúajándékul? – kérdezte az Égi szivárvány.
- Mikor hozzád jöttem, találkoztam egy szürke verébkel, egy fehér gólyával és egy fekete sólyommal. Mind azt mondták, hogy csak akkor engednek tovább, ha adok nekik valamit abból, amit tőled kapok. Kérlek hát, olyan ajándékot adj, amiből nekik is juttathatok.
- Rendben van! – mosolygott az Égi szivárvány. – Olyan ajándékot adok, amit mindhárman örömmel fogadnak és amire sokáig emlékezni fognak. Azzal merített az égi fényekből és az égi színekből egy jó marékka! és ráhintette a szivárványos pille szárnyaira. Csillámlott, ragyogott tőle a pillangó szárnya. Alig bírta a nagy súlyt. Elbúcsúztak egymástól. Majd a pille

ereszkedni kezdett lefelé, egyre lejjebb, egyre mélyebbre a maga világába. Az Égi szivárvány mosolyogva nézte. Majd lassan-lassan elolvadt az ég kékjében. Ahogy lentebb ért a pille, elévágott a fekete sólyom.

- Mit hoztál nekem az Égi szivárványtól?
 - Nyisd szét a szárnyaid és ráhíntem!
- Amint a fekete sólyom széttárta szárnyait, a pillangó megrázintotta magát és a sok aranyos, ezüstös, szivárványos színű por bőven hullott reá. Olyan színes és fényes lett tőle a sólyom, mint még sohasem.
- Tovább ereszkedett a kis pille, mikor hozzászegődött a gólya.
- Mit hoztál nekem az Égi szivárványtól?
 - Tárd szét a szárnyaid és ráhíntem!

Amint a fehér gólya széttárta szárnyait, a pillangó megrázintotta magát és a sok aranyos, ezüstös, szivárványos színű por bőven hullott reá. Olyan színes és fénylő lett tőle a gólya, mint még soha életében!

Tovább ereszkedett a kis pille, s hamarosan mellé röppent a szürke veréb.

- Mit hoztál nekem az Égi szivárványtól?
 - Tárd szét a szárnyaid és máris rád híntem!
- Amint a szürke kis veréb szétnyitotta szárnyait, a pillangó megrázintotta magát és a sok aranyos, ezüstös, szivárványos színű por bőven hullott reá. Olyan színpompás és ragyogóan fényes lett tőle a verebecske, mint még soha!
- Már búcsúzkodott a nap, mikor hazaért a pillangó a maga világába, szép kis rétvjére, virág barátai közé. Kíváncsaian várták. Ekkor még utoljára megrázintotta szárnyacskáit és bearanyozta, beezüstözte, megszínesítette az egész rétet, ami olyan szép lett, hogy csodálkozásában még a lemenő nap is távta felejtette a száját.

Am soha olyan különös éve nem volt verébnek, gólyának és sólyomnak, mint akkoriban. Mert nemcsak ők, de még fiókaik is a szivárvány minden színében ragyogók lettek. Boldogságuk pedig sokáig bearanyozta azt a rétet, azt a mezőt, ahol a jószívű szivárványos szárnyú pillangó élt.

Bartos Erika: SZIVÁRVÁNY

Piros szín van legfelül,
Narancssárga mellé ül.
Sárga fénylik alatta,
Zöld a sárgát támasztja.
Kék folytatja most a sort,
Lila csík még úgysem volt.
Ibolya fut legalul,
Hét szín együtt domborul.

Kitalálod, mi lehet?
Szivárvány a domb felett!

